DELFTSCHE

STUDENTEN-ALMANAK

VOOR

HET JAAR 1856.

TE DELFT, BIJ W. BEETS.

1856.

BERIGT AAN DE LEDEN VAN HET CORPS.

De Redactie verzoekt een volgend jaar de stukken eerder dan Paschen te ontvangen en bedankt de Inzenders voor het aantal ingezonden stukken, waaruit zij naar haar meening de beste heeft geplaatst.

DE REDACTIE.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken . . . . . Bladz. 3
Zons- en Maansverduisteringen . . . . . „ 4
Verjaardagen van het Koninklijke Huis . . . . . „ 5
Academische gedenkdagen . . . . . „ 6
Kalender . . . . . „ 7
Tafel van het lengen en korten der dagen . . . . . „ 19
Schijngestalten der Maan . . . . . „ 21

Voornaamste reisgelegenheden in Nederland.

Lijst van het vertrek der Posten . . . . . Bladz. 23
Vertrek der Spoortreinen . . . . . „ 24
„ „ Diligences . . . . . „ 28
„ „ Trek- en Marktschuiten . . . . . „ 29
„ „ Dorpsschuiten . . . . . „ 32
Post- en Voetboden . . . . . „ 35
Verdere reisgelegenheden in Nederland . . . . . „ 37

Delftsche Akademie.

Hoogleeraren, enz. . . . . Bladz. 62
Studenten . . . . . " 64
Naamlijst van hen, die voor Ambtenaren 1e Classe aan deze Akademie studeren . . . . . " 73
Getal der ingeschrevenen op de rollen der Delftsche Akademie . . . . . " 74
Commissiën uit de Studenten . . . . . " 75
Lijst der Disputen . . . . . " 78
Promotiën . . . . . " 79
Opgave der Collegie-uren . . . . . " 81
Vervolg op de Geschiedenis der Delftsche Akademie " 85

Mengelwerk.

Illusie en werkelijkheid . . . . . " 93
De slaaf . . . . . " 111
*** . . . . . " 113
Communication à mon ami T. v. B. . . . . " 120
Mijn zusters . . . . . " 121
Aan de Maan . . . . . " 127
Fragment uit de Delftsche Geschiedenis van den dag " 129
Javaansch Iovivat . . . . . " 163
Maleisch Iovivat . . . . . " 165
Varia . . . . . " 167

KALENDER.

TIJDPERKEN.

Het jaar 1856 der Christelijke jaartelling is het jaar

7364 volgens de hedendaagsche Grieken.

6569 der Juliaansche periode.

5617 der schepping, volgens de Israëliten (aanvangende 30 Sept. 1856).

2609 van de stichting van Rome, volgens Varro.

2603 der jaartelling van Nobonassar.

1785 der jaartelling van Adji Saka (aanv. 13 Sept. 1855).

1273 der Hegira (aanv. 31 Aug. 1856).

43 Na de herstelling van Nederland.

	Gregoriaansche Kalender.	*Juliaansche Kalender.*
Het Guldengetal	XIV.	XIV.
De Epacta	XXIII.	IV.
De Zonnecirkel	XVII.	XVII.
De Romeinsche Indictie	XIV.	XIV.
De Zondagsletter	F. E.	A. G.

JAARGETIJDEN.

De Lente begint den . . . 20 Maart.

De Zomer „ „ . . . 21 Junij.

De Herfst „ „ . . . 22 September.

De Winter „ „ . . . 21 December.

ZONS- EN MAANSVERDUISTERINGEN,

VOOR HET JAAR 1856.

Er zullen in dit jaar twee zons- en twee maans-verduisteringen plaats hebben, waarvan slechts eene maans-verduistering in Nederland zigtbaar zal zijn.

De eerste is eene totale zonsverduistering, op 5 April, zigtbaar in een gedeelte van Nieuw-Holland en van de Stille-Zuid-zee.

De tweede is eene gedeeltelijke maans-verduistering op 20 April, zigtbaar in Amerika, Nieuw-Holland en een gedeelte van Oostelijk Azië.

De derde is eene gedeeltelijke zons-verduistering op 29 September, zigtbaar in het grootste gedeelte van Azië, een klein Noord-Oostelijk gedeelte van Europa en de Noord-Westelijke punt van Noord-Amerika.

De vierde is eene bijna totale maans-verduistering op 13 October, die in Europa en Afrika geheel, in een deel van Azië en Nieuw-Holland in haar begin en in een gedeelte van Amerika in haar einde zigtbaar zal zijn.

Het begin ten 9 ure 41 min. 's avonds.
Het einde „ 0 „ 47 „ 's morgens.

VERJAARDAGEN.

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJKE HUIS.

---

19 Januarij. ANNA PAULOWNA, Koningin-Moeder geb. 1795.

1 Febuarij. LOUISA AUGUSTA WILHELMINA AMELIA van Pruisen, gemalin van Prins Frederik, geb. 1808.

19 „ Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODEWIJK, Koning WILLEM III, geb. 1817.

28 „ WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Nederlanden, geb. 1797.

8 April. WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-Groot-Hertogin van Saxen-Weimar Eisenach, geb. 1824.

3 Mei. KAREL LODEWIJK EUGENIUS, Hertog van Scandinavie, Kroonprins van Zweden en Noorwegen, Schoonzoon van Prins FREDERIK, geb. 1826.

9 „ WILHELMINA FREDERIKA LOUISA CHARLOTTA MARIANNA, Prinses der Nederlanden, geb. 1810.

20 „ AMALIA MARIA DA GLORIA AUGUSTA, Hertogin van Saxen-Weimar Eisenach, Gemalin van Prins HENDRIK, geb. 1830.

13 Junij. WILLEM FREDERIK HENDRIK, Prins der Nederlanden, geb. 1820.

17 Junij. H. M. SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, van Wurtemberg, Koningin, geb. 1818.

24 „ KAREL ALEXANDER AUGUST JAN, Erf-Groot-Hertog van Saxen-Weimar Eisenach, schoonbroeder des Konings, geb. 1818.

5 Julij. WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH MARIA, tweede dochter van Z. K. H. Prins Frederik, geb. 1841.

5 Augustus. WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA ANNA LOUISA, Kroonprinces van Zweden en Noorwegen, geb. 1828.

25 „ WILLEM ALEXANDER KAREL FREDERIK HENDRIK Prins der Nederlanden, geb. 1851.

4 September. WILLEM NIKOLAAS ALEXANDER FREDERIK KAREL HENDRIK, Kroonprins der Nederlanden, geb. 1840.

AKADEMISCHE GEDENKDAGEN.

26 Mei 1832. Oprigting van het Instituut voor Javaansche taal te Soerakarta.

1 Febr. 1843. Opheffing van het Instituut te Soerakarta.

13 Junij 1820. Geboortedag van Prins Willem Frederik Hendrik, Beschermheer der Akademie.

4 Jan. 1843. Oprigting der Akademie.

JANUARIJ, 31 dagen.

1	Dingsdag.	Nieuwjaarsdag.
2	Woensdag.	
3	Donderdag.	
4	Vrijdag.	
5	Zaturdag.	
6	Zondag.	Drie Koningen.
7	Maandag.	Koppermaandag.
8	Dingsdag.	
9	Woensdag.	
10	Donderdag.	
11	Vrijdag.	
12	Zaturdag.	
13	Zondag.	
14	Maandag.	
15	Dingsdag.	
16	Woensdag.	
17	Donderdag.	
18	Vrijdag.	
19	Zaturdag.	
20	Zondag.	Septuagesima.
21	Maandag.	
22	Dingsdag.	
23	Woensdag.	
24	Donderdag.	
25	Vrijdag.	
26	Zaturdag.	
27	Zondag.	Sexagesima.
28	Maandag.	
29	Dingsdag.	
30	Woensdag.	
31	Donderdag.	

FEBRUARIJ, 29 dagen.

1	Vrijdag.	
2	Zaturdag.	Maria Lichtmis.
3	Zondag.	Quinquagesima.
4	Maandag.	
5	Dingsdag.	Vastenavond.
6	Woensdag.	Aschdag.
7	Donderdag.	
8	Vrijdag.	
9	Zaturdag.	
10	Zondag.	Quadragesima.
11	Maandag.	
12	Dingsdag.	
13	Woensdag.	Quatertemper.
14	Donderdag.	
15	Vrijdag.	Quatertemper.
16	Zaturdag.	Quatertemper.
17	Zondag.	Reminiscere.
18	Maandag.	
19	Dingsdag.	
20	Woensdag.	
21	Donderdag.	
22	Vrijdag.	
23	Zaturdag.	
24	Zondag.	Oculi.
25	Maandag.	
26	Dingsdag.	
27	Woensdag.	
28	Donderdag.	
29	Vrijdag.	

MAART, 31 dagen.

1	Zaturdag.	
2	Zondag.	Laetare.
3	Maandag.	
4	Dingsdag.	
5	Woensdag.	
6	Donderdag.	
7	Vrijdag.	
8	Zaturdag.	
9	Zondag.	
10	Maandag.	
11	Dingsdag.	
12	Woensdag.	
13	Donderdag.	
14	Vrijdag.	
15	Zaturdag.	
16	Zondag.	Palmzondag.
17	Maandag.	
18	Dingsdag.	
19	Woensdag.	
20	Donderdag.	Witte Donderdag.
21	Vrijdag.	Goede Vrijdag. Isr. Purimfeest.
22	Zaturdag.	Isr. Purimfeest.
23	Zondag.	Paschen.
24	Maandag.	Tweede Paaschdag.
25	Dingsdag.	Maria Boodschap.
26	Woensdag.	
27	Donderdag.	
28	Vrijdag.	
29	Zaturdag.	
30	Zondag.	Quasimodo.
31	Maandag.	

APRIL, 30 dagen.

1	Dingsdag.	
2	Woensdag.	
3	Donderdsg.	
4	Vrijdag.	
5	Zaturdag.	
6	Zondag.	Misericordia.
7	Maandag.	
8	Dingsdag.	
9	Woensdag.	
10	Donderdag.	
11	Vrijdag.	
12	Zaturdag.	
13	Zondag.	Jubilate.
14	Maandag.	
15	Dingsdag.	
16	Woensdag.	
17	Donderdag.	
18	Vrijdag.	
19	Zaturdag.	
20	Zondag.	Cantate. Isr. Paschen.
21	Maandag.	Isr. Paschen.
22	Dingsdag.	
23	Woensdag,	
24	Donderdag.	
25	Vrijdag.	
26	Zaturdag.	Isr. Paschen.
27	Zondag.	Vocem. Isr. Paschen.
28	Maandag.	Kruisdag. Vastendag.
29	Dingsdag.	
30	Woensdag.	

MEI, 31 dagen.

1	Donderdag.	Hemelvaartsdag.
2	Vrijdag.	
3	Zaturdag.	
4	Zondag.	Exaudi. 's Gravenhaagsche Kermis.
5	Maandag.	
6	Dingsdag.	
7	Woensdag.	
8	Donderdag.	
9	Vrijdag.	
10	Zaturdag.	Vastendag.
11	Zondag.	Pinksteren.
12	Maandag.	2e Pinksterdag.
13	Dingsdag.	
14	Woensdag.	Quatertemper.
15	Donderdag.	
16	Vrijdag.	Quatertemper.
17	Zaturdag.	Quatertemper.
18	Zondag.	H. Drievuldigheid.
19	Maandag.	
20	Dingsdag.	
21	Woensdag.	
22	Donderdag.	H. Sacramentsdag.
23	Vrijdag.	
24	Zaturdag.	
25	Zondag.	
26	Maandag.	
27	Dingsdag.	
28	Woensdag.	
29	Donderdag.	
30	Vrijdag.	
31	Zaturdag.	

JUNIJ, 30 dagen.

1	Zondag.	
2	Maandag.	
3	Dingsdag.	
4	Woensdag.	
5	Donderdag.	
6	Vrijdag.	
7	Zaturdag.	
8	Zondag.	
9	Maandag.	Isr. Pinksterfeest.
10	Dingsdag.	Isr. Pinksterfeest.
11	Woensdag.	
12	Donderdag.	
13	Vrijdag.	Delftsche Kermis.
14	Zaturdag.	
15	Zondag.	Dank- en bededag. (Slag van Waterloo).
16	Maandag.	
17	Dingsdag.	
18	Woensdag.	
19	Donderdag.	
20	Vrijdag.	
21	Zaturdag.	
22	Zondag.	
23	Maandag.	Vastendag.
24	Dingsdag.	H. Johannes de Dooper.
25	Woensdag.	
26	Donderdag.	
27	Vrijdag.	
28	Zaturdag.	Vastendag.
29	Zondag.	H. Petrus en Paulus.
30	Maandag.	

JULIJ, 31 dagen.

1	Dingsdag.	
2	Woensdag.	
3	Donderdag.	
4	Vrijdag.	
5	Zaturdag.	
6	Zondag.	
7	Maandag.	
8	Dingsdag.	
9	Woensdag.	
10	Donderdag.	
11	Vrijdag.	
12	Zaturdag.	
13	Zondag.	
14	Maandag.	
15	Dingsdag.	
16	Woensdag.	
17	Donderdag.	
18	Vrijdag.	
19	Zaturdag.	Begin der Hondsdagen.
20	Zondag.	
21	Maandag.	
22	Dingsdag.	
23	Woensdag.	
24	Donderdag.	Vastendag.
25	Vrijdag.	H. Jacobus.
26	Zaturdag.	
27	Zondag.	
28	Maandag.	
29	Dingsdag.	
30	Woensdag.	
31	Donderdag.	

AUGUSTUS, 31 dagen.

1	Vrijdag.	
2	Zaturdag.	
3	Zondag.	
4	Maandag.	
5	Dingsdag.	
6	Woensdag.	
7	Donderdag.	
8	Vrijdag.	
9	Zaturdag.	Vastendag.
10	Zondag.	H. Laurentius. Rotterdamsche Kermis.
11	Maandag.	
12	Dingsdag.	
13	Woensdag.	
14	Donderdag.	Vastendag.
15	Vrijdag.	Maria Hemelvaart.
16	Zaturdag.	
17	Zondag.	
18	Maandag.	Hartjesdag. Einde der Hondsdagen.
19	Dingsdag.	
20	Woensdag.	
21	Donderdag.	
22	Vrijdag.	
23	Zaturdag.	Vastendag.
24	Zondag.	H. Bartholomeus.
25	Maandag.	
26	Dingsdag.	
27	Woensdag.	
28	Donderdag.	
29	Vrijdag.	
30	Zaturdag.	
31	Zondag.	

SEPTEMBER, 30 dagen.

1	Maandag.	
2	Dingsdag.	
3	Woensdag.	
4	Donderdag.	
5	Vrijdag.	
6	Zaturdag.	
7	Zondag.	
8	Maandag.	Maria geboorte.
9	Dingsdag.	
10	Woensdag.	
11	Donderdag.	
12	Vrijdag.	
13	Zaturdag.	
14	Zondag.	Kruisverheffing.
15	Maandag.	
16	Dingsdag.	
17	Woensdag.	Quatertemper.
18	Donderdag.	
19	Vrijdag.	Quatertemper.
20	Zaturdag.	Quatertemper. Vastendag.
21	Zondag.	H. Mattheus.
22	Maandag.	
23	Dingsdag.	
24	Woensdag.	
25	Donderdag.	
26	Vrijdag.	
27	Zaturdag.	
28	Zondag	
29	Maandag.	H. Michael.
30	Dingsdag.	Isr. Nieuwjaar.

OCTOBER, 31 dagen.

1	Woensdag.	Isr. Nieuwjaar.
2	Donderdag.	
3	Vrijdag.	
4	Zaturdag.	
5	Zondag.	
6	Maandag.	
7	Dingsdag.	
8	Woensdag.	
9	Donderdag.	Isr. Verzoendag.
10	Vrijdag.	
11	Zaturdag.	
12	Zondag.	
13	Maandag.	
14	Dingsdag.	Isr. Loofhuttenfeest.
15	Woensdag.	
16	Donderdag.	
17	Vrijdag.	
18	Zaturdag.	
19	Zondag.	
20	Maandag.	
21	Dingsdag.	Isr. Loofhuttenfeest.
22	Woensdag.	Isr. Vreugdedag der wet.
23	Donderdag.	
24	Vrijdag.	
25	Zaturdag.	
26	Zondag.	
27	Maandag.	Vastendag.
28	Dingsdag.	H. Simon en Judas.
29	Woensdag.	
30	Donderdag.	
31	Vrijdag.	Vastendag.

NOVEMBER, 30 dagen.

1	Zaturdag.	Allerheiligen.
2	Zondag.	Aller Zielen.
3	Maandag.	
4	Dingsdag.	
5	Woensdag.	H. Willebrordus.
6	Donderdag.	
7	Vrijdag.	
8	Zaturdag.	
9	Zondag.	H. Maarten.
10	Maandag.	
11	Dingsdag.	
12	Woensdag.	
13	Donderdag.	
14	Vrijdag.	
15	Zaturdag.	
16	Zondag.	
17	Maandag.	
18	Dingsdag.	
19	Woensdag.	
20	Donderdag.	
21	Vrijdag.	
22	Zaturdag.	
23	Zondag.	
24	Maandag.	
25	Dingsdag.	
26	Woensdag.	
27	Donderdag.	
28	Vrijdag.	
29	Zaturdag.	
30	Zondag.	H. Andreas.

DECEMBER, 31 dagen.

1	Maandag.	
2	Dingsdag.	
3	Woensdag.	Vastendag.
4	Donderdag.	
5	Vrijdag.	Vastendag.
6	Zaturdag.	H. Nicolaas.
7	Zondag.	2e Advent.
8	Maandag.	Maria Ontvangenis.
9	Dingsdag.	
10	Woensdag.	Vastendag.
11	Donderdag.	
12	Vrijdag.	Vastendag.
13	Zaturdag.	
14	Zondag.	3e Advent.
15	Maandag.	
16	Dingsdag.	
17	Woensdag.	Quatertemper. Vastendag.
18	Donderdag.	
19	Vrijdag.	Quatertemper. Vastendag.
20	Zaturdag.	Quatertemper.
21	Zondag.	4e Advent. H. Thomas.
22	Maandag.	Isr. Inwijdingsfeest.
23	Dingsdag.	
24	Woensdag.	Vastendag.
25	Donderdag.	1e Kersdag.
26	Vrijdag.	2e Kersdag. H. Stephanus.
27	Zaturdag.	H. Johannes Evangelist.
28	Zondag.	H. Onnoozele kinderen.
29	Maandag.	
30	Dingsdag.	
31	Woensdag.	Oudejaarsdag. H. Silvester.

TAFEL

VAN HET LENGEN EN KORTEN DER DAGEN, GEDURENDE HET JAAR 1856.

			Opkomst der zon.		*Ondergang der zon.*
Jan.	13	's Morgens	8 u. 0 min.	's Avonds	4 u. 0 min.
„	25	„	7 u. 45 min.	„	4 u. 15 min.
Febr.	5	„	7 u. 30 min.	„	4 u. 30 min.
„	12	„	7 u. 15 min.	„	4 u. 45 min.
„	17	„	7 u. 0 min.	„	5 u. 0 min.
„	25	„	6 u. 45 min.	„	5 u. 15 min.
Maart.	5	„	6 u. 30 min.	„	5 u. 30 min.
„	12	„	6 u. 15 min.	„	5 u. 45 min.
„	18	„	6 u. 0 min.	„	6 u. 0 min.
„	27	„	5 u. 45 min.	„	6 u. 15 min.
April.	3	„	5 u. 20 min.	„	6 u. 30 min.
„	10	„	5 u. 15 min.	„	6 u. 45 min.
„	18	„	5 u. 0 min.	„	7 u. 0 min.
„	25	„	4 u. 45 min.	„	7 u. 15 min.
Mei.	4	„	4 u. 30 min.	„	7 u. 30 min.
„	13	„	4 u. 15 min.	„	7 u. 45 min.
„	22	„	4 u. 0 min.	„	8 u. 0 min.
Junij.	6	„	3 u. 45 min.	„	8 u. 15 min.
„	21	„	3 u. 38 min.	„	8 u. 22 min.
Julij.	6	„	3 u. 45 min.	„	8 u. 15 min.
„	21	„	4 u. 0 min.	„	8 u. 0 min.
Aug.	9	„	4 u. 30 min.	„	7 u. 30 min.
„	17	„	4 u. 45 min.	„	7 u. 15 min.
„	26	„	5 u. 0 min.	„	7 u. 0 min.

			Opkomst der zon.		*Ondergang der zon.*
Sept.	2	's Morgens	5 u. 15 min.	's Avonds	6 u. 45 min.
„	10	„	5 u. 30 min.	„	6 u. 30 min.
„	18	„	5 u. 45 min.	„	6 u. 15 min.
„	24	„	6 u. 0 min.	„	6 u. 0 min.
Oct.	2	„	6 u. 15 min.	„	5 u. 45 min.
„	9	„	6 u. 30 min.	„	5 u. 30 min.
„	17	„	6 u. 45 min.	„	5 u. 15 min.
„	25	„	7 u. 0 min.	„	5 u. 0 min.
Nov.	1	„	7 u. 15 min.	„	4 u. 45 min.
„	10	„	7 u. 30 min.	„	4 u. 30 min.
„	19	„	7 u. 45 min.	„	4 u. 15 min.
„	30	„	8 u. 0 min.	„	4 u. 0 min.
Dec.	21	„	8 u. 15 min.	„	3 u. 45 min.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN,

GEDURENDE HET JAAR 1856.

Januarij	7	's Avonds	11 u. 36 min.	N. M.
„	14	's Namiddags	4 u. 2 min.	E. K.
„	22	's Morgens	3 u. 48 min.	V. M.
„	30	's Morgens	8 u. 54 min.	L. K.
Februarij	6	's Morgens	10 u. 55 min.	N. M.
„	13	's Morgens	2 u. 31 min.	E. K.
„	20	's Avonds	10 u. 0 min.	V. M.
„	29	's Morgens	2 u. 1 min.	L. K.
Maart	6	's Avonds	8 u. 58 min.	N. M.
„	13	's Namiddags	2 u. 56 min.	E. K.
„	21	's Namiddags	4 u. 24 min.	V. M.
„	29	's Namiddags	2 u. 51 min.	L. K.
April	5	's Morgens	6 u. 12 min.	N. M.
„	12	's Morgens	5 u. 12 min.	E. K.
„	20	's Morgens	9 u. 33 min.	V. M.
„	27	's Avonds	11 u. 46 min.	L. K.
Mei	4	's Namiddags	3 u. 2 min.	N. M.
„	11	's Avonds	9 u. 5 min.	E. K.
„	20	's Morgens	0 u. 16 min.	V. M.
„	27	's Morgens	5 u. 53 min.	L. K.
Junij	2	's Avonds	11 u. 59 min.	N. M.
„	10	's Namiddags	2 u. 10 min.	E. K.
„	18	's Namiddags	0 u. 11 min.	V. M.
„	25	's Morgens	10 u. 37 min.	L. K.
Julij	2	's Morgens	9 u. 50 min.	N. M.
„	10	's Morgens	7 u. 42 min.	E. K.
„	17	's Avonds	9 u. 50 min.	V. M.
„	24	's Namiddags	3 u. 21 min.	L. K.
„	31	's Avonds	9 u. 28 min.	N. M.

Augustus	9	's Morgens	0 u. 42 min.	E. K.
„	16	's Morgens	6 u. 14 min.	V. M.
„	22	's Avonds	0 u. 27 min.	L. K.
„	30	's Morgens	11 u. 33 min.	N. M.
September	7	's Namiddags	4 u. 16 min.	E. K.
„	14	's Namiddags	2 u. 28 min.	V. M.
„	21	's Morgens	6 u. 7 min.	L. K.
„	29	's Morgens	4 u. 7 min.	N. M.
October	7	's Morgens	5 u. 57 min.	E. K.
„	13	's Avonds	11 u. 19 min.	V. M.
„	20	's Avonds	6 u. 26 min.	L. K.
„	28	's Avonds	10 u. 14 min.	N. M.
November	5	's Avonds	5 u. 42 min.	E. K.
„	12	's Morgens	9 u. 15 min.	V. M.
„	19	's Morgens	10 u. 53 min.	L. K.
„	27	's Namiddags	4 u. 20 min.	N. M.
December	5	's Morgens	3 u. 46 min.	E. K.
„	11	's Avonds	8 u. 32 min.	V. M.
„	19	's Morgens	7 u. 3 min	L. K.
„	27	's Morgens	9 u. 4 min.	N. M.

VOORNAAMSTE REISGELEGENHEDEN

IN NEDERLAND.

VERTREK DER POSTEN VAN HET POSTKANTOOR TE DELFT.

De brieven bestemd voor de Noordelijke provinciën, alsmede Duitschland, Zweden, Noorwegen, Rusland, etc. worden telkens verzonden met de spoortreinen op Amsterdam en per nachtpost; die voor de Zuidelijke provinciën met den 2den spoortrein op Rotterdam. Nog gaan per Bredasche post, 's avonds ten half negen uur, de brieven voor België, alsmede voor Noord-Braband en Zeeland; die voor Frankrijk, Engeland en Koloniën om 9 uur 's avonds.

Er vertrekken maandelijks 3 brievenmalen door middel der Overland-posten over Southampton, Triëst en Marseille.

De brieven kunnen gefrankeerd en ongefrankeerd verzonden worden; die over Southampton moeten vóór den 1sten van iedere maand bezorgd worden; over Triëst vóór den 4den en over Marseille vóór den 8sten van iedere maand.

De verkiezing der wijze van verzending moet op de brieven worden uitgedrukt, door de woorden: over Southampton, Triëst of over Marseille, daar ze, zonder die bepaalde aanwijzing, per scheepsgelegenheid verzonden worden.

Voor het frankeren der brieven, kan men zich van postzegels bedienen, verkrijgbaar aan het Postkantoor.

Het kantoor is geopend van des morgens zeven tot half negen uur, van tien tot 's namiddags half vier en des avonds van zes tot negen uur.

Winterdienst.

Van Amsterdam naar Rotterdam.

Vertrek van Amsterd.	* Halfweg.	Haarlem.		* Vogelz.	* Hillegomm. Beek.	* Veenenb.	* Warmond.	Leijden.		* Voorschoten	's Hage.		* Rijswijk.	Delft.		Schiedam.		Aankomst te Rotterdam.
		aank.	vertr.					aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.	aank.	vertr.	
U. M.	U. M.	U. M	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
												7.—	7. 5	7.14	7.17	7,34	7.37	7.45
8.—	8,17	8.30	8.35	8.50	door	9. 4	9.27	9.33	9.38	9.49	10. 8	10.13	10.20	10.29	10.32	10.49	10.52	11.—
8.30	8.47	9.—																
11.45	12. 2	12.15	12.20	12.35	door	12.49	1.12	1.18	1.23	1.34	1.53	1.58	2. 5	2.14	2.17	2.34	2.37	2.45
4.30	4.47	5.—	5. 5	5.20	door	5.34	5.57	6. 3	6. 8	6.19	6.38	6.43	6.50	6.59	7. 2	7.19	7.22	7.30
7.30	7.47	8.—	8. 5	8.20	8.28	8.35	8.58	9. 4	9. 9	9.20	9.39	9.44	9.51	10.—	10. 3	10.20	10.23	10.31

Van Rotterdam naar Amsterdam.

Vertrek van Rotterd.	Schiedam.		Delft.		* Rijswijk.	's Hage.		* Voorschoten.	Leijden.		* Warmond.	* Veenenb.	* Hillegomm. Beek.	* Vogelz.	Haarlem.		* Halfweg.	Aankomst te Amsterd.
	aank.	vertr.	aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.					aank.	vertr.		
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
																9.15	9.29	9.45
6.—	6. 8	6.11	6.28	6.31	6.41	6.45												
8.15	8.23	8.26	8.46	8.49	8.59	9.02	9. 7	9.27	9.37	9.42	9.49	10.14	10.19	10.27	10.41	10.46	11.—	11.15
12.—	12. 8	12.11	12.28	12.31	door	12.45	12.50	door	1.16	1.21	door	1.49	door	door	2.12	2.17	door	2.45
3.—	3. 8	3.11	3.28	3.31	3.41	3.47	3.52	4.12	4.22	4.27	4.34	4.59	door	5.11	5.25	5.30	5.44	6.—
7.45	7.53	7.56	8.13	8.16	8.26	8.32	8.37	8.57	9.07	9.12	9.19	9.44	door	9.56	10.10	10.15	10.29	10.45

NB. Op de halten met een * gemerkt, worden reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is.
Op Zon- en Feestdagen zal aan al de halten, uitgezondert Hillegommerbeek, als dit verlangd wordt, worden opgehouden.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst, beginnende 15 October 1855.

Van Amsterdam naar Utrecht en Arnhem.

Vertrek van *Amsterd.*	Abcoude.	Loenen en Vreeland.	Nieuwersluis.	Breukelen.	Maarsen.	*Utrecht.*	Zeist en Drieberg.	Maarsbergen.	Veenendaal.	Ede.	Wolfhezen.	Aank. te *Arnhem.*
U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.
7.45	8. 2	8.10	8.20	8.27	8.35	8.50	9. 7	9.21	9.41	9.51	10. 5	10.20
12.15	12 32	12.40	12.50	12.57	1. 5	1.20	1.37	1.51	2.11	2.21	2.35	2.50
6.—	6.17	6.25	6.35	6.42	6.50	7. 5	7.22	7.36	7.56	8. 6	8.20	8.35

Van Arnhem naar Utrecht en Amsterdam.

Vertrek van *Arnhem.*	Wolfhezen.	Ede.	Veenendaal.	Maarsbergen.	Zeist en Drieberg	*Utrecht.*	Maarsen.	Breukelen.	Nieuwersluis.	Loenen en Vreeland.	Abcoude.	Aank. te *Amsterd.*
U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.
7.25	7.37	7.49	7.59	8.19	8.33	8.55	9. 5	9.13	9.20	9.30	9.38	9.55
11.50	12. 5	12.19	12.29	12 49	1. 3	1.25	1.35	1.43	1.50	2.—	2. 8	2.25
5.35	5.50	6. 4	6.14	6.34	6.48	7.10	7.20	7.28	7.35	7.45	7.53	8.10

NB. Alle treinen zullen te Maarsen, nabij de herberg de Plattenburg en te Wolfhezen, tot het op- en aflaten van reizigers, stilhouden, wanneer daartoe bij den chef-conducteur het vereischte verzoek is gedaan. Op de tusschen-stations bij de dorpen worden slechts reizigers opgenomen voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is. De reizigers hebben geene bagage vrij, dan alleen de kleine pakjes die zij, zonder hinderlijk te zijn onder de banken der rijtuigen kunnen bergen.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Dienstregeling, 15 *Februarij* 1856.

Van Rotterdam naar Arnhem.

Vertrek van *Rotterd.*	Capelle.	Nieuwerkerk.	Gouda.	Oudewater.	Woerden.	Harmelen.	Utrecht.	Driebergen	Maarsbergen.	Veenendaal.	Ede.	Wolfhezen.	Aank. te *Arnhem.*
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.20	7.28	7.37	7.53	8.10	8.18	8.24	8.50	9. 7	9.21	9.41	9.51	10.5	10.20
11.50	door	12. 7	12.23	12.40	12.48	door	1.20	1.37	1.51	2.11	2.21	2.35	2.50
5.35	5.43	5.52	6. 8	6.25	6.33	6.39	7. 5	7.22	7.36	7.56	8. 6	8.20	8.35

Van Arnhem naar Rotterdam.

Vertrek van *Arnhem.*	Wolfhezen.	Ede.	Veenendaal.	Maarsbergen.	Driebergen.	Utrecht.	Harmelen.	Woerden.	Oudewater.	Gouda.	Nieuwerkerk.	Capelle.	Aank. te *Rotterd.*
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.25	7.37	7.49	7.59	8.19	8.33	9.—	9.15	9.22	9.30	9.47	10. 3	10.20	10.20
11.50	12. 5	12.19	12.29	12.49	1. 3	1.30	door	1.52	2.—	2.17	2.33	door	2.50
5.35	5.50	6. 4	6.14	6.34	6.48	7.15	7.30	7.37	7.45	8.02	8.18	8.25	8.35

DILIGENCE-DIENSTEN.

DIENST VAN VAN GEND EN LOOS.

Van Amsterdam op Antwerpen door Delft, dagelijks des morgens ten half 3 uur van Delft.

Van Antwerpen naar Amsterdam door Delft, des avonds ten 10 uur van Delft.

Rijden af van het logement de Gouden Molen, bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

STOOMBOOT- EN SPOORWEG-EXPEDITIE

DE VRIENDSCHAP, ONDERNEMING VAN J. P. KOENS & Co.

Nachtdienst tusschen Rotterdam door Delft naar Amsterdam, dagelijks des avonds ten 11 ure van Delft.

Van Amsterdam door Delft naar Rotterdam, des morgens ten vier ure van Delft.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij Mej. van Heyningen, Heeren-Logement bij de Haagpoort, en het Hulpkantoor der Onderneming op de Binnen-Watersloot.

Van Monster over 's Gravenhage naar Delft, en terug, alle Donderdagen des 's morgens ten half 6 ure; en van de herberg de Vink, te 's Gravenhage, ten acht ure naar Delft eene Diligence; terug des middags ten 1 ure van Delft, en ten 2 ure van de herberg de Vink.

Van 's Gravenzande naar Delft en terug, alle Donderdagen des morgens ten 6 ure van 's Gravesande, en des namiddags ten 1 ure terug.

Kantoor dezer diensten te Delft, bij Mej. van Heyningen, Heeren-Logement nabij de Haagpoort.

ONDERNEMING VAN H. O. VAN MUNSTER, J. P. KOENS EN H. S. VAN HEUMEN.

Verzending van Goederen door het geheele rijk, Engeland, geheel Duitschland en België, over de Spoortreinen, Diligences en Stoombooten.

De Onderneming belast zich voortdurend met het incasseren van Wissels, verzending van Gelds-waarden en Effecten, verrigten van commissiën, alles tegen een zeer verminderd tarief.

Het hulpkantoor der onderneming te Delft, bij W. Koens, Binnen-Watersloot.

ALGEMEENE EXPEDITIE-MAATSCHAPPIJ VAN TIMMERMANS EN COMP.

Deze Maatschappij belast zich met de Expeditie van alle Goederen, Geldspeciën, Effecten enz. dagelijks op en van alle Spoortreinen, op geheel Noordelijk- en Zuidelijk Duitschland en langs den Rijn, in correspondentie met de Keulsche Stoomboot-Maatschappij; naar Zwitserland, Italië, Oostenrijk, Beijeren en Wurtemberg; alsmede Maandag en Vrijdag 's namiddags van Amsterdam naar Oldenburg, Bremen, Hamburg, Osnabruck, Lubeck en verder geheel Hanover, Denemarken en Zweden.

Informatiën zijn te bekomen aan het kantoor dezer Onderneming, gevestigd te Delft, bij Fischler, Binnen-Watersloot-bij de Koornbeurs.

ORDE OP HET VERTREK DER TREK- EN MARKTSCHUITEN.

van Delft op 's Gravenhage.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7, half 8, half 9 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 9, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 7, 8 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 8 ure, op het half uur. De pakschuit Maandag en Vrijdag 's morgens ten 6 ure.

van 's Gravenhage op Delft.

Van 1 April tot 30 September, van 's morgens half 6 tot 's avonds half 9 ure, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, van 's morgens half 7 tot 's avonds half 8, op alle half uren.

De pakschuit, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Zaturdag 's morgens ten 9 ure, en Donderdags in den Zomer 's morgens ten 5, en 's Winters ten 6 ure.

van Delft op Rotterdan.

Van 1 April tot 30 September alle uren, van 's morgens 7 tot 's avonds 8 ure, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 tot 30 October, alle uren van 's morgens 7 tot 's avonds 7 uur, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 November tot 31 Maart 's morgens ten 8, 10 en 12 uur, 's namiddags 3, 5 en 's avonds ten 7 uur.

De pakschuit dagelijks, uitgezonderd des Zondags en de maanden November—Februarij, des namiddags ten 2 uur en het geheele jaar door behalve de maanden November—Februarij alle Dingsdagen, 's morgens ten half 9 ure, een marktschuit, behalve de gewone marktschuit der vroegbeurt.

van Rotterdam op Delft.

Van 1 April tot 31 October van 's morgens ten 7 ure tot 's avonds ten 7 ure; en van 1 November tot 31 Maart van 's morgens ten 7, 9 en 12 ure en des namiddags 1, 4 en 6 uur.

Het geheele jaar door alle Dingsdagen, des namiddags ten half 3 ure, een marktschuit behalve die der vroegbeurt. Informatiën te bekomen bij den Commissaris van gemelde veeren W. Wigmans.

van Delft op Leijden en terug.

Onbepaald. Informatiën te bekomen bij den heer G. Boet, in de Haagpoort, Commissaris van genoemd Veer.

van Delft op Schiedam.

Vrijdags 's morgens ten 7 ure, en terug des namiddags ten 3 ure. Afvaart voor de Stads-Herberg in het Zuideinde.

van Schiedam op Delft.

Donderdags 's morgens ten 7 ure, en terug 's namiddags ten 3 ure.

van Delft op Maassluis.

's Namiddags het geheele jaar door, ten 5 uur.

van Maassluis op Delft.

's Morgens het geheele jaar door, ten 5 uur.

van Delft op Vlaardingen.

In de Zomermaanden 's namiddags ten 4 ure, en ten 3 ure in de Wintermaanden. Een markschuit Donderdags 's middags ten 12 ure en 's namiddags ten 3 ure.

van Vlaardingen op Delft.

's Morgens ten 6 ure en Donderdags nog een ten 4 ure.

van Delft op Amsterdam.

Op Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des namiddags ten 3 ure.

van Amsterdam op Delft.

Op dezelfde dagen en uren.

van Schiedam door Delft op Haarlem.

Zaturdags 's morgens, en van Delft 's namiddags ten 3 ure. Ook vaart 's Woensdags namiddags ten 2 ure een pakschuit van Delft naar Haarlem.

van Schiedam door Delft op Utrecht.

Woensdag morgen ten 10 ure en van Delft 's morgens ten 11 ure.

van Vlaardingen door Delft op Utrecht.

Woensdag namiddag van Vlaardingen en Donderdag des morgens ten 11 ure van Delft. Deze schuit neemt ook goe-

deren mede voor Amersfoort en omliggende plaatsen in de provincie Utrecht.

NB. Voor bovengenoemde plaatsen worden bestellingen aangenomen bij den Commissaris, J. P. Tasseron, Voorstraat, wijk VI N. 296, alsmede aan het veer voor de Leydsche markschuit naast de Lutherse Kerk.

van Delft op Alkmaar.

Om de 14 dagen, des Woensdags 's morgens ten 8 ure. Ligplaats voor de Branderij de Papegaai. De schuiten naar Alphen, Oudshoorn, Waddingsveen, Boskoop, Hazerswoude enz. varen des Dingsdag voormiddags af. Die van Noordwijk, Zwammerdam, Bodegraven, Noordwijkerhout en Voorschoten vertrekken Dingsdags avonds vóór 7 ure. Bestellingen bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

POST- EN VOETBODEN.

Vrouw van Beek. Bodin van Nootdorp. Komt alle dagen in de stad, uitgezonderd des Zondags, vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Adres bij H. Koster, Boekhandelaar, Oude Delft.

J. van der Berg. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en 's Gravesande. Komt Maandag, Dingsdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag in de stad; vertrekt tegen 1 ure. Adres bij W. Valkenburg, Hoek Beestenmarkt.

A. Bokhoove. Commissionair, gaat Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag naar den Haag. Woont op den Burgwal, W. III, No. 305.

C. van den Bas. Postbode van Delft op Zoetermeer, Zegwaard en Benthuijzen. Vertrekt Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's namiddags ten 5 ure. Adres bij H. v. Kan, Breedstraat.

K. Bijzen. Postbode van Delft naar Pijnacker. Vertrekt alle dagen 's morgens ten 8 ure. Adres Oosteinde Wijk I, No. 197.

M. Brederveld. Postbode van Schipluiden op Delft. Komt alle dagen in de stad, vertrekt des namiddags. Adres bij B. Bruins, Boekhandelaar, Oude Delft.

J. Dijkshoorn. Postbode van de Lier. Dagelijks, uitgezonderd Donderdag en Zondag. Vertrekt 's namiddags ten half 12 ure. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, Oude Delft.

G. Klijnes. Bode van Voorburg op Delft. Komt Maandag, Woensdag en Zaturdag in de stad. Adres bij de wed. Bladergroen op het Oude Delft.

N. Lok. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en Ter Heide. Komt dagelijks, uitgezonderd des Donderdags. Vertrekt 's namiddags ten 2 ure. Adres bij van der Gaag, Oude Delft, hoek Oude Kerk.

C. Redeker. Westlandsche Postbode. Komt alle dagen, uitgezonderd des Zondags. Vertrekt van Delft, 's namiddags ten 2 ure. Adres bij H. Kramer in de Herberg de Beurs van Rotterdam, in de Jacob-Gerritse-straat.

P. A. van Swieten. Bode op den Haag. Gaat Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, naar den Haag. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, op het Oude Delft, nevens de Akademie.

VERTREK DER DORPSCHUITEN.

Berkel. Donderdags 's middags ten 12 ure. Ligplaats voor de Wed. Bante, op de Koornmarkt.

's Gravesande. Donderdags voormiddags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Oude Westlandsche Veerhuis, nabij de Haagpoort.

Kwintsheul, Poeldijk, Monster, Naaldwijk, Hondsholredijk en Loosduinen. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Wed. van der Kraaij aan de Voorstraat.

Leydschendam, Donderdags. Ligplaats des morgens ten 10 ure, aan de Voorstraat, voor de Brouwerij de P.

De Lier en de Lee. Donderdags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Westlandsche Veerhuis op de Binnenwatersloot.

Maasland. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Herberg de Zwarte Raaf, op de Binnenwatersloot.

Nootdorp. Dingsdag, Donderdag en Zaturdag ten 1 ure. Ligplaats in het Vrouwjuttenland, voor de Grutterij de Blaauwe Star.

Overschie. Dingsdag ten 3 ure, en Donderdag ten 1 ure. Ligplaats voor J. van der Gaag, Zuideinde.

Pijnacker. Donderdag en Zaturdag ten half 12 ure. Ligplaats voor P. A. Engelbrecht, Oosteinde.

Rijswijk, Donderdag. Ligplaats des morgens ten 10 ure aan de Pepersteeg.

Schipluiden en 't Woud. Donderdag ten 11 ure, Ligplaats op de Binnenwatersloot voor de Herberg de Zwarte Raaf.

Voorburg. Donderdag ten 1 ure van de Haagpoort. Komt ook een alle Dingsdagen ten 5 ure van Rotterdam door Delft. Ligplaats voor P. A. Hesse, in het logement de Gouden Leeuw nabij de Haagpoort.

Wateringen. Dingsdag, Donderdag en Zaturdag in de Zomermaanden, ten 11 ure; Donderdag en Zaturdag in de Wintermaanden, ten 12 ure. Ligplaats aan het Nieuwe Schippers Veerhuis op de Voorstraat.

Zoetermeer en Zegwaard, Donderdag ten 12 ure. Ligplaats als boven, op de Voorstraat.

Zuidbuurt. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot.

VERDERE REISGELEGENHEDEN

IN NEDERLAND.

NB. Voor de plaatsen aan de spoorwegen gelegen zie men mede het afzonderlijk tarief.

Van Amsterdam

naar Alkmaar, over Zaandam en Wormerveer. Stoomboot tweemaal daags. In de Zomermaanden 's morgens 7 en 's namiddags 1 uur, in de Wintermaanden 's morgens 7½ en 's namiddags 2½ uur.

" Amersfoort, Diligence van v. d. Hoek, op de Botermarkt, Maandag 's morgens 4 uur.
Over Muiden en Naarden, naar Amersfoort. Diligence v. d. Horst, Cingel, 514, dagelijks.
Nog eene Diligence wed. Cruse, Botermarkt. Maandag 's namiddags 5 uur.

" Antwerpen, over Haarlem, 's Hage, Delft, Rotterdam, Dordt en Breda. Diligence van Gend en Loos, 's avonds kwartier voor 9 uur, aankomst te Antwerpen 's namiddags ten 2 uur, vóór het vertrek der Spoortrein naar Mechelen, Leuven, Brussel en Gend, in correspondentie met Parijs enz.

" Appingadam, schip om de 5 of 6 weken.

" Assen, beurtman van 1 Februarij tot half December, Woensdag om de 14 dagen, een uur vóór boomsluiten, verder om de 3 weken. Terug, Vrijdag om de 14 dagen, 's morgens 5 uur.

naar Blokzijl, beurtman Dingsdag en Vrijdag; van 6 December tot 1 Februarij alléén Dingsdag een uur vóór boomsluiten.

„ Bolsward, beurtman alléén van 1 Februarij tot 6 December, Vrijdag 2 uur vóór boomklokluiden.

„ Broek, beurtschip Maandag, Woensdag, en Vrijdag 's namiddags ten 4 uur.

„ Buiksloot, zie naar het Tolhuis.

„ Delfzijl, met het schip op de Lemmer.

„ Deventer, beurtschip Dingsdag en Vrijdag een uur vóór het luiden der boomklok, van 6 December tot 12 Februarij, alleen Vrijdag 's namiddags 3 uur.

„ Dokkum, beurtschip alleen van 1 Maart tot 30 November, Woensdag om de 14 dagen.

„ Elburg, beurtschip Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's avonds een uur vóór boomsluiten; 's winters Dingsdag niet.

„ Enkhuizen, Stoomboot Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's morgens 7 uur.
Idem. Beurtman Woensdag en Vrijdag.
Zie ook naar Hoorn en Medemblik.

„ Enschedé, met het schip op Deventer.

„ Franeker, beurtschip van Februarij tot December Dingsdag.

„ Genemuiden, beurtschip Maandag een uur voor boomsluiting.

„ Gouda en terug, beurtschip van 15 April tot 15 September 's middags half vier uur. De overige maanden ten 4 uur.

„ Hamburg, Stoomboot den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der maanden in den vroegen morgen.

naar Harlingen, Stoomboot Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's morgens 7 uur.

» Idem, beurtschip van April tot Sept. Maandag, Woensdag en Vrijdag een uur vóór boomkloklniden.

» Hasselt, beurtschip van December tot Maart, Maandag; van Maart tot 19 Junij, Zondag, Maandag, Woensdag en Vrijdag, alsmede van 21 Augustus tot 31 Oct. 's Zomers alle dagen 1 uur vóór boomklokluiden.

» den Helder, over Alkmaar, barge, dagelijks, behalve Maandag, 's morgens 7 uur. Ook met de Stoomboot naar het Tolhuis; van 1 Maart tot 31 October 's namiddags ten 4 uur, en van 1 November tot Februarij, Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 1 uur, en van daar per Dilig. over Purmerende naar Hoorn en Enkhuizen.

» Hoorn, zie naar Medemblik en den Helder.

» Hull, Stoomb. den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der maand.

» Joure, beurtschip Maandag 2 uur vóór boomsluiten.

» Kampen, beurtschip Maandag, Woensdag en Vrijdag een uur vóór boomsluiten; van December tot Februarij Maandag en Vrijdag 's namiddags 3 uur.

» Idem, Stoomb. dagelijks behalve Zond. 's morg. 6 uur.

» Leeuwarden, beurtschip van 22 Februarij tot 6 December, Woensdag en Zaturdag; en verder alléén Zaturdag ³/₄ uur vóór boomsluiten.

» de Lemmer, beurtschip, van half Februarij tot 12 November, dagelijks; verder Maandag, Woensdag en Vrijdag 2 uur vóór boomsluiten.

» Idem, Stoomboot Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 7 uur.

» Meppel, beurtm. Dingsd. en Zaturd.; van 6 Dec. tot 2 Februarij alléén Dingsdag, een uur vóór boomsluiten.

naar Medemblik. Met de Stoomboot naar het Tolhuis, verder met de Barge naar Buiksloot; van 1 April tot 30 September Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, en van 1 October tot 31 Maart, alleen Dingsdag eene Diligence 9 uur van Buiksloot over Purmerende en Hoorn naar Medemblik. Naar Enkhuizen vindt men eene diligence aan het Medemblikker tolhuis te Hoogcarspel.

„ Muiden en Naarden. Trekschuit van 1 Mei tot 30 September 5 maal, van 1 October tot 31 Maart 4 maal en gedurende April 3 maal daags.

„ Purmerende. Zie naar Medemblik.

„ Rotterdam, over Haarlem, Leiden, 's Hage en Delft Diligence Koens, Dam; dagelijks 's avonds half 10 uur.

„ Sloten (Vriesland) beurtman van 25 Februarij tot December 's Maandags 2 uur vóór boomsluiten.

„ Sneek, beurtman van 6 tot 25 December Dingsdag en Zaturdag; tot 1 Februarij alleen Dingsdag, vervolgens tot ultimo Februarij, Dingsdag en Zaturdag, en overigens Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 1¼ uur vóór boomsluiten.

„ Steenwijk, beurtschip Dingsdag en Zaturdag een uur vóór boomsluiten.

„ Tolhuis. Van 1 April tot 30 September raderboot of zeilschuit, 's morgens 6, 's namiddags 12 en 1 uur; voorts alle uren een stoomboot met het slaan der volle uren, tot het sluiten van den boom, en van 1 October tot 31 Maart raderboot, 's morgens 7 uur; een stoomboot van 8 uur 's morgens tot 's avonds 5 uur, uitgenomen ten 12 uur.

„ Weesp, trekschuit van 16 Maart tot 15 November

4 maal en van 16 November tot 15 Maart 2 maal daags, doch Maandags 3 maal.

naar Zaandam, stoomboot des zomers 6 maal, 's winters 2 maal daags.

„ Zwolle, stoomboot dagelijks behalve Woensdag.

„ Zwolle, beurtschip dagelijks 's namiddags 3 uur, uitgezonderd van 19 December tot 11 Februarij dan Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

„ Zutphen, beurtschip Donderdag.

„ Zwartsluis, beurtschip, van Februarij tot December, Dingsdag en Zaturdag, verder alleen Dingsdag een uur voor boomsluiten.

van Alkmaar

naar Amsterdam, stoomboot dagelijks tweemaal, des zomers 's morgens kwartier voor 6 en 's namiddags half 2; 's winters 's morgens ten 7 en 's namiddags 1 uur. Ook met de barge dagelijks.

„ den Helder, barge 2 maal daags.

van Amersfoort

naar Amsterdam, over Naarden, Muiden enz.
Diligence v. d. Horst, dagelijks.
Diligence wed. Cruse, Maandag, 's morgens 5 uur.

„ Utrecht, diligence van Nijmegen, 's morgens half 6, kwartier voor 11 en 's namiddags 3 uur.

van Appingadam

naar Groningen, trekschuit Dingsdag en Vrijdag 's morgens 6 uur; de overige dagen, behalve Zon- en Feestdagen 5 uur.

van Arnhem

naar Breda, over 's Hertogenbosch en tusschenliggende plaatsen, dilig. v. d. Horst, dagelijks 's morgens 11 uur (na aankomst van den 1sten spoortrein).

„ Deventer, over Doesburg en Zutphen, dilig. v. d. Horst (na aankomst van den 2den trein).

„ Emmerik, diligence van Geud en Loos, na aankomst van den laatsten spoortrein, 's avonds half 10 uur. Nog een stoomboot Zondag en Donderdag, 's namiddags omstreeks 3 uur.

„ Kampen, stoomboot 3 maal 's weeks, 's morg. 5 uur.

„ Keulen enz., stoomboot 's morgens 6 uur.

„ Kleef, over Nijmegen, dilig. 's avonds kwart over 8 uur.

„ Leeuwarden, over Zutphen, Deventer, Zwolle en Groningen, diligence, na aankomst van den 1sten spoortrein.

„ Nijmegen, diligence Koens, 's morgens kwart. voor 11 en 's namiddags 3 uur. Zie ook naar Kleef., stoomboot 's morgens 11 uur, 's namiddags 8 uur, in correspondentie met den spoortrein op Amsterdam.

„ Rotterdam, stoomboot 's Maand., Woensdag en Zaturdag 's morgens 9 uur.

„ Zutphen na aankomst van alle spoortreinen.

van Assen

naar Groningen, diligence 's namiddags 4 uur.

„ Meppel, jaagsch. 's morg. 8 uur, dagelijks.

„ Zwolle, over Meppel, diligence, 's morgens 11 uur.

van Bergen op Zoom

naar Antwerpen, diligence 's morgens 5 uur. Ook per passerende stoomboot van Rotterdam.

naar Breda, diligence 's avonds half 6 uur en Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens half 6 uur.
" Rotterdam, per passerende stoomboot van Antwerpen.

van Breda

naar Amsterdam, diligence 's namiddags 2 uur.
" Antwerpen, diligence 's morgens 5 en 10, 's namiddags 's zomers 3 en 's winters kwart voor 4 uur.
" Bergen op Zoom, diligence 's morgens ten 5 uur 25 min. en Dingsdag en Zaturdag 's namiddags 4 uur.
" Geertruidenberg, dilig. 's zomers 's morgens half 5, 's winters 's morg. 5 uur, doch 's Maandags altijd half 4.
" Grave, over Tilburg en 's Hertogenbosch, 's morgens half 5 en 's namiddags 4 uur.
" den Moerdijk, diligence 's morgens 11 uur.
" Rotterdam, dilig. van Gend en Loos 's morg. 6 uur.
" Utrecht, over Gorinchem, diligence 's morgens half 6; ook eene diligence 's zomers 's morg. 10 en 's namidd. 5 uur, 's winters 's morgens 5 en kwart voor 10 uur.

van Culemborg

" Rotterdam, stoomboot 's Maandags 's morgens 5 uur; andere dagen half 8 uur, uitgezonderd Zondags.
" Utrecht, dilig. na aankomst der boot van Rotterdam.

van Deventer

naar Amsterdam, dilig. dagelijks 's morgens 7 en 11 uur.
" Hannover, diligence Maandag en Vrijdag.
" Munster, diligence Zondag, Dingsdag en Vrijdag, 's avonds 8 en 's nachts 12 uur.
" Nijmegen, over Zutphen en Arnhem, diligence 's morgens kwart voor 7 en 11 uur.
" Rotterdam, diligence 's avonds 10 uur.

van Dordrecht.

naar Amsterdam, diligence 's namiddags 5 uur.
„ Rotterdam, stoomboot 's morgens half 9 en 's namiddags 5 en een 's morgens 7 en 's namiddags 12 en 's avonds 3 uur en 6 uur.
„ den Moerdijk, stoomboot 's morgens 6 en 's namiddags half 2 uur.

van Edam.

naar Amsterdam, over Monnickendam, trekschuit 's morgens 6 en 8 uur, 's namiddags half 2 en 7 uur.
„ Hoorn, trekschuit 's morgens 6, half 11 en 's namiddags half 5 uur.

Van Enkhuizen

naar Amsterdam, stoomboot komende van Harlingen, Zondag, Woensdag en Vrijdag.
„ Harlingen, stoomboot Dingsd., Donderd. en Zaturd.
„ Hoorn, postwagens 's zomers 's morgens ten 7 en 's winters 8 uur, 's namiddags het geheele jaar 4 uur.

van Franeker

naar Harlingen, diligence Woensdag 's morgens 9 uur.
„ Leeuwarden, diligence Vrijdags 's morgens 8 uur.

van Geertruidenberg

naar Rotterdam, stoomboot 's zomers, Maandag 's morgens 5 en de overige dagen half 7 uur, behalve Zondag. En 's winters Maandag 's morgens 5, en de overige dagen 7 uur, behalve Zondag.

van Gorinchem

naar Antwerpen, over Breda, diligence 's zomers, 's mor-

gens kwart voor 12 en 's namiddags half 4; 's winters 's namiddags kwart over 12 en half 5 uur.

naar 's Hertogenbosch, stoomboot 's zomers 's middags 12 en 's namiddags 4 uur; 's winters 's morgens 11 en 's namiddags 12 uur.

" Heusden, stoomboot 's namiddags half 5 uur.

" Keulen, stoomboot dagelijks. Varieert naar den stand van het water, doch gewoonlijk 's morgens 9 uur.

" Nijmegen, stoomboot 's morgens 9 uur.

" Rotterdam over Dordt, stoomboot Maandag, Dingsdag 's morgens half 6, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag 's morgens half 6 en 's namiddags 1 uur, en Zondag 's morgens half 7 uur. Winterdienst Maandag, Dingsdag 's morgens half 6 uur en Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag half 8 uur.

" Utrecht, diligence 's morgens kwart over 8, en kwart over 9; 's zomers 's namiddags half 3 en 's winters 's namiddags kwart voor 2 uur.

" Venlo, stoomboot Dingsdag en Vrijdag 's morg. 4 uur.

van Gouda

naar Rotterdam, stoomboot 's zomers 's morgens 7 en 's namiddags 2 uur, 's winters 's morgens 7 uur.

" Idem, diligence alle uren in 3 uren.

" Utrecht, diligence driemaal daags in 5 uren.

van 's Gravenhage

naar Amsterdam, diligence 's avonds half 12 uur.

" Antwerpen, diligence 's nachts 2 uur.

" Rotterdam, diligence 's morgens half 4 en half 5 uur.

" Utrecht, diligence over Leiden, Alphen enz., 's zomers 's morgens 5 en 's winters 's zomers kwart voor 7 uur.

van Groningen

naar Assen, diligence 's morgens 5 uur.
„ Harlingen, over Leeuwarden, diligence Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's avonds 11 uur, en 's zomers Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 9 uur.
„ Kampen, diligence op de stoomboot naar Amsterdam rijdende, alleen de dagen dat deze vaart; 's avonds van Groningen.
„ Leeuwarden, diligence 1 Januarij tot 31 Maart, van 10 tot 31 December 's morgens half 9; de overige maanden 's namiddags 3 uur.
„ de Lemmer, diligence Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's morgens half 1 uur.
„ Utrecht, diligence 's morgens 9 uur.
„ Zwolle over Assen, diligence 's morgens half 9 uur.

van Haarlem

naar Alkmaar, diligence v. d. Haagen en Quintern, 2 maal daags 's morgens ten 9 uur en 's namiddags ten 4½ uur.

van Heerenveen

naar Leeuwarden, diligence 's namiddags half 4 uur.
„ Zwolle, diligence 's morgens half 12 uur.

van den Helder

naar Alkmaar, barge, tweemaal daags.
„ Amsterdam, barge, dagelijks, behalve 's Maandags, 's morgens 7 uur.
„ Texel, postschuit, dagelijks.

van 's Hertogenbosch

naar Breda, diligence over Tilburg, 's morgens 6 en 's namiddags 5 uur, en over Waalwijk en Raamsdonk 's namiddag 3 uur.

" Eindhoven, diligence 's namiddags 5 uur.

" Maastricht, stoomboot 's namiddags 5 uur, behalve Zondag.

" Nijmegen, diligence over Grave, 's morgens kwart voor 9 uur.

" Rotterdam, stoomboot, Zomerdienst 's morgens 8 uur; Winterdienst dagelijks 's morgens 7 uur.

" Rotterdam en Schiedam, stoomboot, 's zomers Maandag 's morgens half 5, de overige dagen behalve Zondag half 6 uur; Winterdienst, Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens half 10 uur.

" Schiedam, stoomboot dagelijks, uitgezonderd 's Zondags, 's morgens half 6 uur.

van Heusden

naar Rotterdam, stoomboot Maandag 's morgens half 5, de overige dagen, behalve Zondag, 's morgens 6 uur.

van Hoorn

naar Alkmaar, trekschuit tweemaal daags, 's morgens 8, 's namiddags 4 uur.

" Edam, Monnickendam en Amsterdam, trekschuit 's zomers 's avonds 11, en 's winters 's nachts 12 uur.

" Purmerende en Buiksloot, diligence 1 Maart tot 31 October, 's morgens half 7, behalve Zondag; 1 November tot ult. Februarij, Maandag, Woensdag en Vrijdag 's morgens half 8 uur.

naar Edam, trekschuit. 's morg. 11, en 's nam. half 3 uur.
„ Enkhuizen, diligence 's morgens 7, en 's winters 's morgens 8 uur.
„ Enkhuizen en Medemblik, zie Amsterdam naar Idem.
„ Medemblik, diligence 's namiddags 3 uur.
„ Purmerende, trekschuit, 4 maal daags.

van Kampen

naar Arnhem, stoomboot, Zondag Dingsdag en Donderdag 't morgens 3 uur.
„ Amsterdam, stoomboot 's zomers dagelijks, behalve Zaturdag, 's namiddags half 2. Voor- en Najaar 's namiddags 12 uur, op Zondag, Dingsdag en Donderdag.
„ Zwolle, diligence 's morgens 7 en 8 uur, 's namiddags 4, 5 en 7 uur.
„ Groningen, Leeuwarden, Assen, Enschedé, Lingen, Bremen, Koevorden, Deventer, diligence na aankomst der stoomboot van Amsterdam.

van Leeuwarden

naar Groningen, dillgence 's morgens 9 uur, en van 1 April tot 30 September 's namiddags 4 uur.
„ Harlingen, over Franeker, diligence Zondag, Woensdag en Vrijdag 's morgens 5 uur.
„ de Lemmer, diligence Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 's morg. 8 uur. Postwagen dagel., 's nam. 1 uur.
„ Utrecht, diligence van Gend en Loos, 's morg. 9 uur.
„ Zwolle, diligence 's morg. half 9 uur.

van Maastricht

naar Aken, diligence 's morgens half 7 uur.

naar 's Bosch, stoomboot dagelijks, behalve Zondag, 's namiddags 1 uur.
» Luik, stoomboot 's morgens 6 en 's namiddags 3 uur en diligence 's namiddags half 3 uur.
» St. Truijen, diligence 's morgens 10 uur.
» Venlo, langs Roermond stoomboot dagelijks.

van Medemblik

naar Buiksloot, over Hoorn en Purmerende, diligence gedurende de Zomermaanden, Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens half 6 uur, 's Winters alleen Zondag 's morgens 8 uur. Nog gedurende den zomer eene diligence Dingsdag, Donderdag en Zaturdag 6 uur.

van den Moerdijk

naar Dordrecht en Rotterdam, stoomboot 's morgens half 8, s namiddags 4 uur.
» Willemsdorp, (eiland van Dordrecht) stoomboot op alle heele uren.

van Monnickendam

naar Amsterdam, trekschuit 's morgens 7 en 9, 's namiddags half 3 en 6 uur.
» Edam, trekschuit 's morgens half 5, half 10, en 's avonds half 6, 's Maandags half 8 uur.

van Middelburg

naar Goes, diligence 1 April tot 30 September 's morgens 7, 's namiddags 5 uur. 1 October tot 31 Maart, 's morgens half 8 en 's namiddags half 4 uur.
» Rotterdam, stoomboot dagelijks, onbepaald.

naar Vlissingen, diligence 's morgens half 7, 8 en 11 uur; 's namiddags 2, 4 en 7 uur, alsmede na aankomst van de stoomboot van Rotterdam.

Van Muiden

naar Amsterdam, met de trekschuiten van Naarden op Amsterdam.

van Naarden

naar Amsterdam, diligence dagelijks, 's namiddags 1 uur, en 's Maandags 's morgens 7 uur.
„ Idem, trekschuit, 5 maal daags.
„ Amersfoort, diligence dagelijks, 's morgens 11 uur, en 's Maandags 's namiddags half 6 uur.

van Nijmegen

naar Arnhem, diligence 's morgens 9 en 's namiddags 3 uur in correspondentie op de 2e spoortrein naar Amsterdam.
„ Cleef, diligence 's avonds half 9, in verband met de snelpost naar Keulen. Stoomboot, Vrijdags 's morgens 7 uur, de overige dagen 8 uur, en dagelijks 's namiddags 3 uur.
„ Emmerik, stoomboot, Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag 's namiddags 2 uur.
„ Grave en 's Hertogenbosch, dilig. 's nam. 1 uur.
„ Rotterdam, stoomboot, de Maatschappijboot, Zond. Dingsdag, Donderdag en Vrijdag 's morgens 9 uur; de Schippersboot, 7 uur 's morgens.
„ Zutphen over Arnhem, Dieren, Brummen, diligence 's namiddags half 5 uur.
„ Zwolle, diligence 's morgens 9 uur.

van Purmerende

naar Alkmaar, trekschuit, 2 maal daags.
„ Amsterdam, trekschuit, 5 maal daags.
„ Edam, trekschuit Dingsd. en Vrijd. 1 uur 's nam.
„ Hoorn, trekschuit, 4 maal daags.
„ Enkhuizen, Hoorn en Medemblik, zie van Amsterdam naar idem.

van Rotterdam

naar Amsterdam, over de tusschenliggende plaaatsen, diligence Koens, 's av. kwart voor 10 uur, en dilig. van Gend en Loos van Antwerpen komende 's avonds 9 uur.
„ Antwerpen, over Dordt, Willemstadt, Zijp, Tholen Yerschendam en Bath, stoomboot 's Zomers dagelijks, uitgezonderd 's Zondags, 's Winters om de 2 dagen. De uren van afvaart afhankelijk van de eb en vloed. Nog eene diligence van Gend en Loos, over Dordt, Breda, Tilburg en 's Bosch, 's morgens half 5 uur.
„ Arnhem, stoomboot dagelijks.
„ Brielle, langs de Nieuwersluis, stoomboot alle dagen des namiddags ten 5 uur.
„ Dordrecht en de Moerdijk, stoomboot 's morgens 5 en 12 uur.

Alleen naar Dordrecht, stoomboot het geheele jaar door 's morgens 9 uur. Nog van 1 Mei tot 30 October 's namiddags half 2 en 5 uur, 's avonds half 8 uur, en van 1 November tot ultimo April, na aankomst der spoortrein.

„ Duinkerken, stoomboot, des Zaturdags.
„ Geertruidenberg, stoomb. dagelijks. Zomerdienst 's nam. 2 uur; Winterdienst half 1 uur.

naar Gorkum langs Dordt, stoomb. Zomerdienst Maand. en Dingsdag 's namidd. 2 uur, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, 's morgens 9 en 's namiddags 5 uur en Zondags 's namiddags 5 uur. Winterdienst: Dagelijks 's namiddags 2 uur, uitgezonderd Zondags.

„ Gouda, diligence alle uren, stoomb: dagelijks, 's morgens 9 uur en 's namiddags 5 uur, op de barge van 9 uur, naar Amsterdam.

„ Havre, stoomboot onbepaald. Adres kantoor van Smith en Comp. Boompjes 137.

„ 's Hertogenbosch, stoomboot 's morgens 8 uur, en behalve Zondag en 's Winters, 's namiddags 1 uur.

„ Heusden, stoomboot dagelijks, behalve Zondag, s namiddags 1 uur.

„ Hull, Zaturdag 's morgens.

„ Londen, stoomboot Zondag, Dingsdags, Woensdag en Zaturdag.

„ Maassluis en Vlaardingen, diligence dagelijks 's morgens 7 uur, en naar Maassluis alleen, eene diligence 's morgens 9 en 's namiddags 4 uur.

„ Nijmegen, stoomboot 's morgens half 9 uur. 's Winters om den anderen dag.

„ Nijmegen en Mannheim, stoomb. Maand, Dingsd. Woensdag, Vrijdag en Zaturdag 's morgens 6 uur.

„ Arnhem en Mannheim, stoomboot Zondag, Dingsdag en Donderdag 's morgens 6 uur. Nog eene stoomb. tusschen Rotterdam en Mannheim, uren van vertrek onbepaald, adres Boompjes, nº. 113.

„ Middelharnis, Overflackee en Goedereede, tijd van vertrek onbepaald; adres Rotterdam bij Weldrager op het Haringvliet en op het Steiger.

naar Middelburg, stoomb. dagelijks, behalve Maandag, 's morgens vroeg. Tijd der afvaart onbepaald.

» Schiedam, diligence alle uren, van 's morgens 7 tot 's avonds 9 uur.

» Schoonhoven, stoomb. Zondag, Maandag en Dingsdag, 's avonds 7 uur.

» Utrecht, diligence 's zomers 's morgens kwart voor 6 en 's winters 's morgens half 7; 's namiddags half 4 uur.

» Venlo, stoomboot Dingsdag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag 's morgens 12 uur.

» Vlissingen, stoomb. Dingsdag en Zaturdag, 's morgens vroeg, afhankelijk van den vloed.

» Vreeswijk en Culemborg, stoomb. dagelijks, uitgezonderd des Zondags, 's namiddags 2 uur.

» Vlaardingen, diligence 's namiddags 4 uur, rijdt af aan het Gemeentelandshuis.

» Zierikzee, stoomboot, dagen en uren van vertrek worden in de nieuwspapieren aangekondigd, adres Weldrager, Haringvliet en Steiger.

van Roermond

naar Maastricht, dilig. Maandag, Donderdag en Zaturdag.

» Venlo, diligence Zondag, Woensdag en Vrijdag.

van Schiedam

naar Amsterdam, diligence 's avonds 10 uur.

» 's Hertogenbosch, stoomb. Zomerdienst dagelijks, behalve Zondag, 's middags 12 uur; Winterdienst Dingsd., Donderdag en Zaturdag stoomboot 's morgens 11 uur.

» Rotterdam, diligence alle uren, van 's morgens 6 tot 's avonds 9 uur.

van Utrecht

naar Amersfoort, diligence 's morgens 8, en 's namiddags half 2, 4 en 7 uur.

„ Antwerpen, over Gorkum en Breda, diligence na aankomst van den 1sten spoortrein uit Amsterdam.

„ Bommel, vrachtwagen, 's zomers Dingsdag en Vrijdag 's winters alleen Dingsdag 's morgens 9 uur.

„ Breda en Gorkum, diligence na aankomst van den 2den trein uit Amsterdam en Arnhem.

„ Culemborg, wagen, Maand., Woensd. en Vrijd. 15 Maart tot 14 Sept. 's nam. 4, verder 's nam. 2 uur.

„ Gorinchem, diligence 's morgens kwart voor 9 en 's namiddags 2 uur.

„ Amersfoort, Harderwijk, Zwolle, Meppel, Leeuwarden en Assen naar Groningen, dilig. 's avonds 10 uur.

„ Hilversum, dilig. Woensd. en Zat. 's nam. 3 uur.

„ Leerdam, diligence Vrijdag 's zomers 's namiddags 4 en 's winters 's namiddags 3 uur.

„ 's Gravenhage en Rotterdam, diligence 's morg. half 8 's namiddags 2 uur.

„ Montfoort, Gouda en Rotterdam, diligence 's morgens half 8 uur.

„ Rotterdam, diligence 's morgens half 8 uur.

„ Tiel, diligence Woensdag en Zaturdag 's nam. 1 uur, en diligence na aankomst van den 1sten spoortrein.

„ Vreeswijk, diligence 's morg. 7 en barge half 6 uur.

„ Wijk bij Duurstede, wagen, Dingsdag 's namiddags 4 en Zaturdag, 's namiddags 3 uur. 's Zomers nog Dingsdag en Zaturdag 's nam. 6 en 's Winters 4 uur.

„ Zwolle diligence 's avonds 10 uur.

van Venlo

naar Crefeld en Dusseldorp diligence 's namiddags kwart over 2 uur.

" Gelder, Cleve en Nijmegen, dilig. voorm. half 12 u.

" Roermond, Maasseijk en Maastricht, stoomb. Maandag en Donderdag en Zaturdag 's morgens 4 uur.

" Roermond, stoomboot Zondag, Woensdag en Vrijdag 's namiddags 2 uur.

" Rotterdam, stoomb. Maand. en Dond. 's morg. 4 uur.

van Vlissingen

naar Antwerpen, stoomboot Maandag en Vrijdag 's morgens 8 uur, en van Antwerpen terug Woensdag en Zaturdag 's morgens 10 uur.

" Breskens, stoomboot dagelijks, vertrek naar het getij.

" Middelburg, diligence 's morgens 9, 10 en 12, 's namiddags 3, 5 en 8 uur, alsmede vijf kwartier voor de afvaart der eerste boot van Middelburg.

" Rotterdam, stoomboot Maandag en Vrijdag 's morgens afhankelijk van het getij.

van Vreeswijk

naar Rotterdam, stoomb. 's Maandags 's morgens 6 uur, andere dagen, uitgezonderd Zondag half 9 uur.

van Weesp

naar Amsterdam, trekschuit 's zomers 4 maal, 's winters 2 maal daags.

Van Willemsdorp (eiland Dordrecht)

naar den Moerdijk, stoomboot op alle halve uren.

van Zaandam

naar Alkmaar, stoomboot 2 maal daags.

naar Amsterdam, stoomboot 's zomers 6, 's winters 2 maal daags.

„ Purmerende, beurtman Dingsdag.

van Zierikzee

naar Antwerpen, zie Rotterdam naar Antwerpen stoomb.

„ Rotterdam, zie Rotterdam naar Zierikzee.

„ Zijpe, informatie te bekomen bij J. C. van de Garde te Rotterdam.

van Zutphen

naar Arnhem, dilig. 's morgens kwart over 8 en 's middags kwart over 12 uur in correspondentie met de Noordbrabandsche en Limburgsche diensten en den 2en spoortrein naar Amsterdam.

„ Arnhem en Nijmegen, diligence 's morgens kwart over 4, kwart over 8, en 's namiddags kwart over 12 uur.

„ Emmerick, diligence 's namiddags 1 uur in correspondentie met Keulen enz.

van Zwolle

naar Amsterdam, stoomboot Zondag, Dingsdag en Donderdag 's morgens 7 uur. Alleen des zomers diligence 's morgens half 5 en half 9 uur.

„ Arnhem, dilig. 's morg. half 5 en half 9 uur; corresponderende op den 2den en 3den spoortrein naar Amsterdam en de van Arnhem vertrekkende dienst op Nijmegen etc.

„ Assen en Groningen, diligence 's morg. half 9 uur.

„ Deventer en Utrecht, diligence 's avonds half 9 uur.

naar Elburg, Harderwijk, Amersfoort en Amsterdam, diligence 's avonds half 8 uur.
» Groningen en Leeuwarden, diligence 's morgens half 9 uur.
» Utrecht, diligence 's avonds half 9 uur.
» Zwartsluis, Hasselt en Amsterdam, stoomb. Zondag, Dingsdag en Donderdag, 's morgens 11 uur.

DELFTSCHE AKADEMIE.

DELFTSCHE AKADEMIE.

BESCHERMHEER

Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN.

DIRECTEUR

Dr. G. SIMONS.

HOOGLEERAREN.

T. ROORDA. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neêrlandsch Indie. — *Huize Nabij, onder Voorburg.*

R. LOBATTO. — In de Wiskunde. — *Koornmarkt.*

C. F. DONNADIEU. — In de Scheikunde, — *Buiten de Rotterd. poort.*

S. BLEEKRODE. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Koornmarkt.*

LEERAREN.

D. J. STORM BUIJSING. — Hoofd-Ingenieur, gedetacheerd aan de Koninklijke Akademie — In de Waterbouwkunde. — *Koornmarkt.*

J. E. TERWINKEL. — In de Bouwkunde. — *'s Hage Kerkplein.*

Dr. W. L. OVERDUYN. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Binnenwatersloot.*

L. COHEN STUART. — In de Wiskunde en Geodesie. — *Oude Delft.*

R. W. VAN GOENS. — In de Wiskunde en Stereotomie. — *Buiten de Rotterd. poort.*

W. J. KEMPERS. — In de Wiskunde. — *Nieuwe lange Dijk.*

Dr. J. PIJNAPPEL, GZ. — In de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië. — *Oude Delft.*

Dr. S. KEYZER. — In de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië, Mahomedaansch regt en Indische Instellingen. — *Koornmarkt*

Dr. E. MULDER. — In de Schiekunde — *Buiten de Rotterdammer poort.*

Mr. M. A. M. VAN 'S GRAVENSANDE GUICHERIT. — In de Geschiedenis van den Handel en Staathuishoudkunde. — *Oude Delft.*

Dr. G. VAN WIERINGEN BORSKI. — In de Nederlandsche Taal- en Letterkunde. — *Choorstraat.*

Mr. R. H. ARNTZENIUS. — In de Engelsche Taal- en Letterkunde. — *Oude Delft.*

D. BUDDINGH. — In de Aardrijkskunde en de Hoogduitsche Taal. — *Oude Delft.*

A. VAN DER TOORN. — In de Roei-, Peil-, Meet- en Weegkunde. — *Oude Delft.*

ONDERWIJZERS.

G. J. F. GUFFROY. — In de Fransche Taal. — *Oude Delft.*

PAUL TÉTAR VAN ELVEN. — In het Handteekenen. — *Voorstraat.*

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

P. J. KROESEN. — *Oude Delft.*

AKADEMISCHE INSTRUMENTMAKER.

G. REUVEKAMP. — *Akademie.*

CONCIERGE.

A. HONKOOP. — *Akademie.*

STUDENTEN.

A.

Namen.			*Woonplaatsen.*
S. K. van Aalst,	O.I.A.	*Groote Markt.*	de Graaff.
D. F. v. Alphen.	O.I.A.	*Oude Delft.*	Bruning.
R.M.C.v.Alphen	A. S.	*Oude Delft.*	Wed. Ruitenbach.
R. Andreas,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Buddingh.
A. C. Andreas,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Haverkorn van Rijsewijk.
W. O. P. Arntzenius.	M.	*Oude Delft.*	Arntzenius.

B.

J. v d. Wall Bake.	A. S.	*Wijnhaven.*	v. Mierloo.
H. G. v. d. Sande Bakhuizen.	A. S.	*'s Hage N. Haven.*	v. d. Sande Bakhuyzen.
W. B. C. de Bas,	A. S.	*'s Hage Buitenhof.*	de Bas.
J. J. Bienfait,	C. I.	*Voorstraat.*	Vellekoop.
J. de Blaauw,	O.I.A.	*'s Hage Spuistraat.*	de Blaauw.
W.J.S.J. Blom,	A.S.	*Hypolitusbuurt.*	v. Ruijven.
P. C. A. Bol,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Stennekes.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
T. F. Boerlage,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Nortier.
K. F. Bohl,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Paling.
C. L. Brodhaag,	O.I.A.	*Geer.*	Wed. Canne.
D. P. Broekman,	A. S.	*Achterom.*	Weber.
A. C. Broekman,	A. S.	*Achterom.*	Weber.
P. H. A. Martini Buijs.	A. S.	*Nieuwstraat.*	Penders.

C.

J. A. Cambier,	O.I.A.	*Langendijk.*	Kempers.
J. C. L. Cambier,	O.I.A.	*Langendijk.*	Kempers.
H. Pauw ten Cate,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Pauw ten Cate.
P. E. Charbon Pz.	A. S.	*Langendijk.*	van Gils.
A. van Citters,	C. I.	*Voorstraat.*	Karis.
I. H. Oetgens v. Waveren Pancras Clifford.	O.I.A.	*Choorstraat.*	Van Wieringhen Borski.
W. F. Clignett,	O.I.A.	*Hypolitusbuurt.*	Wed. Bake.
A. A. A. Clignett,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Nortier.
W. N. Le Comte.	O.I.A.	*Voorburg.*	Le Comte.

D.

F. G. v. Delden,	O.I.A.	*Wijnhaven.*	Brouwer.
F. G. A. van Delden,	O.I.A.	*Langendijk.*	Esselink.

Namen.			*Woonplaatsen.*
H. M. Dibbitz,	C. I.	*Voorstraat.*	Dibbitz.
J. T. Dirks,	A. S.	*Vrouwenregt.*	Gilon.
C. J. v. Doorn,	O.I.A.	*Achterom.*	Weber.
W. F. Doornik,	O.I.A.	*Wijnhaven.*	Gussenhoven.
K. H. Dronkers,	A. S.	*Oude Delft.*	van Essen.
J. v. Druten,	A. S.	*Turfmarkt.*	v. Druten.
M. J. van Duijl,	C. I.	*Oude Delft.*	Harmsen.
W. H. Dunlop,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Mej. van Blommestein.
D.W.A.Dupper,	O.I.A.	*Rotterd. Poort.*	v. d. Gaag.

E.

C. W. Eekhout.	C. I.	*Oude Delft.*	Abel.
J.G.H. Eisinger,	O.I.A.	*Hypolitusbuurt.*	Wed. Bake.
J. J. Enslie,	O.I.A.	*'s Hage, Z. O. Buitensingel.*	J. Enslie.
J. C. Estor,	A. S.	*'s Hage Driehoekjes*	Estor.

F.

A. de Fremery,	A. D.	*Choorstraat.*	Hoop.

G.

J. L. Hanozet Gordon,	O.I.A.	*Oude Delft.*	van den Berg.
J. Gosschalk,	A. S.	*Groote Markt.*	van Leeuwen.
W. H. de Greve.	A. S.	*'s Hage, Bierkade.*	de Greve.
W. P. Alstorphius Grevelink,	A. S.	*Wijnhaven.*	Wed. Smaling.
C. de Gijzelaar,	O.I.A.	*'s Hage, Noordeinde*	de Gijselaar.

II.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
A. F. v. Haastert,	A. S.	*Oude Delft.*	Kipp.
J. J. L. v. Haastert,	O.I.A.		
M. L. E. Halewijn,	O.I.A.	*Groote Markt.*	Berenbak.
J. R. A. Happel,	O.I.A.	*Vredelust onder Vrijenban.*	Happel.
G. H. M. Harloff,	O.I.A.	*Voorstraat.*	Harloff.
J. W. G. Harloff,	O.I.A.		
F. L. v. Heeckeren v. Brandsenburg,	O.I.A.	*Jacob Gerritsestraat.*	Peters.
A. H. Helbach,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Helbach.
J. Heijting,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Heijting.
T. Heijting,	O.I.A.		
W. Hoeufft,	A. S.	*Turfmarkt.*	Wed. v. Diesen.
C. W. J. Hoijer,	C. I.	*Voorstraat.*	Vellekoop.
H. P. F. Hoijer,	O.I.A.	*Turfmarkt.*	Wed. v. Diesen.
C. C. v. Hooff,	C. I.	*Oude Delft.*	Zeelenberg.
A. v. Hooff,	A. S.	*Oude Delft.*	Zeelenberg.
H. Mulok Houwer,	O.I A.	*Binnenwatersloot.*	Wed. Mulok Houwer.
L. Mulok Houwer,	O.I.A.		
J. A. Huguenin,	Y. A.	*Oude Delft.*	van Schaik.
C. F. Humme,	O.I.A.	*Groote Markt.*	Breetvelt.

I.

Namen.			*Woonplaatsen.*
I. F. v. Iddekinge,	A. S.	*Langendijk.*	Kempers.
M. A. v. Idsinga,	C. I.	*Oude Delft.*	Wed. v. Idsinga.
A. M. K. W. v. Ittersum,	C. I.	*Geer.*	de Koning.
W. F. Itzig Heine,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Nortier.

J.

Q. J. Jansen,	O.I.A.	*Koornmarkt.*	Blisting.

K.

W. A. Keuchenius.	O.I.A.	*Groote Markt.*	Wed. v. Noorden.
M. J. van Erp Taalman Kip,	O.I.A.	*Choorstraat.*	v. Erp Taalman Kip
L. C. E. Kniphorst,	A.S.	*Voorstraat.*	v. d. Horst.
W. A. de Kok v. Leeuwen,	O.I.A.	*Voorstraat.*	Karis.
A. Kortz,	O.I.A.	*'s Hage, Lange Beestenmarkt.*	Kortz.
A. L. Kroef,	A.S.	*Oude Delft.*	Wed. Kroef.
T. A. L. Kroesen,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Kroesen.

L.

H. F. Ledeboer,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Buddingh.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
E.D.Levyssohn,	O.I.A.	*'s Hage, Amsterd. Veerkade.*	Levyssohn.
H.J.v.d.Leeuw,	O.I.A.	*'s Hage, Voorhout.*	v. d. Leeuw.
W. Ligtvoet,	O.I.A.	*Vlamingstraat.*	Ligtvoet.
E. A. Linnenschmidt van Löffelt,	O.I.A.	*Voorstraat.*	Buis.
D. W. F. Lucassen,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Gaaijmans.

M.

Th. Mayor,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Meere.
J.P.v.Mansfelt,	A. S.	*Oude Delft.*	Wellan.
H. Menten,	M. I.	*Oude Delft.*	Vermeulen.
P. Merkus.	A. S.	*Voorstraat.*	Wed. v. d. Linde.
E. F. v. d. Meij,	A. S.	*Koornmarkt.*	van der Meij.
D. Meijer,	O.I.A.	*Hypolitusbuurt.*	van der Laan.
C. de Clercq Moolenburg,	O.I.A.	*Rotterd. Poort.*	Wiegman.
P. Schenkenberg v. Mierop,	A. S.	*Koornmarkt.*	Schenkenberg v. Mierop.
J. Mullemeister,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Mej. v. Blommestein.
S. Westerbaan Muurling,	A. S.	*Oude Delft.*	Haverkorn v. Rijsewijk.
L. J. Mulder,	C. I.	*Nieuwstraat.*	Penders.

N.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
W. D. v. Nispen,	O.I.A.	*Koornmarkt.*	Smit.
E. S. v. Noorden,	O.I.A.	*'s Hage Spuistraat.*	v. Noorden.

O.

J. W. Obdam.	O.I.A.	*Vlamingstraat.*	Kempers.

P.

A. G. W. v. Pallandt,	O.I.A.	*Vlamingstraat.*	Kempers.
R. C. van der Palm,	C. I.	*Binnenwatersloot.*	Dikhoff.
A. A. Overgaauw Pennis,	C. I.	*Oude Delft.*	Overgaauw Pennis.
C. F. E. Praetorius,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Mej. van Blommerstein.
F. S. v. Panhuijs.	A. S.	*Hypolitusbuurt.*	Wed. Bake.

R.

J. W. Rambaldo,	O.I.A.	*Voorstraat.*	Brons.
J. C. Reijnst,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Ouwerling.
H. M. D. v. Riemsdijk,	A. S.	*Groote Markt.*	Wed. v. Riemsdijk.
C. L. Rosemeier,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Paling.
F. Ruitenbach,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Ruitenbach.
C. J. P. C. Rijnbende,	O.I.A.	*Choorstraat.*	van Wieringen Borski.

S.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
L. A. Sandberg.	C. I.	*Pepersteeg.*	Louzième.
P. J. A. Spaan,	A. S.	*'s Hage Slop Frische Roemer.*	Spaan.
A. J. Spaan,	O.I.A.	*'s Hage Nieuwe Havenstraat.*	Spaan.
B. Smissaert,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Kroesen.
H. Smissaert,	O.I.A.		

T.

C. H. Breunissen Troost,	C. I.	*Wijnhaven.*	van Mierlo.
P. J. Troost,	A. S.	*'s Hage Veerkade.*	Troost.

V.

S. Verburgh,	A. S.	*Nieuwstraat.*	Munnik.
A. J. T. G. M. Verheijen,	C. I.	*Oude Delft.*	Zegers.
C. P. Verloop,	A. S.	*Oude Delft.*	van Essen.
C. J. Verwijs,	O.I.A.	*Turfmarkt.*	Wed. van Diessen.
J. M. v. Vleuten,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Wed. Kloot.
F. L. F. E. de Vogel,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Masthoff.
A. J. Voet,	O.I.A.	*Voorburg Heerestraat.*	Voet.
C. Vos,	A. S.	*Langendijk.*	Stigter.
C. D. Vreede.	A. S.	*Binnenwatersloot*	Brouwer.

W.

Namen.		*Woonplaatsen.*	
F. M. Wachter,	A. S.	*Oosteinde.*	Zeegers Veeckens.
F. L. Wattendorff,	O.I.A.	*Oude Delft.*	Masthoff.
I. M. F. Wellan,	C. I.	*Oude Delft.*	Wellan.
I. C. Wencker,	C. I.	*Oude Delft.*	Scholten.
R. Wichers,	A. S.	*'s Hage Veerkade.*	Burnier.
F. de Willigen,	O.I.A.	*'s Hage, Beestenmarkt.*	de Willigen.

NAAMLIJST

van hen, die voor Ambtenaren 1e Classe aan deze Akademie studeren.

Namen.	*Woonplaatsen.*	
J. F. van der Aar,	*Binnenwatersloot.*	Duffels.
J. C. M. Adriaans,	*Oude Delft.*	Wed. v. Eersel.
F. D. C. Arriens,	*Markt.*	Toole.
W. B. Bergsma,	*Geldelooze Pad.*	Logman.
W. de Booy,	*Oude Delft.*	Esseling.
J. v. d. Chijs,	*Leijden.*	v. d. Chijs.
H. B. v. Davelaar,	*Vischmarkt.*	Wed. Parels.
W. F. C. de Eerens,	*Wijnhaven.*	Wed. Ahsman.
H. N. Grobbée,	*Oude Delft.*	Wed. Boon.
G. G. van Harencarspel,	*Vischmarkt.*	Pijpers.
J. Heringa,	*Voorstraat.*	Ahsman.
W. E. v. d. Hout,	*Oude Delft.*	v. Rijn.
C. G. Hultman,	*Oude Delft.*	v. Gessel.
J. Hupscher,	*Verwersdijk.*	Sablairolle.
H. C. M. v. Kervel,	*Binnenwatersloot.*	v. Kervel.
P. C. Maas Geesteranus,	*Voldersgracht.*	Contze.
J. P. Metman,	*'s Hage*	Metman.
F. J. Pahud,	*Markt.*	Zeeland.
J. v. d. Pand,	*Vlamingstraat.*	v. d. Pluijm.
J. A. M. v. Cats de Raet,	*Choorstraat.*	Wagner.
P. G. P. v. Raden,	*Brabandsche Turfmarkt.*	Verdussen.
T. A. A. Schönermark,	*Buitenwatersloot.*	Duffels.
E. J. L. de Sturler,	*Wijnhaven.*	Gussenhoven.
J. G. T. Timmermans,	*Binnenwatersloot.*	v. d. Ende.
A. H. Verster,	*Koornmarkt.*	Wed. Reijnders.

GETAL DER INGESCHREVENEN

OP DE ROLLEN

DER

DELFTSCHE AKADEMIE.

Studenten.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2e Classe.	75.
Voor Algemeene Studie	37.
Voor Civiel Ingenieurs	17.
Voor Yk en Accijnsen	1.
Voor het Mijnwezen	2.
Voor andere Doeleinden	1.
	133.

Gepromoveerden aan andere Akademiën.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 1e Classe.	25.
	158.

Commissiën uit de Studenten.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

VAN HET

STUDENTEN CORPS.

Senaat.

Th. Mayor, *Pres.*
C. T. E. Praetorius, *Secret.*
J. J. Bienfait, *Pres. A. S.*
J. H. Oetgens van Waveren Pancras Clifford, *Pres. O. I. A.*
M. J. van Duijl,
A. M. K. W. van Ittersum, } *Leden.*
D. F. van Alphen,

Vaandeldrager.

C. L. Rosemeier.

Commissie voor den Schouwburg.

H. Menten.
A. de Fremery.

Commissie voor de Redactie van den Almanak.

Th. Maijor, *Pres.*
D. F. van Alphen, *Secret.*
C. F. Humme.
J. G. H. Eisinger.
M. J. van Duijl.
R. Andreas.

Commissarissen van de Societeit

PHOENIX.

J. W. Rambaldo, *Pres.*
A. de Fremery, *Secret.*
H. Menten.
Th. Mayor.
L. C. E. Kniphorst.
D. F. van Alphen.

BIJZONDERE COMMISSIEN.

Commissarissen van het Gijmnastie-Gezelschap

ODIN.

C. F. Humme, *Pres.*.
J. H. Oetgens v. Waveren Pancras Clifford, *Secret.*
T. L. F. E. de Vogel. *Coms.*

Schermmeester.

Oosterhoff.

Muzijkgezelschap

APOLLO.

BESTUUR.

H. Menten, *Pres.*
J. van de Wall Bake, *Secret.*
A. de Fremerij,
L. C. E. Kniphorst,
R. Andreas.

LIJST DER DISPUTEN.

Nieuwere Letterkunde.

O. K. W.

A. de Fremerij, *Pres.*
J. C. Reijnst, *Secret.*

Oostersche Talen en Land- en Volkenkunde.

ꦮꦪꦁꦧꦺꦴꦁꦤ꧀

D. Meijer, *Pres.*
D. F. van Alphen, *Secret.*

Wis- en Natuurkunde.

MINERVA.

J. J. Bienfait, *Pres.*
M. J. van Duyl, *Secret.*

Theorie en Praktijk.

J. van de Wall Bake, *Pres.*
A. J. F. G. M. Verheijen, *Secret.*

PROMOTIEN.

In het jaar 1855

zijn aan deze Akademie gepromoveerd: tot O. I .Ambtenaren 1e classe:

J. C. J. van der Schalk.
B. de Groot.

tot O. I. Ambtenaren 2e classe:

H. van Amstel.
W. F. van Andel.
J. T. Andriesse.
A. K. G. Blokzeijl.
IJ. Gaade.
C. de Haan.
J. H. Hagen.
R. P. van Hengelaar.
G. Heijligers.
P. J. Keuchenius.
J. W. Mooijen.
J. L. Fransen van der Putte.
H. J. Rauws.
H. van der Masch Spakler.
S. L. Stibbe.
A. H. Swaving.
F. J. Canter Visscher.
J. van Vollenhoven.

tot Civiel Ingenieurs:

W. H. Teding van Berkhout.
J. H. Bungenberg.
C. W. van Dedem.
S. H. van der Does de Bije.
H. S. P. van Meurs.
F. Mispelblom Beijer.
J. F. F. Moet.
B. H. M. Rodi de Loo.
E. Steuerwald.

tot Aspirant-Ingenieur voor de Mijnen:

P. H. van Diest.

tot Ingenieur voor de Mijnen:

P. van Dijk.

OPGAVE DER COLLEGIE-UREN.

Wis- en Natuurkundige Wetenschappen.

G. SIMONS.

Toegepaste werktuigkunde: *Woensdag* en *Zaturdag*, van 12 tot 1 ure.

R. LOBATTO.

Integraalrekening en Statica: 3de Studiejaar. Beurtelings *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure.

Integraalrekening, Statica en Dynamica: 4de Studiejaar. Op dezelfde dagen, van 1 tot 2 ure.

S. BLEEKRODE.

Botanie: *Maandag* en *Vrijdag*. van 8 tot 9 ure.

Géologie: *Maandag*, van 10 tot 11 ure en *Dingsdag* en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure.

Mineralogie: *Maandag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 ure, en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

Metallurgie: *Woensdag*, van 8 tot 11 ure.

Oefeningen in het Mineralogisch Kabinet: *Maandag* en *Vrijdag*, van 11 tot 1 ure.

C. F. DONADIEU.

Toegepaste Scheikunde: *Maandag* en *Vrijdag*, van 9 tot 10 ure.

Scheikunde, toegepast op den landbouw: *Maandag*, van 11 tot 12 ure; en *Vrijdag*, van 1 tot 2 ure.

Theoretische Scheikunde: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van 10 tot 11 ure.

Oefeningen in het Laboratorium: *Maandag*, van 10 tot 2 ure; en *Vrijdag* van 10 tot 1 ure; *Dingsday* en *Donderdag*, van 8 tot 12 ure en *Zaturdag*, van 8 tot 1 ure.

E. MULDER.

Scheikunde: 2de Studiejaar. Maandag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, van 11—12 ure

W. L. OVERDULJN.

Natuurkunde: 1ste Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 9½ tot 10½ ure.

2de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

3de Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag* en *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

4de Studiejaar. *Zaturdag*, van 2 tot 4 ure.

Toegepaste beschrijvende Meetkunde: 3de Studiejaar. *Maandag* en *Woensday*, van 1 tot 4 ure; *Dingsday*, van 2 tot 4 ure.

Vierde studiejaar. *Zaturdag*, van 8 tot 12 ure.

L. COHEN STUART.

Tweede Studiejaar. Algebra: alle dagen behalve *Zaturdag* van 10 tot 1 ure.

Cosmographie: *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Geodesie: 3de Studiejaar. *Donderdag* en *Vrijdag* van 10 tot 11 ure.

4de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 3 tot 4 ure.

R. W. v. GOENS.

Analytische Meetkunst: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag* van 8 tot 9 ure.

Beschrijvende Meetkunst: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaturdag* van 8 tot 9 ure.

Stereotomie: *Maandag* en *Woensdag* van 1 tot 4 ure. *Dingsdag* van 2 tot 4 ure.

W. I. KEMPERS.

Meetkunst: van September tot December, alle dagen, behalve *Zaturdag*, van 10½ tot 11½ ure.

Stelkunst: van Sept. tot Maart. Vóór de Kersvacantie. *Dingsdag*, *Donderdag*, en *Zaturdag*, van 12 tot 1 ure; na de Kersvacantie: *Maandag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Driehoeksmeting: van Januarij tot April: *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van 12 tot 1 ure.

Oefeningen in het Lijnteekenen: alle dagen behalve *Woensdag*, van 2 tot 3½ ure.

Beschrijvende Meetkunst: van Januarij tot Junij, op de uren der Meetkunst.

Analytische Meetkunde: van Mei tot Junij op de uren van de Driehoeksmeting.

Praktische Landmeetkunde: Mei en Junij; 3de en 4de Studiejaar voor de O. I. Ambtenaren: van 3 tot 4 ure.

Theoretische Landmeetkunde: van September tot Mei om beurten *Donderdags* voor het 3de en 4de studiejaar van 2 tot 3 ure.

VERVOLG VAN DE GESCHIEDENIS

DER

DELFTSCHE AKADEMIE.

(Van Sept. 1854 tot Sept. 1855.)

Wie leeft niet gaarne weer eens in het verledene! De dagen, die zoo spoedig zijn voorbijgevlogen door drukke en afgewisselde studie, laten bij ons herinneringen achter van lief en leed, dat wij zoowel in den engen kring van onze intimi, als in den uitgebreiden kring van ons corps hebben ondervonden. Het laatste u weder voor den geest te brengen, zal ons streven zijn in de volgende bladzijden. Voor u toch, medestudenten, is het voornamelijk, dat wij verslag doen van al hetgeen merkwaardigs is voorgevallen in het afgeloopen studie-jaar. Van u hopen wij niet te vergeefs een verschoonend oordeel over ons werk in te roepen.

Er zijn gebeurtenissen, die even als trekvogels elk jaar terug komen. Daaronder kunnen gerekend worden de terugkomst der studerende jongelingschap in Delft, de opname der nieuwe academiebroeders in het corps en de viering van de stichting der Academie. Hierin komen zij allen overeen, dat zij leven en vrolijkheid ten gevolge hebben. De terugkomst der jongelui is zeker een der voornaamste; de herinnering aan de vrienden, die men

verloren heeft, op een gelukkige of ongelukkige wijs, het weerzien dergenen, waaraan men zich voor korten of langeren tijd aangesloten heeft, de kennismaking met nieuwe academie-broeders, die nog op de hoogte gesteld moeten worden, zijn alle zaken daaraan verbonden, welke alle meer of minder belang inboezemen.

De opname der nieuwe academie-broeders had den 20sten October plaats en werd gevierd door een feest, hetwelk bij menigeen aangename herinneringen heeft achtergelaten. De studies werden aanvankelijk gekenmerkt door een ongestoorden ijver; aan het einde van den cursus bleek die ijver ook zegenrijk te zijn geweest, getuige daarvan de talrijke promoties, welke wij hebben mogen noteren. Bij de lezing daarvan zal menigeen nog de beste wenschen voor het geluk vormen van diegenen, die wij aan de maatschappij hebben afgestaan.

Voor de vakken van onderwijs hebben wij ons kunnen verheugen in de benoeming van twee nieuwe Leeraars, namelijk den Heer E. Mulder voor de Scheikunde en den Heer R. W. van Goens voor de Wiskunde.

Over het algemeen mogten wij ons verheugen in den bloei der Inrigtingen onder ons. — Werd er in het begin van het jaar gehoor verleend aan de roepstem van het bestuur van Apollo om ijverige medewerking, tot het einde toe mogt die roepstem niet reiken. De hoofdoorzaak daarvan was, dat het bestuur niet wilde toestemmen in de eischen

der buitengewone leden. Niettegenstaande de weinige belangstelling, was de laatste avond van Apollo in Junij, nog een der genoegelijkste, dien wij ooit aan het bestuur van Apollo hadden te danken.

Van de Disputen had Prädäpä in den aanvang van het studiejaar zijn papieren overgegeven aan den Senaat. De overigen hebben het geheele jaar door menigen nuttigen, aangenamen en vriendschappelijken avond beleefd.

De Inrigtingen, die steeds een duurzamen bloei hebben mogen ondervinden en het ook het verloopen jaar ondervonden waren: de Societeit Phoenix en het Scherm- en Gymnastiegezelschap Odin.

Na de wintervacantie ging men over tot de beraadslaging met welk feest de stichting onzer Academie zou gevierd worden. Op de vergadering van 25 Januarij bleek, dat het meerendeel een serenade wilde geven aan hen, die zij dachten dat blijk van hulde regtmatig toekwam. Dat verlangen kwam den 16den Maart tot werkelijkheid en bepaalde zich tot de HH.: G. Simons, S. Keijzer, R. H. Arntzenius, E. Mulder, R. W. van Goens, P. Tetar van Elven, C. Maas Geesteranus en Bentinck. Dien dag was Delft niet te herkennen. Alle doodschheid was dien dag uit Delft geweken. Dat gewapper van vlaggen, dat gejoel van het jonge volk, dat gewoel van burgers, alles diende om de levendigheid, dien dag onder de jongelui heerschende, te vermeerderen. De trein stelde zich van den Stads Doelen in beweging, voorafgegaan door

het muzijkkorps der grenadiers en gesloten door dat der dragonders. Dien avond zullen velen onzer nog met genoegen zich herinneren. Niet alleen omdat de vreugde ongestoord mogt genoten worden, maar ook om de heuschheid, welke wij mogten ondervinden van hen, die wij dat blijk van onze gehechtheid gaven. Zeker zal de herinnering aan dien avond dan ons het aangenaamst zijn, wanneer wij vervuld zullen zien de wenschen, toen geuit voor den bloei der Delftsche Academie en den goeden uitslag onzer studies. De Societeit Phoenix, die versierd en verlicht was, ontving de jongelui na den afloop der serenade en was getuige van een vrolijk feest ter viering van de stichting der Academie. Wij gelooven aan onzen pligt te kort te doen, indien wij niet herdenken de moeite, die de bestuurders van dat feest zich hebben gegeven om alles in de beste orde en naar een ieders zin te doen eindigen, pogingen, waarin zij zoo naar wensch geslaagd zijn.

Mogten wij het verledene vrolijk en met genoegen herdenken, laat ons de toekomst ook onbezorgd te gemoet gaan. Welligt overvalt ons een tijd, die ons slechts zoete herinneringen aanbiedt!

R.

MENGELWERK.

ILLUSIE EN WERKELIJKHEID.

Met zeer veel inspanning en moeite, had ik mij op zekeren avond door een gewigtig problema als het ware heêngewerkt en mijn pogingen met een gunstigen uitslag bekroond gezien. Zij, die er somtijds een wezenlijk genoegen in smaken om naar de oplossing van een moeijelijk vraagstuk te zoeken en niet afgeschrikt worden door teleurstelling op teleurstelling, zullen zich een denkbeeld vormen van de groote zelfvoldoening, die ik op dat oogenblik genoot.

Eenigen tijd van mijn vermoeijenden arbeid uitrustende, verstrooiden zich mijn gedachten langzamerhand en kwam ik als van zelf, geleid door hetgeen ik zoo even had ondervonden, tot dat wat ik in het volgende heb trachten weêr te geven.

Ik herinnerde mij vorige dagen, jaren geleden, hoe ook toen zich een doel mij voor oogen stelde,

naar welks bereiking mijn wenschen zich uitstrekten. Hoe dikwijls echter werd ik ook daarna niet teleurgesteld en nog is het gunstig resultaat niet verkregen.

Zou ook eenmaal een oogenblik zich opdoen als dàt waarvan ik zoo even gewaagde, een oogenblik van zelfvoldoening, waarin ik met een zalig gevoel kon terugzien op het volbragte werk? Deze vraag, ze was nog moeijelijker te beantwoorden, dan die welke ik vóór mij had en toch zoo gaarne had ik er de oplossing van willen kennen.

Onwillekeurig dacht ik echter aan de schoone maar weinig bemoedigende woorden van Heijne:

Die holden Wünsche blühen,
Und welken wieder ab,
Und blühen und welken wieder —
So geht es bis an's Grab.

Hoe meer ik hieraan dacht, des te meer begon ik in te zien, dat men zich te dikwijls illusiën vormt, en zoo weinig de verwezentlijking daarvan ondervindt, dat men veel luchtkasteelen bouwt, die men daarna al zeer spoedig, één voor één, ziet instorten en dan toch voortgaat met weêr nieuwe in de plaats te stellen, zonder aan de mogelijkheid te denken, dat ook deze zouden kunnen worden omgeworpen even als de vorige.

Dit waren de denkbeelden, die zich bij mij opdeden, ik heb getracht ze in een ander kleed te hullen. Het welslagen dier poging is mijn wensch

geweest, een illusie: ik hoop dat die illusie niet in het lot van zoovele andere zal moeten deelen.

I.

Wij bevinden ons in een ruim vertrek, eenvoudig doch gemakkelijk ingerigt. De wel voorziene boekenkasten, die de wanden voor ons oog verbergen, de menigte papieren en schrijfbehoeften, die op de tafel verspreid liggen doen het ons als een studeervertrek kennen.

Twee vensters geven het uitzigt over een uitgestrekte landstreek, die, door de eerste stralen der morgenzon beschenen, een prachtig schouwspel oplevert.

Een straatweg, hier en daar met zware boomen omzoomd, slingert zich in menigvuldige kronkelingen door bouwlanden en korenvelden. Dan eens loopt hij voorbij een ouderwetsch en grootsch gebouw, een overblijfsel van vroegere eeuwen, omgeven door uitgestrekte parken, van ontelbare lanen doorsneden en afgewisseld door groote vijvers en kommen. Dan weder gaat hij langs een pas gebouwde villa, omringd van smaakvol aangelegd nieuw plantsoen en door ligtheid en sierlijkheid een sterk contrast opleverende met het trotsche en verhevene van het voorgaande. Eindelijk rigt hij zich naar een kleine streek met zwaar opgaand hout bezet, waaruit hij in de verte weêr te voorschijn

komt, zich als een enkele ligte streep vertoonende, die langs den heuvelachtigen bodem over heidevelden slingerende, zich eindelijk in het verschiet verliest.

Het golvende graan, door eene zachte koelte bewogen, kaatst de slingerende stralen van de opkomende zon naar ons terug en doet ons onwillekeurig denken aan de regelmatige bewegingen eener uitgestrekte watervlakte.

Langzaam stijgt de bloedroode zonneschijf van achter een der heuvels, die zich in een lange rei langs den horizon uitbreiden. Meer en meer verheft zij zich boven den gezigteinder, een schitterend licht verspreidende, waardoor het geheele landschap met een helderen en levendigen tint overdekt wordt; terwijl de bijna onmerkbaar voortdrijvende wolken, zich onder ontelbare vormen groeperen om eindelijk in nevel over te gaan, de heldere lichtstralen opvangen, ze in de prachtigste kleuren breken en allerlei nuances te voorschijn roepen, die op de heerlijkste wijze dooreengemengd en zaâmgevoegd, aan het geheel een luister bijzetten, waardoor wij van bewondering staan opgetogen.

Doch wij zijn het niet alleen, die dat schoone natuurverschijnsel met klimmende belangstelling gadeslaan; wanneer we onzen blik daarvan afwenden en meer in onze onmiddellijke nabijheid laten rondwaren, zoo bemerken we spoedig een knaap, die leunende op den rug van een bij een venster staande rustbank, in gedachten verzonken, het

oog naar buiten gerigt, in onze bewondering schijnt te deelen.

Het onbewolkt voorhoofd, glinsterend oog en levendige trekken geven ons de vaste overtuiging, dat dit blondgelokte hoofd nog geen zorgen hebben gedrukt.

De uitdrukking van het open gelaat zegt ons, hoe hij door het aanschouwen van zulk een tafereel getroffen is. Een glimlach speelt om de lippen, alsof hij droomde van een toekomst vol geluk. Zou misschien ook voor hem een zon zijn opgegaan, die zijn pad kwam verlichten en hem met nieuwen levenslust bezielen? — Zou hij misschien, met al het vuur aan den jeugdigen leeftijd eigen, zich vasthechten aan het denkbeeld, hoe het tooneel, dat hij voor zich ziet, de afspiegeling moest wezen van hetgeen hem in de toekomst te wachten stond?

Hij schept zich welligt idealen en illusiën, die zijn starend oog in de zonderlinge en phantastische nevelen meent te lezen, doch misschien even spoedig als deze zich in damp zullen oplossen en voor altijd verdwijnen.

Welligt..... doch waartoe zouden we ons verder in onze gissingen verdiepen, daar de gelegenheid gegeven is om na te gaan of er eenige grond voor dergelijke vermoedens bestaan kan.

Laten we het vertrek, waarin we ons bevinden wat nader in oogenschouw nemen. Uit eenige portretten, die een klein deel der muren versieren, dat

niet onzigtbaar is door de groote kasten, waarvan de planken onder een zwaren last van boeken en folianten sterk doorbuigen, en uit de titels van de meeste werken over theologie, kerkgeschiedenis enz. handelende, besluiten we spoedig, dat we ons in het studeer-vertrek van een predikant bevinden. De kleine dorpskerk, die op een geringen afstand, eenigzins ter zijde, achter een rei hooge populieren half verscholen ligt, bevestigt ons vermoeden. De eenvoudigheid, die in het vertrek heerscht en de wijze, waarop in alles slechts in het hoognoodige voorzien is, geeft terstond te kennen, dat we op het gebied zijn van een dorps-predikant, die aan de gewone kwaal van de theologanten lijdt. Ook hierin hebben we juist geraden: de jongeling, waarvan we zoo even spraken, is de eenige zoon van den Leeraar, die alleen in zijn behoeften kan voorzien door een klein inkomen. Daardoor is hij, als het ware, genoodzaakt op zich zelf het eerst toe te passen, hetgeen hij telkens verkondigt, naamlijk, zonder morren en klagen den hem voorgeschreven weg te bewandelen.

Reeds langen tijd bewoont hij de plaats, waar hij nu werkzaam is; hij heeft die lief gekregen en behalve tot zijn gezin, bepalen zijn zorgen zich alleen daartoe.

Dáár heeft hij zijn zoon langzaam zien opgroeijen en zich ontwikkelen, en omdat zijn middelen niet toereikende waren om aan anderen zijn opvoeding over te laten, heeft hij zelf die ontwikkeling zoo

lang mogelijk geleid. Eindelijk echter moest hij zijn toevlugt nemen tot andere hulpmiddelen, daar hij dien zoon een betere toekomst toedacht, dan hem ten deel viel.

Daarom had die jongen de laatste jaren doorgebragt op een school in de naburige academiestad, van waar hij, toen we hem voor 't eerst ontmoetten, eerst korten tijd geleden was teruggekomen. Gewoon aan het buitenleven, was het niet te verwonderen, dat we hem reeds zoo vroegtijdig aantroffen, terwijl hij, opgewekt door het gezigt van het tooneel, dat we getracht hebben te beschrijven, zich illusiën vormde van het tijdperk zijns levens, dat hij nu zou ingaan.

Hij herinnerde zich hoe dikwijls hij met een jaloersch oog een groep luidruchtige en vrolijke jongelieden had gadegeslagen, die hij in de stad zoo menigmalen ontmoette; hoe dikwerf hij ze die vrijheid en dat geluk, waarvan die onbezorgde vreugde toch de duidelijkste bewijzen waren, benijd had! Hij herinnerde zich, hoe hij somtijds des avonds eenige oogenblikken, onder een paar geopende vensters, had staan luisteren naar de vrolijke stemmen, die hem daaruit tegenklonken, of naar het opgewonden spel van een piano, gevolgd door een luid gejuich, het verward gedruisch van een aantal stemmen en den klank van tegen elkander stootende glazen. Toen had hij zich voorgesteld hoe hij, te midden van die gelukkigen geplaatst, in hun vreugde zou kunnen deelen, en, vergetende

dat geluk niet alleen bestaat in het bezit van ongestoorde vrijheid en het najagen van allerlei vermaken, berekende hij den tijd, die nog verloopen moest, alvorens ook voor hem dat tijdperk van vrijheid zou gekomen zijn.

En nu was dat oogenblik genaderd, — nu zou hij dat tijdperk intreden, waarnaar hij reeds zoo lang met angstig verlangen had uitgezien. Was het te verwonderen, dat hij in gespannen verwachting den tijd verbeidde, waarin hem zou blijken, hoeverre zijn idealen zouden verwezenlijkt worden? Was het te verwonderen, dat hij zich illusiën vormde van een leven, dat oogenschijnlijk zoo onbezorgd en gelukkig was? Was het te verwonderen, dat hij zich voorstelde omringd te zullen zijn van vrienden, die, terwijl zij alles voor elkander over hadden, er zooveel mogelijk toe bijbragten om dat leven, zoo het kon, nog aangenamer te maken?

Hij maakte zich voorstellingen van feesten, waarvan hij wel eens had hooren spreken, waar vrienden elkander onder schuimende bekers de hand reikten en nieuwe banden van toegenegenheid en vriendschap knoopten. — Hij vergat evenwel niet, dat hij menigmalen met verlangen die vrijheid te gemoet gezien had, om, — niet gedwongen door harde wetten of onverbiddelijke voorschriften, altijd een ouden sleur volgende, — eenmaal ook vrij te zijn in zijn studie. Hij dacht er aan, hoe hij alleen naar die vrijheid gehaakt had om des te beter in de

gelegenheid te zijn de zucht naar kennis en wetenschap, in hem opgewekt, ten volle te bevredigen, met ijver een moeijelijke taak aan te vatten, hinderpalen weg te werken, ten einde na langdurige werkzaamheid en vele nuttelooze pogingen, tot het voorgestelde doel te komen. En nu, opgewonden onder den indruk van het oogenblik en de omstandigheden, waarin hij zich bevond, nu werd dat verlangen al sterker en sterker; meer en meer zag hij reikhalzend uit naar het tijdstip, waarin al zijn wenschen zouden vervuld worden. Al grooter werd zijn verwachting van de gelukkige dagen, die hij te gemoet ging.

Zóó waren de illusiën, die hij zich op dien schoonen morgen vormde; de gedachte, dat hij de verwezenlijking daarvan zoo nabij was, bragt die uitdrukking op zijn gelaat, welke wij daarop konden lezen.

II.

Verplaatsen we ons thans naar een andere landstreek, minder bekoorlijk en aantrekkelijk, wanneer men ten minste een onafzienbaar veld, door enkele regelmatige vaarten en slooten doorsneden, en hier en daar een boerenwoning, die met zich zelf verlegen schijnt te zijn en maar niet kan begrijpen welke gril van het noodlot haar juist dáár op die eenzame plek heeft geplaatst, — wan-

neer men een zoo eentoonig landschap ten minste niet zoo wenscht te beschouwen. Doch vermoeijen we ons niet te veel met van het weinige, dat er slechts te zien valt, nog zooveel mogelijk waar te nemen, want de avond is reeds langzamerhand gevallen en heeft alles met een donkeren sluijer overtrokken. Het is daarenboven vrij koel en het verlangen naar een warm vuur doet ons onze schreden verhaasten, om al worstelende tegen den scherpen oostenwind, die op dat vlakke veld ons onafgebroken tegenwaait, de naburige wijkplaats, kenbaar aan een paar verheven spitsen, die zich flaauw tegen den donkeren hemel afteekenen, te bereiken. Eindelijk gaan we door een kolossale poort, die naar het schijnt moet dienen om een geduchten vijand tegen te houden. Weldra blijkt echter, dat zij van alle middelen tot sluiting ontbloot is en dus slechts van weinig nut kan wezen.

Gelukkig zijn we nu toch eenigzins tegen den wind beschut. We worden wat vrolijker gestemd door het vooruitzigt op de vervulling van den wensch, om zoo spoedig mogelijk een volkomen veilige schuilplaats te vinden. Die vreugde wordt echter weldra getemperd, wanneer we langs de eindelooze en donkere grachten gaande, onze eigene voetstappen hol en akelig hooren weêrklinken, als we geen helder verlichte winkels of woningen bemerken, die de algemeene duisternis wat wegnemen en ons vriendelijk tot binnentreden schijnen uit te noodigen, — en wanneer alleen het twij-

felachtig licht der straatlantarens, op een afstand, berekend naar het maximum van economie, geplaatst, ons gelegenheid geeft om de weinige voorbijgangers op te merken, die zich allen evenzeer schijnen te haasten om de straten te ontvlugten.

Hoe kan het anders dan een treurige stemming zijn, waarin men allengs bij het binnentreden van zulk een stad, onder zulke omstandigheden van zelf geraakt! Is het te verwonderen, dat men met verlangen opziet naar een paar welverlichte ramen en in een enkel oogenblik zich een aantal illusiën vormt van hetgeen die zware gordijnen voor onze oogen verbergen, en van het geluk van hem, die daar misschien met genoegen het kletteren van den regen en het akelig gehuil van den wind hoort, terwijl hij een blik slaat op den welvoorzienen haard.

Indien hij wist, dat wij daarbuiten zoo gaarne in zijn geluk zouden willen deelen, welligt.... Doch hoe kan men vergen, dat hij zich bekommert om hen, die een verlangenden blik slaan op zijn verblijf. Er zijn toch zoovelen, die nu en dan eens vertoeven om zich te herinneren, dat het buiten koud en guur is en daar binnen een goed vuur brandt.

We herinneren ons verscheiden malen gelezen te hebben, dat het een bijzonder voorregt is van een schrijver, om naar willekeur te dringen in elke plaats, waar hij aan zijn nieuwsgierigheid kan voldoen. Welnu, laat ons van dat voorregt gebruik

maken en ons niet langer in gissingen verdiepen, maar het vertrek zelf binnentreden, ten einde ons van de werkelijkheid te overtuigen.

Aan een tafel, ter zijde tegen een der wanden geplaatst, is de bewoner gezeten achter een massa boeken en papieren, terwijl hij vele, doch zooals ons reeds terstond voorkomt, vruchtelooze pogingen in het werk stelt, om datgene bijeen te brengen en te verzamelen, wat hem tot de gewenschte uitkomst van zijn werk zal leiden.

We willen hem voor een oogenblik in zijn bezigheid ongestoord laten, om dien tijd ons ten nutte te maken en het vertrek, waarin we zoo ongevraagd zijn binnengetreden, wat beter te leeren kennen.

De kamer is middelmatig groot, eenvoudig doch smaakvol ingerigt. Tegenover de plaats, waar onze ijverige gastheer nog steeds zijn papieren zit te doorsnuffelen, staat een geopende piano, die ons het zekerste bewijs geeft, dat hij zich niet altijd met zijn werk bezighoudt, doch ook enkele uren, tot afwisseling, aan de beoefening van de muzijk besteedt. Van den wand zien eenige portretten van stemmige geleerden met een ernstigen blik op ons, terwijl hun zwarte en deftige gedaanten een treffende tegenstelling opleveren met de talrijke vrouwenkopjes, die ze van alle kanten omgeven. Een driehoekig raam, bezwaard met over elkander gekruiste degens, floretten en sabels, is daar tusschen opgehangen, terwijl de spiegel gedecoreerd

is met een bonte draperie van linten, strikken en dergelijken, en door een aantal kaartjes en briefjes bijna geheel bedekt, zoodat ze ter naauwernood nog aan haar eigenlijke bestemming kan beantwoorden.

In het geheele vertrek heerscht over het algemeen een soort van ordelijke wanorde, die een verscheidenheid oplevert, waardoor het geheel een aangename gezelligheid verkrijgt. Daartoe werkt niet weinig mede de open haard, die een zachte warmte verspreidt, terwijl het eigenaardige geluid der langzaam verterende kolen en van de opstijgende vlam, harmonisch zamensmelt met het huislijk getik van een klein hangklokje en het ruischen van het theewater.

De zachte sopha, tegenover dien gezelligen haard geplaatst, noodigt ons als het ware daarop plaats te nemen, hetgeen ons tevens een geschikte gelegenheid geeft om den bewoner een weinig naauwkeuriger op te nemen.

Het kost slechts weinig moeite om in hem dien jongeling te herkennen, dien we verlaten hebben, toen hij zich illusiën vormde van de toekomst, die nu waarschijnlijk gedeeltelijk reeds vervuld zullen zijn. Wanneer we toch nog eens een blik om ons heen slaan, kunnen we ons niet anders verbeelden of de bewoner van een zoo huislijk vertrek moet wel zeer tevreden zijn. En toch, zoo we hem oplettend gadeslaan, zien we thans een geheel andere uitdrukking op zijn gelaat.

als die we vroeger daarop meenden waar te nemen. Zelfs schijnt het ons toe, dat kommer en onrust daarin te lezen zijn.

Doch geen wonder, de bezigheid, waarin we hem zoo geheel en al verdiept vinden, is ook geen gewone. We vinden hem terug met een eindexamen in 't verschiet en dat is zeker voldoende om iemand schrik aan te jagen. Naar het schijnt, kan hij in zijn werk niet genoegzaam slagen, want telkens neemt hij andere papieren of boeken ter hand om ze een oogenblik later, na ze te hebben ingezien en doorbladerd, mistroostig weêr neêr te leggen. Eindelijk werpt hij met een wanhopige beweging zijn pen weg en opstaande, wandelt hij met groote schreden de kamer op en neêr.

Hoe geheel anders komt hij ons thans voor dan vroeger, hoe verschillend is die onrust van de vorige kalmte.

Zou hij reeds nu hebben ondervonden, dat niet alles uitkomt, zooals men het vroeger voorzien heeft? Zouden nu reeds die illusiën in damp vervlogen zijn en hij de treurige ondervinding hebben opgedaan, dat er nog een groot verschil bestaat tusschen illusie en werkelijkheid?

Zie deze moedeloosheid! zij kan niet alleen het gevolg zijn van de moeijelijkheden der taak, die hij trachtte te volbrengen, die vruchtelooze pogingen hebben misschien andere gewaarwordingen in hem levendig gemaakt. Zij hebben welligt vroegere tijden in zijn geheugen teruggeroepen, waar-

van de herdenking hem in een zoo droefgeestige stemming heeft kunnen brengen.

Doch stil! Laat ons luisteren naar hetgeen hij bij tusschenpoozen in zich zelf zegt.

— Heb ik daarvoor zoo lang gewerkt en mij zooveel moeite getroost om eindelijk te bemerken, dat ik te veel van mijn krachten heb willen vergen, en alle verdere moeite misschien slechts te vergeefs zal zijn?

— Zal nu misschien mijn toekomst afhangen van een enkele gril van het noodlot?

— En waarvoor heb ik al die moeite en last verdragen, waarvoor zal ik mij nog meer kwellen?

— Nog herinner ik mij levendig, hoe ik mij een toekomst droomde, vrij van zorgen en verdriet; nog kan ik mij die illusiën voorstellen, welke ik vormde, terwijl ik zoo weinig dacht, hoe zij zouden verwezenlijkt worden.

— Heb ik niet altijd teleurstelling gevonden, dáár waar ik niets dan heerlijke vooruitzigten meende te zien?

— Hoe dikwijls heb ik mijn pogingen zien verijdelen, als ik meende, dat het oogenblik juist gekomen was, waarin ik de vruchten van mijn werk zou plukken!

— Het is waar, niet altijd heb ik het tegenovergestelde gevonden van hetgeen ik zocht. Dikwijls heb ik ook gelukkige oogenblikken beleefd, doch hoe gering zijn zij vergeleken bij die teleurstellingen!

— Met waar genoegen herinner ik mij somtijds die vrolijke en onbezorgde dagen, die genotvolle avonden, doorgebragt in een kleinen kring van vrienden, maar doen ze mij ook niet denken aan de velen, die ik verloren heb. Sommigen zijn heêngegaan naar verre gewesten, van waar zij misschien niet, of eerst dan, wanneer we elkander vreemd geworden zijn, zullen terugkeeren. Anderen zijn heêngegaan naar plaatsen, van waar geen terugkeeren mogelijk is.

Zoo sprekende staat hij stil voor het portret van een vriend, die óók vertrokken is, en de gedachte of hij hem wel ooit zal terugzien òf wel, dat hij hem dan vergeten zal hebben, verspreidt een treurig waas over zijn gelaat.

Weêr herneemt hij zijn onrustige beweging en, eenmaal in een droefgeestige stemming geraakt, schijnt hem alles in het geheugen terug te komen, wat die stemming nog somberder kan maken.

Hij denkt er aan hoe het eens zijn illusie was te werken met inspanning van krachten en de ouderlijke zorgen door een geluk, dat hij zelf bewerkt had, te vergoeden.

Hij denkt er aan, hoe hij naar vrijheid verlangd had, om, geen ouden sleur volgende, aan zijn zucht naar kennis te mogen voldoen.

En wat was nu de uitkomst? Was het hem niet reeds al te spoedig gebleken, dat zijn voorstellingen daaromtrent in vele opzigten geheel en al valsch waren en hij verpligt zou zijn om zijn beste

krachten te verspillen, ten einde den tijd, het meest geschikt voor eigen onderzoek en zelf-studie, te gebruiken tot het nasporen en uitwerken van zaken, die, hoe schoon en nuttig misschien op zich zelf, voor zijn doel zoo overdreven, als ten eenenmale nutteloos waren?

Had hij niet eveneens onverbiddelijke voorschriften gevonden, die hem noodzaakten niet één stap van den weg af te gaan hem voorgeschreven.

Of, zou hij gedwaald en zich zelf onwetend misleid hebben; zouden hem inderdaad tijd en gelegenheid, om het nog ontbrekende door eigen oefening aan te vullen gegeven zijn? zou die zoo vurig verlangde vrijheid werkelijk bestaan, doch zijn oordeel te gering zijn om dat alles op te merken of te bevatten?

Zeker is het, dat hij allengskens zijn droombeelden één voor één zag verdwijnen, dat hij bij elke schrede op het aangewezen pad telkens weêr nieuwe ondervindingen opdeed, waaruit hem meer en meer duidelijk werd, hoezeer hij in al zijn verwachtingen teleurstelling moest ondervinden.

En wat kon hiervan wel anders het gevolg zijn, dan een toenemende vermindering van moed en geestdrift en het ontstaan van een onverschilligheid, die waarschijnlijk toch wel niet de gewenschte uitwerking kon hebben voor hen, die hem dien weg hadden voorgeschreven!

Nogmaals zien we hem stilstaan voor een portret; nu is het echter een daguerreotype, waarop

zijn blik gevestigd is, en het is verwonderlijk hoe bij het aanschouwen van dat schoone vrouwenbeeldje, zijn gelaat meer en meer opheldert.

Weêr zweven hem een aantal visioenen voor den geest, het eene al schooner dan het andere. Weêr hecht hij zich met onweêrstaanbare kracht vast aan een vonkje hoop, dat hem in die duisternis van verre tegenblinkt, en zijn verbeelding wakkert dat vonkje aan tot een vlam, waarin hij op nieuw tooneelen van vreugde en geluk meent te lezen.

Nu herkennen we in hem weêr den jongeling, die zich ook weêr illusiën voor de toekomst vormt.

Nog altijd met het oog gerigt op dat beeld, welks gezigt dien omkeêr in hem kon te weeg brengen, plaatst hij zich werktuigelijk voor zijn schrijftafel, met de pen in de hand, gereed om met nieuwen moed het werk weêr te beginnen. . . . .

. . . . . .

Ga voort, jongeling! met weêr nieuwe luchtkasteelen te bouwen, op de puinhoopen van die, welke ge zoo even nog zaagt instorten! Vorm u op nieuw illusiën van een toekomst vol heerlijke vooruitzigten, en tracht het te vergeten hoe weinig waarschijnlijkheid er bestaan kan, dat deze, eer dan de vorige, zullen vervuld worden!

V. D.

DE SLAAF.

De zon steekt fel, de dorre velden gloeijen,
En de arme slaaf werkt altijd voort;
Zijn nijvre hand helpt boom en vruchten groeijen,
Tot weêr de klok zijn arbeid stoort;
Dan wordt hij vloekend weêr naar 't huis gedreven,
Dat hem geluk noch vreugde biedt,
Een karig maal wordt morrend hem gegeven.
Och! weiger hem uw aalmoes niet!

De slaaf slaapt in en zoekt in zoete droomen,
Een korte rust en, kan 't, vergetelheid.
Hij ziet zijn vrouw, zijn kindren tot zich komen,
En kust ze, als in vroeger tijd.
Slaap, arme, zacht, en wil uw lot vergeten....
Maar hij ontwaakt, zijn vreugde vliedt,
Omdat hij schrikt door 't ramlen van zijn keten.
Och! weiger hem uw meêlij niet!

Die jong'ling daar, een glimlach krult de lippen,
Hij droomt, dat zijn geliefde lacht,
Een zucht van zaligheid zal hem ontglippen
Als zij de bloemen, die ze'm bragt,
Al juichend om zijn kroezig hoofd zal woelen....
Hij rilt, dáár, op zijn schouder, ziet
Die wonden doen hem pijn en smart gevoelen...
Och! weiger hem uw deernis niet!

De morgen rijst, de keten wordt ontklonken,
  En 't werk van gister opgezocht.
Hij mat het ligchaam af, dat God hem had geschonken,
  Maar dat zijn meester later kocht.
En is hij moê, of is om rust gebeden,
  Dan wekt de zweep zijn kracht, die vliedt,
En marmert weêr zijn rug en striemt zijn leden....
  Och! weiger hem uw troost toch niet!

Een koopwaar, en toch mensch! Wie smeedt die boeijen?
  Een Christen, die zijn naasten mint!
En zal de schaamte-blos uw wang niet gloeijen?
  Als gij dien armen broeder vindt.
Of spreekt de traan, die steeds zijn oog verduistert,
  U niet van snerpend zielsverdriet;
Is „vrijheid" niet, dat wat hij telkens fluistert?
  Och! weiger hem zijn vrijheid niet!

* *
*

I.

Weêr had het aardrijk zich verheugd in zijn aanzijn. Weêr had God den mensch gelegenheid gegeven zijn Almagt te bewonderen door het beschouwen van zijn goedheid, die na een zoelen lentedag een heerlijken avond schonk.

Het was een dag geweest, waarop als het ware alle schepselen herleven uit de sombere, doodsche rust, die de winterdagen over de aarde verspreiden. Nu zonk de zon statig weg achter de eeuwen oude boomen van het Haagsche bosch en schoot haar laatste stralen door het digtgebladerte, waarvan zij de schaduw op den grond afteekende.

Te midden van dit schoone natuurtooneel dwaalt een jongeling peinzend rond. Geheel alleen wandelt hij onder het jonge groen, dat door een zachten wind heen en weêr schudt, als wilde het daarmeê de zon zijn afscheidsgroet brengen.

Maar Gustaaf, zoo heet de jongeling, ziet het schoone der natuur niet.... Al staart zijn oog in de zwakke stralen, die de zon nog over het aardrijk schiet; hij ziet geen zon, en het is niet uit dankbaarheid jegens Hem, die zulk een avond schonk, dat zijn lippen zich tot een glimlach bewegen.

Neen, hij peinst. Zijn oogen staren op een beeld, dat zijn geest hem op dien oogenblik voorspiegelt, een beeld, dat in zijn leven en zijn een middelpunt is, waarom al zijn werken en denken draait. Een beeld, dat in zijn verbeelding de vervulling is van al zijn wenschen en hopen. Marie is het, die in dien oogenblik al zijn gedachten bezig houdt. Zij is het, die hem thans gelukkig doet zijn, nu hij zich alles voor den geest roept, wat hij in de zalige oogenblikken van hun zamenzijn gevoelde.

Maar het is niet alleen het verleden, dat hem thans zoo het leven doet beminnen — neen, het is ook de toekomst, die hij zich voorstelt, — als hij met Marie vereenigd, de verzekering zal hebben, dat zij hem bemint, zoo als zij nu bemind wordt. Het is de verzekering, die hij zich heeft opgedrongen, dat Marie zijn liefde kent en die beantwoordt, dat zij hem het jawoord zal schenken, als zijn woorden haar zullen zeggen wat hij meent dat de zwijgende taal der liefde haar reeds heeft bekend gemaakt. Het zijn deze gedachten, die Gustaaf op dien schoonen lente-avond bezielen. Het is die hoop en verwachting, het is het geluk,

dat hij zich droomt, waarmeê zijn ziel vervuld was, die hem Gods schoone natuur deed vergeten. In die stemming, neemt hij het besluit Marie zijn hart te openen om zijn toekomstig lot van haar lippen te hooren, en bij de vaste overtuiging, die alleen de blinde liefde in zijn hart had geplant, dat hij het lieflijk — ik min u — uit haar mond zou hooren, omspeelt een glimlach zijn lippen.

Het is een lach, door de hoop op een zalige toekomst te weeg gebragt.

II.

Herkent gij in gindschen jongeling den dweependen Gustaaf, dien de hoop, zijn vurigste wenschen verwezenlijkt te zien een glimlach om de lippen deed spelen? Herkent gij hem, gindschen jongeling, die, gezeten naast Marie, het voorwerp van zijn liefde, stijf voor zich heen staart, en het voorhoofd fronst alsof sombere gedachten, in zijn hoofd opwellen.... En toch is nu de oogenblik daar, dat zijn heil volmaken zou; dat Marie hem de bekentenis zou doen, hem, en hem alléén te beminnen. Nu zou hij de verzekering krijgen van hetgeen hij zoolang gewenscht, gehoopt, gedroomd had.

En van waar dan die sombere uitdrukking op het gelaat? Heeft dan de werkelijkheid de schoonste

lust-waranden van zijn jongelingsdroomen vernietigd? Is hij dan in zijn vurigste wenschen te leur gesteld?

Was zijn hoop gevestigd op gronden, die de liefde alléén hem had doen zien? Ja zijn liefde deed hem zien, wat hij hoopte, niet wat was. Hij had zich in zijn droomen een toekomst gevormd, die alleen de liefde hem voorspiegelde.

Volgens zijn voorstelling werden in de toekomst al zijn wenschen en droomen verwezenlijkt! en nu ligt de toekomst voor hem open. Hij heeft zijn lot gehoord van haar, van wier lippen hij gehoopt had het te vernemen. Marie deed hem zijn toekomst kennen. Zij vertrouwde hem het geheim van haar liefde: zij zeide hem, dat zij beminde, dat zij vurig liefhad. En van haar, die hij beschouwd had als het ideaal, het doel van zijn werken en leven, hoorde Gustaaf, dat hij een mededinger had, — dat er op aarde iemand bestond, dien Marie boven hem beminde; — iemand, die zich als een scheidsmuur, tusschen hen en zijn geluk plaatste.

En hij kent dien medeminnaar, den vernieler van zijn geluk. En het is bij de vele denkbeelden, die zich thans in zijn hoofd opeenstapelen, dat hij als in vertwijfeling voor zich staart.

Maar eensklaps ziet hij op, als had hij een besluit genomen en weêr speelt een lach om zijn mond. Hij ziet Marie aan, drukt haar de hand en verlaat haar om haar niet weder te zien. Hij

verlaat haar, het ideaal van zijn droomen met een lach om den mond.

En van waar die lach! Was het vervlogen hoop, die hem, met een gimlach op de lippen, het ijdele zijner droomen deed inzien? Was het een gekrenkt gevoel van eigenwaarde, dat hem deed glimlagchen? Neen, het was de duivel van wraakzucht, die hem een helsche gedachte had ingefluisterd, die hem deed bedenken, dat het in zijn magt was het voorwerp der liefde van Marie te vernietigen. Hij wil zich wreken op hem, die het geluk, dat hij had gedroomd, zal genieten.

Het was een lach, dien de wraakzucht op de lippen deed rijzen bij het vaarwel, dat hij haar toeriep, die hij gehoopt had voor eeuwig met zich vereenigd te zien.

III.

De zon nijgt naar de westerkimmen. Het is op het einde van den zomer op de plek, waar Gustaaf peinsde op dien schoonen lenteavond, dat hij ook nu zich aan den loop zijner gedachten overgeeft.

Maar te vergeefs zoudt gij in hem den jongeling herkennen, die zich droomen van geluk in de toekomst schiep. Te vergeefs zoudt gij in de haren, die reeds grijs beginnen te worden, de zwarte lokken herkennen, die weleer om zijn hoofd speelden, want vele jaren zijn over dat hoofd

heen gegaan, en de dag, die in zijn droomen zijn geluk zou volmaken, heeft zijn aardsch geluk verstoord. Slechts een gelijkenis vindt gij in hem terug. De jongeling beminde, en de man, die voor zijn tijd grijsaard is, bemint nog; maar bemint een ideaal, zooals hij zich haar denkt, zoo als zij voorheen was in zijn droomen van een hoopvolle toekomst.

De liefde, die den jongeling met drift deed opvliegen en met een lach op het gelaat het besluit deed opvatten zich te wreken, die liefde deed den jongeling beseffen, dat hij door zijn wraak het geluk van haar verstoorde, die hij meer dan zich zelf liefhad; — en zijn liefde zegepraalde over zijn drift.

En zooals gij hem nu terugvindt, denkt hij aan de gelukkige dagen, toen zijn droomen nog werkelijkheid voor hem waren; hij verplaatst zich in zijn jeugd.

En zoo dikwijls hij nu die schoone natuur beschouwt, waarvoor hij ongevoelig was, toen hij een brandpunt had, waarin al zijn gedachten zich vereenigden, zoo dikwijls hij nu die zon onder ziet gaan, wier stralen vroeger zijn oogen troffen, zonder tot zijn hart door te dringen, zoo dikwijls verschijnt er weêr een lach op zijn gelaat.

Maar het is geen hoop, die een lach van vergenoegen op zijn lippen te voorschijn roept. Neen, hij kent zijn toekomst; hij weet dat de avond van zijn leven zal zijn als de avondstond van een on-

stuimigen lentedag. Neen, het is, omdat die kalme natuur hem de rust schenkt, die hij elders vergeefs zoekt! Het is uit dankbaarheid jegens zijn Schepper, die hem het geluk op aarde heeft doen kennen, en hem nu nog zalige oogenblikken schenkt, als hij in die kalme avonduren zich verplaatst in zijn geschokte jeugd. Als hij aan haar denkt, die hij met het vuur van jeugdige liefde beminde, aan haar, die zijn eenige hoop was, en die hem het grootste verdriet deed gevoelen, waarvoor zijn jeugd vatbaar was.

Het is dankbaarheid, die den man doet glimlagchen bij de gedachte aan vervlogen geluk en waarvoor den jongeling niet vatbaar was in de dagen van zalige jeugd.

O.. o.

COMMUNICATION A MON AMI T. v. B.

Mon ami! c'en est fait! je perds ma liberté,
Mais je bénis les liens de ma captivité.
Adorateur zelé, de ce grand dieu volage,
J'éprouve sa puissance sur cet heureux rivage.
Ne trouvant en amour jadis que la folie,
Aujourd'hui j'y retrouve les charmes de la vie.
Jadis nommant bien fou tous les gens amoureux,
Aujourd'hui je n'y trouve que des gens fort heureux.
Tel peut changer le temps, la nature féconde
Change ainsi l'opinion, et les coeurs dans ce monde.
Jadis faisant la mine, à plaisanter l'amour,
En me montrant Mathilde, il m'a pris à son tour.

MIJN ZUSTERS.

Reeds lang heb ik mij voorgenomen een kleine bijdrage te leveren voor onzen Almanak, maar dit telkens uitgesteld, tot dat ik, begrijpende dat van uitstel afstel zou komen, de pen opvatte met het heldhaftig besluit om, het kostte wat het wilde, iets voor den dag te brengen.

Toen ik mij aldus overwonnen had, was ik sinds eenige dagen met de vacantie in het ouderlijke huis teruggekeerd, en niets is dus natuurlijker, dan dat ik, tot volvoering van mijn besluit, eerst eens bedaard om mij heen keek. Het eerste, waar mijn oog op viel, was mijn jongste zuster, of liever de spottende blik, waarmeê zij mij aanzag, alsof zij ried, wat er in mij omging. Niets hindert mij echter meer, dan een spottende blik van een meisje, al is dat meisje dan ook een zuster. Ik nam mij dus voor haar dien blik duchtig betaald te zetten, door haar

portret te schetsen. Mijn wraak zou des te zekerder zijn, daar ieder meisje pedant genoeg is om, als er maar iets gezegd wordt, dat op haar betrekking heeft, te denken, dat de heele wereld haar terstond herkent. Hoe ik mijn onderwerp zou behandelen, wist ik nog niet. Ik was eerst van plan de vrouw te behandelen in drie rubrieken, naamlijk: als moeder, als zuster en als meisje, maar ik bepaalde mij bij nader inzien alleen tot de tweede rubriek, omdat iedereen een moeder gehad heeft of nog heeft, en al, wat ik daarover mogt schrijven, slechts een flaauwe weêrkaatsing zou zijn van het gevoel, dat iedereen heeft bij het denken aan haar, die hem het leven heeft geschonken. Van de vrouw als meisje durfde ik niet spreken, en wel, omdat alle verliefden omtrent dit onderwerp van denkbeeld verschillen, en die niet verliefd zijn, vinden het al te sentimenteel. Ik bepaalde mij dan, zooals ik zeide, tot de zusters, misschien gedeeltelijk, omdat zij, ten minste in een almanak, nog zoo weinig op het tapijt geweest zijn.

Lezer, hebt gij zusters? Zoo gij ze hebt, dan zal het u misschien genoegen doen, dat ik uw verborgen lijden aan het licht breng. Hebt gij ze niet, leer dan tevreden zijn met uw lot, want het is met zusters even als met de meeste zaken: hoe verder men er afstaat, hoe benijdenswaardiger zij ons toeschijnen.

Waartoe dienen de zusters toch? Waarom is de

eene familie niet uitsluitend bedeeld met zoons, de andere met dochters? Om twee redenen; de eerste is, omdat de broêrs wel de zusters, maar de zusters de broêrs niet kunnen missen; en de tweede zult gij pas aan het slot vernemen, zoo gij geduld hebt als Job, zoo niet, sla dan maar even het laatste blaadje op, daar vindt gij het onderaan.

In den Haag, en ik denk wel, dat het in elke stad zoo zal zijn, mogen de meisjes niet alléén in het bosch wandelen, vooral 's zondags niet, 's avonds mogen zij niet alleen over straat gaan, en 's middags niet alleen door de stad flaneren. En wie denkt gij, dat de zusters op al die dwaaltogten moet vergezellen? Wie anders dan de broêr, en is deze niet present, dan is het 's avonds de meid of knecht, 's middags op de wandeling Papa en op den boodschappenloop Mama, die tot broêr gepromoveerd wordt. Wel, zegt de oningewijde lezer nu, dat is toch geen doodwond om met lieve meisjes 's Zondags in het bosch te wandelen! Een doodwond is ook wat sterk, maar aangenaam is toch anders, b. v. gij komt pas met de vacantie t'huis en hebt 's zondagsmorgens een oud vriend ontmoet, met wien gij afspraak maakt om 's middags zamen te gaan wandelen. Ge komt opgeruimd t'huis zonder te bespeuren, welke dreigende onweêrswolken zich boven uw hoofd zamenpakken. Spoedig echter wekt het uw aandacht, dat uw broêr niet t'huis komt, en ge maakt u niet weinig ongerust bij het hooren, dat mijnheer bij

een andere familie is gaan koffijdrinken. Ondertusschen is er een praatje op touw gezet over het heerlijke weêr en weldra vraagt een van de zusters u: ga je meê met ons wandelen? Bepaald neen zeggen wilt ge niet en dus vergenoegt ge u met eenigzins ontwijkend te antwoorden: — Ja, als Papa niet meêgaat, — in de ijdele hoop, dat Papa dóór het mooije weêr zal *uit*gelokt worden. Maar ja wel, Papa heeft het juist nu *énorm* druk, en uw laatste hoop vervliegt als kaf voor den wind. Het verstandigste is, om nu maar een vrolijk gezigt te zetten, gelaten alle aanmerkingen over het toilet aan te hooren en komplimentjes te maken over de hoedjes, die ge al heel leelijk vindt. Mijn zusters hebben natuurlijk de gewoonte om heele bloempotten met ap- en dépendenties en met rozen als van lampenballons in haar hoeden te stoppen.

Op de wandeling moet ge uw hoed behoorlijk afnemen en wel meer of minder diep, naarmate de elleboogstoot, die ge krijgt, harder of zachter is. Maar de maat van uw ellende is nog niet vol. Terwijl ge daar zoo deftig voortwandelt, komt ge uw vriend tegen, die, ten hoogste verwonderd, u niet t'huis getroffen te hebben, zich met een ander beholpen heeft en u vrij knorrig met een stijven groet voorbijloopt.

Denk echter niet, o twijfelaar, dat dit de eenige gronden zijn, die ik kan bijbrengen tot bewijs van mijn stelling. Neen, ik zal u nog een ander voorbeeld aanhalen. Ge hebt op den een of anderen

dag plan gemaakt ergens naar toe te gaan, en stelt u daarvan zeer veel genoegen voor. Ge komt aan tafel om te dineren en mist direkt uw zusters. Uw eerste vraag is, waar ze zijn en Mama antwoordt u: — O ja, dat 's goed, dat je 't vraagt, zij zijn bij Tante Betje uit eten, ze hebben gevraagd of je ze van avond wilt komen halen, maar precies te tien ure, want ze blijven er liever niet souperen. — Uw eerste opwelling is bepaald een weigering, maar begrijpende, dat u dat niet helpen zou, doet ge uw best uw verdriet te vergeten onder het rooken van een sigaar van Papa, die, als ze van hetzelfde kaliber zijn als die van mijn ouden heer, van de zes zijn en zich dus niet door lekkeren geur aanbevelen. Maar zult ge zeggen, dat is nu de minder voordeelige zijde, maar aan den anderen kant is het toch weêr heel aangenaam, omdat men daardoor in kennis kan komen met andere jonge dames. O, ge hebt nooit zusters gehad, die zoo spreekt, of ge zoudt weten, dat het haar ingeschapen is u van 't gezelschap met het vrouwelijk geslacht te berooven. Zij zijn in staat een krans, die jaren lang geregeld elke Dingsdag plaats heeft gehad, uit te stellen tot op een dag, dat ze zeker weten, dat ge niet t'huis zijt, vooral indien ge onvoorzigtig genoeg zijt uw voorkeur voor een der leden te kennen te geven.

Neen, ge hebt u zeker laten misleiden door de verleidelijke voorstelling van den ouden heer Smits, die klaarblijkelijk toont, nooit zusters gehad te

hebben; hij zal de vriend geweest zijn van zulk een ongelukkigen broêr en het lot van zijn vriend naar zijn eigen geluk hebben afgemeten. Met zoo'n vriend is het heel anders gesteld, vooral als hij er goed uitziet; hij heeft al het aangename, dat de broêr mist. De broêr wordt zoo benijd, omdat men zich niet in zijn toestand kan verplaatsen, daarom zijn er in de tweede plaats zusters. Dat dit laatste punt niet het geringste is, zou ik u ook gaarne aantoonen uit mijn eigen familie, maar ik zou dan bevreesd zijn haar te exponeren. Mogten echter de spottende blikken van mijn zusters zich herhalen, dan behoud ik mij voor een volgend jaar dit punt eens duidelijk te maken.

K...l.

AAN DE MAAN.

Als in d'avondschemeringen,
  't Windje door 't geboomte speelt,
En voor 't oor der veldelingen,
  Filomeel haar toonen kweelt,
Dan, dan stroomt mijn bloed zoo teeder;
  Teeder als de kalme vliet,
  Die langs 't needrig boschje schiet.
En ontroerd neem ik de veder
Schrijf verrukt aan d'oever neder;
  Cynthia! vergeet mij niet.

Dan, in schâuw der populieren
  Voel 'k mijn boezem sneller slaan
Hoor de vogels tierelieren,
  En het windje zachter gaan.
Alles lokt mij uit tot zingen,
  En mij dunkt, met edlen zwier,
  Vloeide een toontje van mijn lier.
Boomen hoort! hoort veldelingen
Hoort! maar ach.... mijn snaren springen.
  En ontspannen is mijn lier!

Moet ik dan mijn zingen staken,
Filomele, zing voor mij!
'k Weet, gij kunt het schooner maken,
Want wie zingt zoo schoon als gij?
Maar hoe schoon uw zangen vloeijen,
Vloeijen in 't welluidendst lied,
O, dat toontje treft gij niet!
Welk een hart uw zang mogt boeijen
't Toontje, dat mijn ziel doet gloeijen,
Cynthia! vergeet mij niet!

F. R.

FRAGMENT

UIT DE

DELFTSCHE GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

Stel u voor een studentenkamer, de opgaaf van 't ameublement blijft achterwege; een keur van beschrijvingen van dien aard toch zal de lezer zich herinneren en daaruit naar willekeur kunnen kiezen. De eenige meubels, behalven de gewone, die wij noodig hebben, zijn een kagchel en een pook. De eigenaar van de kamer is Robert Dijkhof, toekomstig Oost-Indisch ambtenaar; zijn uiterlijk is joviaal, zijn gestalte lang, zijn haar blond. Hij zit voor zijn kagchel te mijmeren en te pooken. Zou hij ook verliefd zijn?

Er zijn verschillende periodes van verliefd zijn: de eerste bestaat in het voorbij wandelen, haar op concerten of in de comedie te zien, veel van haar te spreken en veel van haar te droomen; telkens met een vertrouwden vriend het gesprek op haar te brengen en haar beeld in het hart om te dragen. Dat is de liefde voor het uiterlijk,

die zich op alle manieren en elk oogenblik tracht te uiten, die niet vreest zich te openbaren. Vervolgens is er een periode van toevallige kennismaking, het gesprek, de sympathie van gedachten: zij is de periode van dweepen met het innerlijk, die van de vorige hierin verschilt, dat men zich al minder en minder begint te uiten, dat men een kleur krijgt, als over haar gesproken wordt, dat men zelfs vermijdt over haar te spreken, dat men veel in de kagchel pookt en veel mijmert. In deze periode was Robert Dijkhof en het was wenschelijk voor vrienden en kennissen, dat hij spoedig uit die mijmerperiode tot die van het engagement overging, die weder een bijzonder, echter een meer mededeelzaam karakter aanneemt.

Er was eens in Delft een aardig meisje van bijna twintig jaren; zij heette Caroline, haar verdere naam doet niets tot de zaak. Er zijn in Delft niet zooveel aardige Carolines, dat men zich zou kunnen vergissen.

Ze heeft een net figuurtje,
Ze heeft ook mooi zwart haar
Ze heeft twee blaauwe oogen,
Zoo helder en zoo klaar.

Ze heeft een mooi klein neusje,
Een stemmetje zoo fijn;
Ze heeft een lief zoet mondje
Met lipjes als karmijn.

Aldus zong Robert, als hij met zijn vriend Eduard Grovendonck langs het oude Delft wandelde, en beiden onder 't afgaan van een welbekende trapjesbrug deze opmerkingen nog even konden maken voor de spleet van een gordijntje, dat, was het tot een optische proef bestemd, slechts één lichtstraal zou kunnen doorlaten.

O, stad van gordijntjes en trapjesbruggen! hoe is het mogelijk, dat een teeder wezen als Caroline groeijen en bloeijen kon met zoo weinig zonlicht, en Caroline zoo schoon was, dat Robert en Eduard in duo zamensmolten:

Ze heeft een blozend koontje
Als 't roosje, dat ontluikt;
Ze heeft een poezel handje,
Dat ze gestaâg gebruikt.

Ze haakt of knoopt een beursje;
Och was het maar voor mij,
Of zou het ook een prijs zijn
Voor Dorcasloterij?

Alzoo de gedichten uit Roberts eerste verliefdheid, alzoo de duos, die het gesprek over Caroline eindigden, als hij 't gemoed aan zijn vriend Eduard eens regt over haar had uitgestort. Thans is Robert echter in de tweede periode overgegaan; thans geen wandeling meer langs het Oude Delft; thans geen duos meer met Eduard, maar solos: — einsam bin ich nicht allein.

Hij had haar gesproken en gezien, terwijl ze sprak. Zijn oogen hadden eenigen tijd in de hare gestaard, terwijl zij ongekunsteld en eenvoudig het blij en jong gemoed in naïve bewoordingen uitstortte, zij had gelagchen, als hij een aardigheid zei; hij had haar een hand gegeven, en zat s'morgens alleen op zijn kamer en pookte en mijmerde.

Ze heeft een goed humeurtje,
Zoo vrolijk en zoo blij;
Ze heeft een heel lief hartje,
Zoo kinderlijk en vrij.

Eens zeg ik: Caroline,
Ik hoû zóó veel van jou!
En dan zeit zij: mijn Robert,
En dan wordt zij mijn vrouw.

En Eduard..... Eduard zijn domicilie was in Delft, hij was student Delvenaar.

O, gij die Delft gedurende eenige jaren bewoont, gij kunt er over oordeelen, wat het zijn moet Delvenaar, en wat het is student Delvenaar te zijn! Beklagenswaardig wezen, onderdaan der ouderlijke dynastie, levende onder de strenge handhaving der huishoudelijke wetten! Niet later dan elf uur zal hij 's avonds den ouderlijken drempel mogen overschrijden, en hij kan dit ook gevoegelijk niet doen, ten minste zoo hij nog een grein gevoel heeft. Wie is wreed genoeg een bezorgde moeder of een teedere zuster op zich te laten

wachten? Stelt hij zich voor eens een gezelligen avond (altijd tot elf uur) met zijn vrienden door te brengen, dan krijgt hij juist berigt, dat dien avond mijnheer en mevrouw P en jufvrouw C (de 30 gepasseerd) en nog een tal andere vervelende en stokoude Delvenaars een boterham komen eten, en een lange pijp komen rooken; dat hij zijn vader veel pleizier zou doen met hem èn oom èn Bresschieter, gepensioneerd kapitein van de artillerie, een partijtje te maken. Hij kan het beleefdheidshalve niet nalaten; hij speelt meê, hij eet meê en na het zielsverheffend feest mag hij, op den koop toe, jufvrouw C naar huis brengen, die hem onderweg zeer hartelijk onder het oog brengt, welk een voorregt het is, als student bij zijn ouders te wonen. De student bromt eenige onverstaanbare woorden en is op het punt jufvrouw C, onder voorwendsel van een lange omhelzing, den doodsnik te laten geven, als hij haar achter het zusterlijk slot ziet verdwijnen. In Delft zijn de einden van t'huisbrengen niet lang, dus de korte conversatie niet onnatuurlijk. Na de verdwijning gaat hij gedwee naar huis, om den volgenden morgen aan het ontbijt te hooren, dat de menschen van den vorigen avond zoo bijzonder prettig en gezellig zijn: — pourvu qu'on s'amuse.

Maar deze en meer dergelijke rampen zijn nog van weinig of geen beteekenis vergeleken bij eene, naamlijk: het regt, dat ieder lid van de familie zich over zijn persoon schijnt aan te matigen. De

wijze van studeren wordt door de familie geregeld. Vader is van oordeel, dat hij elken avond geregeld moet werken; moeder vindt, dat hij veel moet wandelen; zusters, dat hij veel uitspanning moet nemen, en veel uitgaan en voornaamlijk met hen; broêr, die in Leiden is, bluft, dat hij niet begrijpt, hoe iemand zooveel werken kan; jongere zusters en jongere broêrs wekken bij de oude lui het vermoeden op, dat zoon 's middags geen college houdt, omdat ze altijd 's middags aan tafel vertellen, dat zij hem zijn tegengekomen, als zij met hun respective scholen door het grijze Delft wandelden. Kortom, iedereen bemoeit zich met den student, met zijn zeden en gewoonten, met zijn vrienden, met zijn werk, met het al of niet houden van zijn colleges. Is dat niet om iemand tot wanhoop te brengen? Eduard Grovendonck was zulk een gefolterd persoon; hij was een jongeling van middelmatig gezigt en middelmatige capaciteiten; hij droeg een knevel, waarop vader met verachting neêrzag, waarop de zusters trots en de schooljongens jaloers waren. Overigens was hij gezellig van aard, werkte veel, moest dat jaar eind-examen doen, was verder vriend van Robert Dijkhof, die wij reeds hebben leeren kennen.

— Julie, zeide Eduard tegen zijn derde zuster, toen het familie-ontbijt was afgeloopen, en daardoor de familie was uiteengespat, ik begrijp niet waarom hier altijd zulke vervelende menschen

komen. Daar heb je nu eergisteren avond: wat is dat voor een troep? Waarom vraag jullie niet eens wat jonge menschen? waarom niet Herman en Leentje en nicht Palmboom met haar dochter Klaartje? dan zou ik ook nog wel pleizier hebben om wat jongelui te vragen, dan liet ik Robert Dijkhof eens komen! maar wat heeft men nu aan zulk een troep? Waarom vraag je Caroline niet eens, die ken je toch van de catechisatie?

— Zoo, zei Julie, woû jij Caroline gevraagd hebben? en Eduard kreeg een kleur: hij was de tweede periode van verliefd zijn ingegaan. — Caroline is twee jaar ouder dan ik, vervolgde Julie, en daarom vindt Mama, dat ze te oud voor mé is. Herman en Leentje vindt Mama te nieuwerwets. Zij gaan wel eens zaturdag 's avonds naar de Opera in den Haag en dan rijden zij 's nachts naar huis, en zitten zondag 's morgens al in de kerk. Mama vindt, dat zoo iets niet te pas komt, verleden zei ze nog, dat ze het eens aan Leentje gezeid had; — maar, zeit ze, 't schaap ziet niet in welke zonde ze doet, maar Herman, dat is de schuldige. Nicht Palmboom is Mama te druk, zij bemoeit zich altijd zoo met de jongelui en maakt ze altijd aan den gang en Klaartje kan je natuurlijk niet vragen zonder Nicht.

Nicht Palmboom was een van die lieflijke menschen, die met een grijs hoofd nog een jong hart paren, en het in de levensfilosofie veel verder gebragt hebben, dan zij, die, wanneer zij op eenigen leeftijd

gekomen zijn, een ernstig gelaat aannemen, langzaam en met tusschenpoozen gaan spreken, die blijven hangen bij het oude, geen vooruitgang willen, zich al meer en meer wikkelen in het gewaad van vooroordeel, achteruitgang en knorrepotterij, en hiervan waren de ouders van Eduard en Julie, helaas! niet vrij te pleiten.

— Hoe 't zij Julie, als er weêr zulk een avondje op til is, dan waarschuw je me maar. Ik ga dan bij een van mijn kennissen logeren en laat een boodschap t'huis weten, dat ik plotseling naar Zwanenburg ben gegaan, om te zien hoeveel water er in een dag verdampt.

— Ik zal toch zien, dat ik meer met Caroline in kennis kom, dacht hij bij zich zelf, en beraamde een plan om onvoorziens al de menschen, die hij t'huis wilde zien, te vragen en dan met Caroline — nach Herzenslust — te praten en te keuvelen, en des noods nicht Palmboom — en confidence — te nemen, die waarlijk heel veel tact had, om in zulk een zaak te handelen. Hierover nadenkende, ging hij naar Robert Dijkhof, en Caroline zette zich als naar gewoonte voor de spleet van het gordijntje.

Ligt dan ten eenemale in de menschelijke natuur, de zucht om zich te verbergen, om de edelste en schoonste gewaarwordingen van de ziel met een digten sluijer te bedekken? Is het dan niet mogelijk met een vertrouwd vriend de grenzen der oppervlakkigheid te overschrijden? is ook de vriendschap aan wetten gebonden, een voorwaar-

delijk genot? Er zijn onder de menschen eenigen, die zeer gesloten zijn; er zijn er ook, die door hun aard, open van karakter, vrij en natuurlijk zijn, die veel van zich geven, die veel laten zien. maar er is altijd een gedeelte van het hart ontoegankelijk, hermetisch gesloten, potdigt, en niet zelden is dit gedeelte juist het noodigst, juist het onmisbaarst voor degenen, waarmeê men in aanraking komt. Maar juist daarom het onmisbaarst, omdat het. wanneer het geopend werd, velen onzer vrienden en kennissen minder zou behagen, ja, zelfs sommigen zich er aan ergeren zouden. En wat zou dit ten gevolge hebben? Verwijdering, want de eigenliefde belet, dat men zich zelf wil kennen door anderen. Daarom worden dikwijls de beste gedeelten van het hart, de edelste gewaarwordingen van de ziel zorgvuldig verborgen gehouden. Men dwingt zich in vouwen en plooijen, die niet overeenkomen met aard en karakter, in plaats van natuurlijk, vrij en ongedwongen te zijn, in plaats van door zich geheel te openen vertrouwen te winnen en te zeggen: — zie, zoo ben ik, hoe zijt gij?

Laat ons tot Eduard en Robert terugkeeren. Het is niet meer het levendig gesprek, dat tusschen hen zoo dikwijls werd gevoerd. Het zijn niet meer ongedwongen uitvallen, geestige afdrukken van indrukken, geen duos op Caroline; maar Robert pookt een solo in de kagchel en Eduard wipt een solo op zijn stoel. Het is naar den zolder kijken en op de klok, het is het oud

en versleten gesprek over Professoren en colleges, het is instinctmatig zich van elkander verwijderen. Het was de laatste tijd voor het eind-examen, — dus een alledaagsch onderwerp van het gesprek. Er wordt veel gewerkt in dien tijd, er is dus minder gelegenheid om veel tijd aan de vriendschap te wijden. Als men al eens bij den een of ander oploopt, dan is het om een boek te halen of te brengen, om iets te vragen of iets meê te deelen. In dien tijd zijn ambtenaars en ingenieurs meer dan ooit gescheiden. Dus liep het voor beiden minder in het oog, dat Robert minder bij Eduard en Eduard minder bij Robert kwam.

Eenige dagen voor het eind-examen had Eduard zich op een avond eens regt gezellig geïnstalleerd, om zich nogmaals onverdeeld aan de wetenschap te wijden, toen een bons op de deur de komst van Robert aankondigde. Weldra zaten ze als van ouds naast elkander.

— Eduard, zei Robert, in ontzettende haast, ik ben razend! Ik ben in een beroerde positie; gij moet, gij kunt, gij zult mij helpen!

— Moeten, kunnen, zullen, zei Eduard, vrij positief, man.

— Ja Eduard, ik heb gehoord, dat er kapers op de kust waren. Ik had willen wachten tot na mijn eind-examen, maar dan is 't misschien te laat. Ik heb haar zoo innig lief; ik moet haar thans vragen.

— Van wie spreekt ge toch? haar, wie is haar?

— Wel, wie anders dan Caroline!.... en Eduard werd bleek; want Eduard was geschrikt. Robert zag het niet, want hij liep met groote stappen de kamer op en neêr en improviseerde al voort, even als een acteur, die een alleenspraak houdt.

— Eduard, je moet me helpen, weet je hoe? je moet zien te bewerken, dat ze een avond hier komt. Is er niet een van de familie jarig, dan moet je zeggen, dat ze eens een feestje geven en haar

vragen. Dan kan ik met haar spreken en haar laten merken, dat ik haar lief heb. Zeg Eduard, wil je 't doen?

— Je hebt immers gezegd, dat ik het moest, kon en zou doen. Ja, zei Eduard, ik zal het doen.

— Eduard, je bent toch een beste kerel, zei Robert en drukte hem de hand. Eduard, wat ben je bleek!

— Ik heb pijn in mijn maag, Rob.

— Ah çà diffère, neem een bittertje. Ik moet er nog eens achter heen zitten van avond, nu ben ik ook weêr gerust, want de zaak is in goede handen.

— Adio!

Weg was de vriend.

— Robert, Robert, heb ik dat aan u verdiend? barstte Eduard los, ik, die u mijn geheel vertrouwen heb geschonken, ik, die uw vriend was, uw vriend in den volsten zin van het woord, niet alleen om met u dagelijks om te gaan, en dagelijks te wandelen, maar ik, die als vriend u zoo dikwijls heb gewaarschuwd, u zoo dikwijls heb getroost en gesteund, wanneer gij moedeloos het hoofd liet hangen en het leven u een last was. Gij komt op een avond al mijn vriendschap beloonen met de verwoesting van mijn geheel geluk, en dan vragen of ik u helpen wil. Het is of de kerel gek is, en ik ben ook een stommeling, ik had moeten antwoorden: Meneer, weet je wel tegen wien je spreekt. Meneer, ik ben je medeminnaar. Meneer, ik daag je uit, duël à

mort! gij of ik moet sterven! ha, 't is te dwaas! Ik tegen Robert Meneer, en, evenwel wat heeft mij bewogen zoo kalm te zijn! Wist ik, wat ik deed, toen ik zei, ik wil het doen. Een duël.... wat zou het bespottelijk zijn.... neen thans is het Goddank geen tijd meer, dat de keus van een schoone door de wapenen wordt beslist. Thans geen tijden van toegeven aan een dollen hartstogt, geen dolk en geen gift; maar beheerschen van de hartstogten, maar leven voor elkander, elkanders geluk. Ook zelfs datgene, wat we 't liefst wilden behouden, wat ons het onmisbaarst scheen met vasten stap en vaste hand offeren op het altaar der vriendschap.

— Maar toch, het is zwaar, het is oneindig,.... neen, het is niet te dragen! het is bovenmenschelijk! Ik moet uit.... Van avond nog zal hij 't weten, dat ik zijn mededinger ben, dat hij van mij niets te wachten heeft, dan de uitwerkselen van haat en jaloezij.

En toch bleef Eduard 't huis. Dezelfde kracht, die hem bezield had, toen hij zei: ik wil het doen, hield hem ook nu in zijn kamer gesloten, gekluisterd aan zijn stoel. — Zou zij hem werkelijk liefhebben? Zou hij haar gelukkig kunnen maken? zou zij voor hem geschikt zijn? ik hoop het, ik voel het; ja, hij moest haar hebben. Gelukkige Robert, gij vermoedt niet wat er in mij omgaat; ook zij weet het niet, dat weet de arme Eduard alleen. Het is zijn geheim; hij zal het begraven. Weg zijn illusies, weg zijn idealen, weg het geluk

van zijn toekomst. Arme Eduard! Op één avond alles verloren bij 't verdwijnen van zijn eerste liefde.

— Jongeheer of uwé kom zoeperen, klonk het aan de deur, en Eduard was aan den avonddisch vrolijker dan ooit. Of iemand ook huichelen kan!

Het waren bange dagen, die thans voor Eduard verliepen. Ontzettend zwaar viel hem de strijd; telkens stond hij op het punt van te bezwijken, telkens kwam hij tot de overtuiging, dat zijn lot al zeer hard, dat het onregtvaardig was. En toch, telkens, wanneer hij zijn besluit bijna scheen genomen te hebben, rigtte hij zich weêr op. Het moedeloos hangend hoofd vertoonde zich weêr, en het oog, zoo even beneveld door tranen van weemoed, schitterde weêr als de tolk van een kalm gemoed. En toch, al had hij Robert niet uitgedaagd, hij had het hem toch zoo gaarne willen zeggen; wanneer hij zich voorstelde hoe Robert bij de mededeeling hem aanstaren en hem beurtelings zou beklagen en bewonderen, dan was het hem, alsof het hem zoo zou goed doen. O, kon hij het maar aan iemand zeggen, het zou hem zoo goed doen! Het gevoel van beklagenswaardig te zijn, het gevoel van door anderen voor ongelukkig te worden gehouden heeft op zich zelf iets streelends; althans het lenigt de smart. En toch voelde hij, dat hun geluk, zoo zij er iets van wisten, niet zoo groot zou zijn; toch voelde hij, dat het beter was het geheim in zijn hart te begraven en alleen een zwijgend toeschouwer te zijn van de verwoesting van zijn levensgeluk.

— Julie, zei Eduard op een avond, dat zij in zijn kamer was geslopen, om wat op zijn knie te zitten, wat gevleid en wat door de krullen gestreken te worden, Julie we hebben er al eens meer over gesproken, dat dergelijke avondjes als verleden niet meer te tappen waren en ik ben bepaald bij mijn plan gebleven, om daarin verandering te brengen. Weet je hoe? ik ben toekomenden Woensdag jarig, ik woû zoo graag, dat daar eens wat meer van gemaakt werd. Ik woû me eens amuseren op dien dag; ik zal aan Mama vragen of ze goed vindt nicht Palmboom en Klaartje te vragen. Herman en Leentje vraag ik geheel onverwachts en gij moet Caroline vragen, dan zal ik Robert.... dan zal ik eenige jongelui vragen.

— Wat kan je toch aardig praten, Eduard, zei Julie, ik zou ten minste een jaar noodig gehad hebben om er op te zinnen, hoe ik al die menschen hier in huis zou krijgen, en jij vindt het in een oogenblik. Dat's goed, dat's afgesproken. Wat zullen we 'n pleizier hebben en vooral met nicht Palmboom. Wat was ze altijd aardig, toen we nog kinderen waren, toen we slofje onder of Jan Meel speelden. O, Eduard, wat hadden we toen toch een pleizier en vergelijk het eens met tegenwoordig, wat zijn we deftig geworden. Weet je wel, dat als iemand het zag, ik me zou schamen om zoo op je knie te zitten. Mama zou zeggen, dat het niet staat.

— Engel, antwoordde Eduard, en omhelsde haar.

Was het om het gezegde over Mama? Terwijl Eduard de vingers door de blonde lokken van zijn zuster liet gaan, dacht hij hoe spoedig misschien de hand van Robert Carolines zwarte lokken met bloemen zou tooijen, en verschrikt sprong hij op en brulde van wraak, en onwillekeurig riep hij: — Caroline!

Julie begreep alles, zooals zij zei, toen Eduard zich weêr meester geworden was en zich op zijn stoel wierp. Zij vond het ook heel aardig en wipte 't vertrek uit naar de huishoudkamer, om te vertellen, dat Caroline een alleraardigst meisje was en het haar niets zou verwonderen, als zij eens met Eduard trouwde. Niets meer en niets minder dan dat!

— Mama, zei Eduard, toen zij alleen waren, ik heb nicht Palmboom op straat ontmoet. Ik weet niet, maar ik vind het toch een aardig mensch. Als ik haar zie, dan denk ik altijd om vroeger tijd. Wat kon ze aardig met ons spelen, ik hoû van haar. Mama, vraagt u haar eens op mijn verjaardag.

— Maar, Eduard, hoe kom je aan zoo iets. Zij is zoo'n babbeltoot. Vroeger was het goed, toen diende ze me nog wel eens voor kindermeid en hield de kleintjes zoet. Maar nu, wat kunt gij er nu aan hebben! Zij is zoo'n oppervlakkig mensch, zij weet nergens van.

— Mama, ik zeg u, ik hoû van nicht Palmboom. Ik herinner mij haar nog altijd als kind en voor-

naamlijk op mijn verjaardag, hoe onvermoeid kon zij dan met ons spelen. Ik zou zoo gaarne willen, dat ze kwam; doet u het maar om mij. Ik zal haar wel bezig houden.

— Nou, als je 't dan zoo'n plezier vind!

Nicht Palmboom was er door en zij zou den volgenden Woensdag verschijnen. Klaartje kwam natuurlijk meê. Eduard had wel wat plezier zijn moeder te contrariëren. Wij hebben er Eduard niets minder lief om, als wij hem het aardig en welvarend huisje van Herman en Leentje zien binnentreden, en het is ook onmogelijk om hem niet lief te hebben, als we zien, hoe gul en gastvrij hij door het jonggehuwde paar ontvangen wordt.

— Zoo Eduard, beste kerel, ben je daar! zegt Herman en terwijl Leentje hem de regterhand toereikt, tast zij met den linker in de sleutelmand om een fijne flesch voor den dag te halen, en naderhand als ze met hun drieën zitten te praten, met Leentje in het midden, neemt zij het glas en zegt: — Eduard, daar ga je! en in 't eenvoudig gezegde van Leentje ligt oneindig veel meer liefde, dan wij in de korte conversatie kunnen opmerken, die tusschen moeder en zoon gewisseld werd. Is het wonder, dat men buiten zoekt, wat men binnen niet vinden kan. Is 't niet alledaags, dat men meer houdt van iemand, die een anderen naam draagt, dan soms van de allernaauwste bloedverwanten?

— Leentje, wanneer ben je jarig?

— Woû je me wat geven, Eduard? vraagt 't hartelijke Leentje, die graag een kadootje meer heeft.

Herman wordt poëtiesch en zegt heel sentimenteel: — Kind, heb je niet alles wat je verlangt.

— Ik hoop dat jullie mijn verjaardag niet vergeten zult, zegt Eduard.

— Ik zou wel eens bij je willen komen, zei Herman, maar om je de waarheid te zeggen, we worden altijd zoo verschrikkelijk stijf en koel behandeld, dat ik altijd tegen me vrouw zeg: Het is daar niet vrolijk aan huis.

— Wil ik je eens zeggen wat het is: Mama heeft een pik aan jullie en Julie heeft me verteld, dat het is, omdat jullie te nieuwerwets zijn, en omdat jullie naar de opera gaan.

En beiden begonnen hartelijk te lagchen.

— Weet je wat Herman, kom Woensdag avond eens. 's Ochtends ben ik niet t'huis, dan moet ik collegie houden, maar 's avonds ben ik t'huis. Kom me dan eens opzoeken, je zult je niet zoo gegeneerd voelen als anders, want nicht Palmboom komt, en zij eclipseert Mama bij zulke gelegenheden.

— O, zei Leentje, als mevrouw Palmboom komt, dan is het niets, dan komen we.

Ook de jonggehuwden kwamen dus op het feest. En thans nog Caroline: Julie zou haar een briefje schrijven, en deed het.

Zij noemde haar Mejufvrouw en schreef of ze

eens familiaar een avondje bij haar kwam, bijv. toekomenden Woensdag, omdat ze vond, dat de kennis zoo geheel had opgehouden sinds de catechisatie, en tot overmaat van oppervlakkigheid ging zij er zelf heen. De deur werd geopend door Caroline; zij reikte het briefje over en zei: compliment van Mama. Julie was wat confuus. Arm schepseltje! ze had de oppervlakkigheid van haar moeder overgeërfd. De gevierde Caroline nam de invitatie aan en zoo was het feest georganiseerd.

— Een en twintig jaar zei Eduard tot zich zelf, toen hij den achttienden Junij uit bed stapte, zoo oud en nog zoo weinig zelfstandigheid, dat men tot acht ure in zijn bed blijft liggen, als men zich voorgenomen heeft te zes ure op te staan. Kom jongen, rep je wat — naar de Academie, emie, emie. Wat staat me te wachten van daag? Nou, Eduard, nog velen na dezen. Nou, neefje, wanneer hooren we 't eens van je? Doe een goeije keus, man, je bent op de jaren en nog meer toespelingen van dien aard, die alleen maar gemaakt worden, omdat men toch iets zeggen moet, ofschoon door de wartaal, waarin zij worden uitgebragt, gebrek aan tact, duidelijk blijkt. En dan van avond.... de declaratie van Robert! — Uit huis, een kadetje half ingeslokt, een jager op zijn paard voorbij gestapt, regtsom de Academie in, de trappen op. Het lijkt wel een Jakob's ladder, bijna gelijk met de daken. Wat is de wetenschap hoog gezeteld! Eindelijk

is hij er en ziet in de duisternis, die er heerscht, dezelfde halve menschen van den vorigen dag, als waren zij er niet vandaan geweest. Het is wel aardig eens een dag collegie te houden, 't kost maar een gulden of wat meer of minder, en het genot is groot.

't Is 's avonds feest in het huis van Grovendonck, want de student is jarig. Daar komen de gasten al aanzetten. De gewone felicitaties en de bovengenoemde toespelingen bleven niet uit. Caroline kwam binnen.

— Daar is ze, zei Robert tot Eduard, ze heeft me al gezien.

Thans volgen nog eenige vrienden. De familie komt doorgaans het eerst; de secretaris van de commissie tot uitdeeling van de soep, de vicepresident van de afdeeling van het metalen kruis met hun wettige vrouwen, glimmende alsof ze gepolitoerd waren, en om het gezelschap te completeren, werd de luitenant Pulver aangediend. De dames scharen zich om de theetafel, de heeren beginnen zich in een druk gesprek te wikkelen over de granen, boter en kaas en stellen elkander op de hoogte van den thermo- en barometerstand. De deur wordt weder geopend en Herman en Leentje treden binnen. Leentje voorop; ze krijgt een kleur, wil terugkeeren, maar stuit op Herman, die als een ware Leonidas zijn stelling verdedigt en zijn vrouw vooruitschuift.

— Leelijkert, zegt Leentje, in 't voorbijgaan

tegen Eduard, je had wel kunnen zeggen, dat het feest was.

— Heb je ze verlakt? vroeg Bresschieter, die juist met Eduard in een ellenlang gesprek gewikkeld was over de onhoudbaarheid van Sebastopol.

— Nicht, zei Leentje, we feliciteren je wel en ook Neef en nog meer Eduard, en vliegt nu naar Eduard en geeft hem heel naïf een zoen. Zij was dat altijd gewend op zijn verjaardag van zijn zesde jaar af (misschien kreeg hij er toen nog wel meer), en terwijl Herman met bestudeerde pogingen eenige buigingen maakt, haalt Eduard Leentje over tot blijven. Mama zet een verontwaardigd gezigt. Papa heeft het veel te druk met den commissaris tot uitdeeling van de soep, om zich met dergelijke aardsche dingen op te houden; en het overige gezelschap is het gedeeltelijk eens met mevrouw Grovendonck en begrijpt er niets van, dat nicht Palmboom begint met Leentje onder de armen te kriebelen, dat ze maar niet velen kan. Julie, Caroline en Klaartje zijn in een druk gesprek gewikkeld over de catechisatie, de Aglaja, de nieuwe zomerhoedjes in verband tot het mooije weêr en de muzijk in het Haagsche bosch. Robert heeft, om een gesprek met de oude lui te vermijden, een der jongere Grovendoncks beet gepakt en trekt hem geheel machinaal, al starende naar Caroline en over haar denkende, zoo geweldig aan de ooren, dat de jongen door een hard lagchen te kennen geeft, dat het hem niet aangenaam is. Robert

mijmert al over zijn declaratie, denkt dat de jongen het aardig vindt, trekt al harder en harder, tot dat de jongen het uitschreeuwt, en het noodig is dat de artillerist met een verschrikkelijke stem zegt: Jan Dorie (omdat hij in gezelschap is), je most hem los laten, ten einde den ongelukkigen jongen uit de verliefde klemhaken te redden.

Ziedaar, u genoegzaam ingelicht omtrent het gezelschap. Er wordt veel thee gedronken en veel gebabbeld; thans volgt de speeltafel en de muzijk. Twee deftige quadrille-tafels en een allegaar-tafel met nicht Palmboom, tusschen Herman en Leentje, aan het hoofd, verder Eduard, Klaartje, enz.

De muzijk makende elementen, waaronder Caroline en Robert, scharen zich om de piano. Julie, de dochter des huizes, zal beginnen, met wat te zingen. De commissaris van de soep accompagneert; hij speelt eerst een treffend preludium om te toonen dat hij het wel kan en Julie begint: *petits oiseaux venez;* ze hoest.... *venez*, ze hoest nog eens,...., *petits oiseaux venez.* Zij is een toon te hoog, alleen uit confusie.

— Hoe is 't nichtje, willen ze niet komen de vogeltjes? roept Herman van de allegaar-tafel.

— Ze meent 't zoo kwaad niet, maar ze zeit 't niet goed, niet waar, Julie? zei Eduard.

— Foei, zei Leentje, die voelt wat het is een gek figuur te slaan, Julie stoor je er niet aan.

— Ik zal die heeren plaaggeesten wel krijgen, roept nicht Palmboom.

De commissaris preludeert altijd door, tot dat Julie weêr invalt, en met een bevende stem het lied eindigt. Julie wordt vervangen door den luitenant Pulver. Hij zet zich in postuur om te zingen, de armen kruislings, de regtervoet vooruit en kijkt over de schouders van den commissaris naar de muzijk, alsof het een fort is, dat hij gaat bemagtigen. Hij heft aan met een stem, als had mevrouw hem gevraagd de kinders naar bed te jagen. Het is ook een basstem. Het lied davert door de kamer, en, om toch te doen uitkomen, dat het zang met accompagnement is, beukt de commissaris op de piano, als of hij het kanon-gebulder wil nabootsen — De luitenant blijft echter niet altijd in de laagte, hij zingt met gevoel, hij heeft een veel omvattende stem, hij kan er alles meê uitvoeren. — Soms heft hij laag aan, de toon lost zich op in een triller, die al hooger en hooger gaat, — zoo hoog, dat men denken zou, er — niets van teregt komt. Wees maar niet bang, hij maakt nog een — saut périlleux — in de lucht, en komt weêr op zijn beenen te land, net een acrobaat. Dan is de luitenant weêr in den bas, haalt zijn stem ontzettend uit, gaat als een vuurpijl in de hoogte en daalt weêr even plotseling. Het is alsof hij een knoop legt in zijn stem, even als Krosso in een pook. Je zou zeggen, hoe doen ze't.

De luitenant is min of meer onuitputtelijk en eindigt met een oorverdovende stem: — *Jamais*.

jamais en France! Het heele gezelschap dankt den hemel, dat het uit is, en den luitenant voor het genot. Julie is geheel bewondering; zij had nog nooit een luitenant zoo krijgshaftig gezien, en vond het een heele geruststelling, dat zijn zwaard in een hoek stond. — Zoover breng ik het nooit, dacht ze bij zich zelf.

Even als of het er bij hoorde, vliegt de vlugge commissaris over de piano. Hij wordt gevraagd, half, omdat hij kan spelen, maar hij is veel te goedig, om het daarom niet te doen, en troost zich met de gedachte, dat het toch wel aangenaam is, als men een gezelschap zoo kan amuseren. Niemand luistert naar zijn muzijk, en vooral Robert en Caroline niet, die in een druk gesprek zijn over 't voortreffelijke van Indië, de schoone natuur en het weldadig klimaat. Robert tracht haar onder het oog te brengen, dat het zoo ongelukkig is, als men alleen moet vertrekken, dat het vertrek op zich zelf al zoo hard is; maar dat het harde aanmerkelijk verzacht wordt, wanneer men zijn lot kan deelen met iemand, die men lief heeft Hij doet een aanval in 't verschiet zien, en begint dan te spreken over den maneschijn, dat hij geen plekje weet, waar 't zoo bijzonder mooi is met maneschijn, dan op de Groote Markt.

— Daar ben ik nooit geweest met maneschijn, antwoordt Caroline.

— Nu dan moet je 't van avond eens zien. Mag ik je t'huis brengen?

— Gaarne, antwoordt Caroline, die geheel opgetogen is over alles, wat Robert gesproken heeft. Terwijl zij nog in bewondering staat, wordt het gesprek op eens afgebroken door een geschater, dat alles, tot zelfs de piano, overwint.

Dat schaterend gelach komt, wie raadt het niet, van de allegaar-tafel, waar nicht Palmboom zich, als houderes van zwarte Piet, door Eduard een paar zwarte snorren liet maken met een gebrande kurk.

De verontwaardiging van het deftige gedeelte van het gezelschap was algemeen en even algemeen het gejuich van den vrolijken troep. Aan alles komt een einde, zoo ook aan 't kaartspelen en de muzijk, en de gasten worden verzocht, een broodje in de zaal te gaan eten.

Men schaarde zich aan de tafel. Behoef ik te zeggen wie naast elkander zaten. Aan het bovenëinde van de tafel werd ontzettend langzaam en deftig gesproken, terwijl er aan het onderste gedeelte op welker grens, aan den eenen kant, nicht Palmboom, en daar tegenover de artillerist zat, veel werd gepraat, geproest, gelagchen en gejoeld, tot eindelijk de vice-president van het metalen kruis aan den heer des huizes het woord verzocht. — Hij zat naast mevrouw en had geïnformeerd of Eduard al eens begon rond te kijken, waarop mevrouw Grovendonk zeer bedenkelijk niets had geantwoord. Daaruit besloot de krijger, dat er wel wat van aan was.

Er werd aan het glas getikt en Eduard dacht: o jé! — *jetzt fängt das Schauspiel an.* —

De vice-president had zekere bijzondere eigenschap, die ik tot heden bij slechts twee menschen heb opgemerkt, naamlijk, om van tijd tot tijd de laatste syllaben van het uitgesproken woord te herhalen. De eene was een oud mathesismeester van me, die soms de onbeschaamdheid had tegen mij en mijne schoolkameraden te zeggen: — Wil je nu dat voorstel eens oplossen-ossen? — Deze eigenschap had den vice-president den bijnaam „Echo" doen krijgen.

Toen Leentje zag, dat hij het was, die tikte, zei ze tegen Eduard, die naast haar zat: Dat is de Echo niet waar? bijna te hard om niet gehoord te worden aan het hoogerdeel van de tafel. Het lagerdeel haalde zakdoeken voor den dag om daar achter te zitten proesten.

De metalen man stak van wal.

— Mijne heeren en damen.... amen, zei Herman. Het lagerdeel proestte, — amen liet de Echo hooren. De spanning achter de zakdoeken werd groot, en een der jongere Grovendoncks vond het zoo grappig, dat hij, ofschoon hij volstrekt niet wist, waarom de anderen lachten, van zijn stoel viel, en daardoor een ligte stoornis in den toast bragt: amen, zei de Echo om zich te hervatten.

— Toen ik onlangs met mijn geliefde vrouw genoodigd werd om op den dag van heden bij de geachte familie Grovendonck te souperen-peren, had ik weinig gedachte, dat het was tot viering van den

verjaardag van Eduard-ard. Is 't een heugchelijke dag voor de familie in het bijzonder-onder, ook voor ons, ja voor de geheele natie is deze dag gewigtig-igtig, — wie zou het niet weten, — eten — zei Herman en stak een stuk taart in zijn mond, — eten — klonk het, dat het de gedenkdag is van den slag bij Waterloo. Ik wenschte dan met dit glas te drinken op de gezondheid van Eduard. Ik wenschte, naamlijk, met dit glas het menschelijk leven te vergelijken met een veldslag-slag, (mooi beeld zei Herman tegen Bresschieter, op wiens terrein men kwam). Gelijk in dien slag velen werden getroffen, die streden-reden onder de bevelen van onzen waarden prins van Oranje en den hertog van Marlbroek-broek.

— Neen, nou vergis je je man, zei Bresschieter.

— Dan zeit men ten minste pantalon, zei Herman. De zakdoeken dropen, en Julie wrong den hare eens uit.

— Alzoo wordt dikwijls in den grooten veldslag des levens, een jongman getroffen door de pijlen van het schalksche kupidootje-dootje, en dit hoop ik nu Eduard, dat dit spoedig en op de regte-egte plaats geschiedt-schiedt, eindigde de Echo, alsof hij een troep rekruten commandeerde. Er werd rondgeklonken op de inclinaasje van Eduard.

— Hij spreekt toch goed, zei de vrouw van de soepcommissie tegen de vrouw van 't metalen kruis, die dacht: de mijne speult piano.

Het feest liep af en de gasten vertrokken.

Robert en Caroline, die aan tafel vrij stil waren geweest, — liefde is alleen welsprekend, wanneer zij niet door anderen gehoord wordt, — liepen bras dessus, bras dessous, in den maneschijn naar de Groote Markt. Hoe klopte Roberts hart, toen zij vlak onder de lantaarn met de vier gaspitten stonden!

— Caroline, zei Robert, zou je wel naar Indië willen?

— Hé ja, antwoordde Caroline, is daar ook een maan?

— Caroline zou je wel met mij willen gaan?

— In Mei? Is dat de beste tijd?

— Neen, zoo meen ik 't niet Caroline, zou je naar Indië willen gaan als de vrouw van Robert Dijkhof? Caroline was niet verdacht op dien aanval, en had altijd gedacht, dat een declaratie geschiedde op een rosé geparfumeerd briefje, dat men in een bouquet stak, zoo had zij altijd in de romans gelezen. Zij was geheel onthutst, gaf een kleinen gil en viel een weinig flaauw. Had zij dat ook in de romans gelezen?

Terstond schoten een paar nachtwachts toe, die altijd aan iets ergs denken.

En Robert had de tegenwoordigheid van geest om in eens al het gevaar te overzien, waaraan hij blootstond, snelt met de schoone Caroline in de armen de markt af, voorbij Draijer, tot aan de gasthuiskerk, waar hij eindelijk stil houdt.

Caroline woonde digt bij de Haagpoort.

In dien tusschentijd had zij gelegenheid weêr bij te komen. Op de Boterbrug gaf zij het jawoord.

Twee zielen gloênd aan een gesmeed,
Aaneengeschakeld en verbonden in lief en leed.

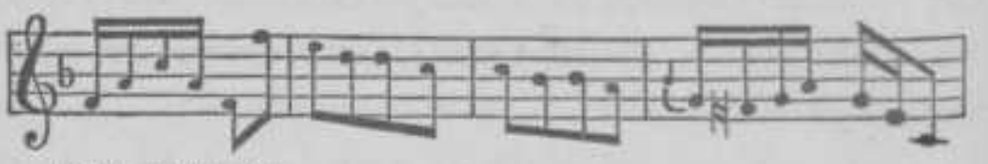

Romderiderom tom.

blies de oude heer Ferber op den toren: het was twaalf uur.

— Lieve Robert, zei Caroline, laat ons wat aanstappen. Lieve Robert — het was hartroerend.

Langzamerhand waren zij de ouderlijke deur genaderd. *Voici l'instant suprême, l'instant de nos adieux.* Bons, zei de deur en het ideaal verdween. Robert ging nog eens de Boterbrug over en van daar over het houten bruggetje — en wat hoorde hij zijn stappen — naar de Groote Markt en toen naar huis.

Hij droomde 's nachts van Caroline, van Indië, van tijgers en slangen in den afzigtelijken vorm van nachtwachts; van huwelijksgeluk, van trouwen, van weêrom komen, en — van den slag bij Waterloo.

Den volgenden dag wist heel Delft wat er den vorigen avond op de Boterbrug gepasseerd was en een opgevangen woord met haast overgebragt, — de weg van het oor naar de tong is bij velen een gladde baan, — het halve verhaal met Delftsche fantasie tot een geheel gemaakt, — een stoute combinatie van de losse woorden...., feest bij Gro-

vendonck...., t'huis brengen..... 12 uur..... declaratie,..... gaf den laatsten hoorder de volkomene overtuiging, dat Eduard Caroline gevraagd had. Hij had het immers gehoord van iemand, die er niet om liegen zou. Deze vaste overtuiging was lijnregt in tegenspraak met de eerste hoorders, die beweerden, dat het Robert was. Aan de hierdoor ontstane verwarring, de hevige discussiën, die over het onderwerp gevoerd werden, vooral onder de dames, werd eindelijk een einde gemaakt door degenen, die er het fijne eens van wilden hebben, en eens even bij de Grovendonks of bij de X's aanwipten. Iedereen bemoeide er zich meê; er waren er, die het goed vonden; die er zeer meê ingenomen waren; er waren er ook, die het afkeurden, even alsof het Roberts pligt geweest was eerst door rondklinken te laten vragen of Delft er ook iets tegen had, dat hij Caroline ten huwelijk vroeg. Wat wordt er in Delft niet al rondgeklonken! Er waren er zelfs, die er zich tegen wilden verzetten. Er was zelfs iemand, die als het gebeuren kon, Robert een proces zou aangedaan hebben. Dat was Mevrouw Grovendonck, die de ouders van Caroline volstrekt niet zetten kon. De voorname reden van deze vete was, dat mevrouw X de groote schoonmaak geheel binnens huis liet plaats hebben, volstrekt geen uitstalling hield, en bovendien nooit de ramen uit de kozijnen liet nemen om de doodgevroren vliegen en muggen te verwijderen. Het was hierdoor onmogelijk iets

van het innerlijk van het huis te bespieden, zonder er in te gaan, ofschoon het anders de gewoonte is van Delvenaars om gedurende eenige dagen van Mei het innerlijk van huis en meubilair gratis aan het wandelend publiek te laten zien. Mevrouw X had dus een grens gesteld aan de nieuwsgierigheid van mevrouw Grovendonck, en dit was genoeg.

Maar niettegenstaande deze vete had mevrouw Grovendonck toch gaarne gehad, dat haar zoon met de gevierde Caroline in 't huwelijk was getreden, en zij kon zich niet begrijpen, hoe een jong mensch vermetel genoeg kon zijn het sieraad van Delft's vrouwenschaar aan haar zoon te betwisten, die naar haar meening er, als Delvenaar en gerangeerd mensch, die bij zijn ouders inwoont, regt op had.

Mevrouw Grovendonck was kwaadaardig en zou het er niet bij laten zitten. Het effect van deze kwaadaardigheid viel loodzwaar neêr op hen, die het 't minst verdienden, — op Eduard en Julie. Eduard vond het raadzaam zoo min mogelijk t'huis te komen en Julie — begreep er niets van.

Robert en Caroline maakten vreeslijk veel visites, — en kostte het hun geen kaartjes, het kostte hun veel tijd, want iedereen was er op voorbereid, en wou ze eens zamen zien. Zij wipten vele Delftsche stoepen op, en ook den stoep van Grovendonck. Zij werden binnengelaten. Mevrouw ontving ze met Julie. — Het was een schoone warme zomerdag,

en in die kamer zoo stil en zoo somber, zoo donker en zoo koud, dat Robert en Caroline zich volstrekt niet op hun plaats gevoelden, en het aan mevrouw Grovendonck overlieten de conversatie te beginnen.

— Wat heb ik er van opgehoord, zei ze, ik had nooit gedacht, dat de oude lui er zoo spoedig toe besluiten zouden, je naar Indië te laten gaan, Caroline.

De oude wond werd open gereten. Onmiddellijk stonden al de debatten hen voor den geest, de kommervolle dagen, toen de Delvenaars zich nog in gissingen verdiepten, toen Robert al zijn welsprekendheid moest inspannen om zijn overwinning te behalen; — die dagen, welke hem zoo lang hadden toegeschenen, toen het besluit der ouders nog dobberde tusschen Holland en Indië, op de baren van ouderliefde, van egoïsme, van opoffering, en van grootmoedigheid. Hun werd een groot offer gevraagd, een geliefde dochter misschien hier beneden niet terug te zien. Een dochter, die zij kenden tot in de schuilhoeken van haar hart, die hun zoo dierbaar en zoo lief was geworden, omdat haar leven hun leven, haar gedachte ook de hunne was. Is het niet van harte te vergeven, dat zij onwetend Caroline bewonderden, onwetend — omdat zij niet wisten, dat zij den zuiveren spiegel was van hun edele ziel. Zij, de zonnestraal, die twintig jaren lang door haar lieflijke gestalte het ouderlijke huis had verwarmd en verlicht. Zij, die door

den rijkdom van haar hart liefde en zegen had doen nederdalen op het eerwaardig hoofd van haar ouders.

Haar moesten zij zien vertrekken; het oogenblik was gekomen om van haar afstand te doen. Wanneer ze 't dierbaar kind niet lief gehad hadden, met een bijna volmaakte liefde, die weinig of geen egoïsme bevat, die ons iemands geluk doet bevorderen, zonder dat wij ons afvragen, — wat win ik er zelf bij, — wat verlies ik er zelf meê, — bedenkingen, die de liefde klein maken; wanneer zij Caroline niet die reine liefde hadden toegedragen, welke elke opoffering, zelfs de grootste, overwint, dan zouden zij niet tot het besluit zijn gekomen, dat ze rustig en kalm, ofschoon met tranen in de oogen, aan Caroline mededeelden.

Edele, grootmoedige zielen, uw liefde is groot. Mogt de gedachte aan het geluk van Robert en Caroline de lauwerkroon voor u zijn, die wij gedrongen zijn uit eerbied en achting u als overwinnaars in den moeijlijken strijd om de slapen te vlechten.

Was Robert er niet geweest, dan zou zij in het land gebleven zijn, digt bij de familie, dan zou ze niet een onzekere toekomst te gemoet zijn gegaan, zooals men het noemt, dat was veel beter geweest; maar thans, neen ze had Eduard moeten nemen, en hier moeten blijven. Zou Eduard dan gelukkiger zijn geweest? Zouden de ouders dan zoo veel gelukkiger geweest zijn?

ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಳೆಯ ತೊಟ್ಟು ॥

೧೦

ಬಾಲೆಯಳು ಬಾಲೆಯಳು ಚೆಲುವೆಯಳು ಬಾಲೆ
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಹಾಲು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಕದ್ದು ಹಾಲುಗಲ್ಲದ ಬಾಲೆ
ಮೂಲೆಯ ಮೂಲೆಯ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಬಾಲೆಯಳು ಬಾಲೆಯಳು ಚೆಲುವೆಯಳು ಬಾಲೆ
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಮಾಲೆಯ ಮಾಡಿ ಮುಡಿಸಿ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲೆ
ಸೋಲದೆ ಸೋಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಬಾಲೆಯಳು ಬಾಲೆಯಳು ಚೆಲುವೆಯಳು ಬಾಲೆ
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಳೆಯ ತೊಟ್ಟು
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು ॥

೧೧

ಬಾಲೆಯಳು ಬಾಲೆಯಳು ಚೆಲುವೆಯಳು ಬಾಲೆ
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ಕಾಲಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಳೆಯ ತೊಟ್ಟು
ಸಾಲದೆ ಸಾಲದೆ ಹೋಯ್ ಎನ್ನ ಮನವು

ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧈
ꦲꦲꦶꦥꦫꦶꦲꦶꦤꦶꦗꦁꦩꦤꦮꦤ꧈
ꦥꦶꦤꦶꦤꦶꦥꦶꦲꦤꦸꦲꦤ꧈
ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧉

ꦒ꧈

ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧈
ꦗꦁꦩꦤꦸꦲꦤ꧈ꦲꦲꦶꦥꦫꦶ
ꦏꦩꦸꦲꦤꦸꦲꦤ꧈
ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧈
ꦤꦥꦼꦲꦤꦸꦲꦤꦲꦲꦶꦥꦫꦶ
ꦲꦤꦸꦗꦁꦩꦤꦮꦤ꧈
ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧉

ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧈
ꦗꦁꦩꦤꦸꦲꦤ꧈ꦲꦲꦶꦥꦫꦶ
ꦏꦩꦸꦲꦤꦸꦲꦤ꧈
ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧈
ꦤꦥꦼꦲꦤꦸꦲꦤꦲꦲꦶꦥꦫꦶ
ꦲꦤꦸꦗꦁꦩꦤꦮꦤ꧈
ꦥꦮꦤꦶꦤꦶꦩꦱꦶꦤꦶꦒꦃ
ꦩꦤꦼꦤꦼꦤꦼꦲꦶ꧉

ايو ڤيڤت ملايو

بارڠ كامي داڤت سلامت } دو كالي
دڠن باڤق برکت

ڤيال ڤڠ بري کسکائن

لارڠ جوڠ کسسساهن

بارڠ كامي داڤت سلامت

دڠن باڤق برکت

کلو کوسڠ ڤيال ايت

اسيکنله هڠڠ ڤنه

بارڠ كامي داڤت سلامت

دڠن باڤق برکت

بارڠ كامي داڤت سلامت } دو كالي
دڠن باڤق برکت

كامي صحبة برصحباتن

دان اڠکر بري کسکائن

بارڠ كامي داڤت سلامت

دڠن باڤق برکت
دنيا سات ساعت سعاج
اخرت ککل لماث
باڠ کامي داڤت سلامت
دڠن باڤق برکت

باڠ کامي داڤت سلامت
دڠن باڤق برکت
} دو کالي

موسه کمي دهيلڠکن
کاون داڤت کسلماتن
باڠ کامي داڤت سلامت
دڠن باڤق برکت
باڠ ايس اکديمي
سام سوك دڠن کامي
باڠ کامي داڤت سلامت
دڠن باڤق برکت

VARIA.

Varia.

Suygt overal den besten sin
Gelijck de bie, niet als de spin.

CATS.

Jong Student.

Ik heb zelfs menschen gekend, die door 't open venster voor het publiek hun geluk uitbazuinden.

KOETSVELD, *Snippers.*

Student worden.

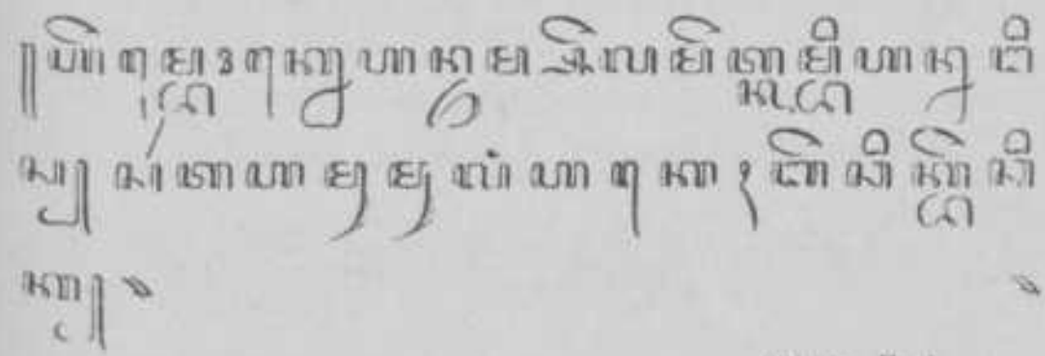

SCHM. *Fork.*

Akademiesch onderwijs.

Het onderwijs behoort vooral een practische rigting te hebben.

Economist 1855.

Teekenzaal 4e studiejaar.

Na veel jaren studie, geraakt men eindelijk op nº. 11.

Colleges.

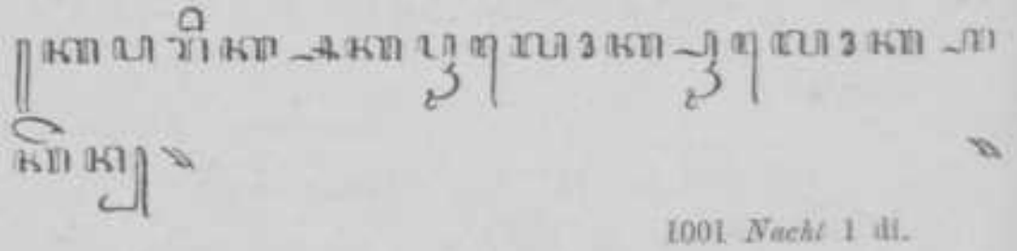

1001 *Nacht* 1 dl.

Na het admissie-examen.

Bist du bereitet und reif, das Heiligthum zu betreten,
Wo den verdächtigen Schatz Pallas Athene verwahrt?

SCHILLERS *Gedichte.*

Storten.

Weiszt du schon, was deiner dort harrt? wie theuer du kaufest?
Das du ein ungewisz Gut mit dem gewissen bezahlt?

id. id.

College-lijsten.

Er zählt die Häupter seiner Lieben.
Und sieh ihm fehlt kein theures Haupt.

SCHILLERS *Glocke.*

Zeker College.

Wat is het toch vervelend zegt die lange heer tot zijn buurman. »Ik wou dat 't gedaan was.«

SMITS.

Physica.

Het gaat hem, die met een wetenschap vertrouwd is, bij het verklaren, vaak als den stedeling, wanneer hij een vreemde den weg wijst. Hij kan zich die geheele onbekendheid moeijelijk voorstellen, en veronderstelt dus te veel.

KOETSVELD, *Snippers.*

Wiskunde.

Une science aussi vaste pour être approfondie, nécesserait un temps, dont les autres études classiques ne permettent pas de disposer et comprend une foule de détails utiles seulement aux personnes, qui veulent s'en occuper d'une manière spéciale.

M. EDUARDS, *Zoölogie.*

?

Si vous observez avec soin qui sont les gens, qui ne peuvent louer, qui blâment toujours, qui ne sont contents de personne, vous reconnaîtrez que ce sont eux-mêmes, dont personne n'est content.

LA BRUIJÈRE.

Bouwkunde.

'k Ben teêr, niet groot, zo dat 'k beduid helaas! niet veel,
'k Heb niets pedants, niets stroefs, niets heel:
'k Ben ook zo nooit eens mooi met mijne kundigheden.
Ik vlied 't bijzondre, zo in taal, in smaak, in zeden,
Ik annonceer ook niets, dat aandacht trekken zou. (??)

ELISABETH WOLF, *geb.* DEKKER.

Hm: hm.

Foei, je moet regt vriendelijk wezen,
Vleiend, buigend, suikerzoet!

BRAGIANA.

Botanisch College.

:ꦏꦶꦤꦩ꧀ꦥꦸꦭ꧀ ꦥꦸꦤ꧀ ꦥꦸꦭꦸꦤ꧀ ꦥꦸꦤ꧀ ꦥꦸꦃ ꦏꦤ꧀
ꦥꦏꦤ꧀ꦏꦶꦤ꧀ ꦤꦶꦩ꧀ꦥꦼꦏꦸꦤ꧀ ꦥꦏꦤ꧀ ꦱꦸꦂ ꦱ

T. ROORDA. *Leesboek.*

Practiesch Landmeten.

Waarheid rust op groene zoden.

Spreekwoord.

Eindexamen.

De uren van afvaart afhankelijk van de ebbe en vloed.

Kalender. Reisgel.

Gedropen.

Quand on a vu, quand on a appris, que tout était fini, ç'a été un redoublement inouï de douleur.

Belgisch Stbl. v. 23 *Oct.* 1850.

Idem.

Kom gij, die den zwaren last des levens tegen den steilen berg opdraagt, maar op den top van denzelven aangekomen, waar gij rust na uwe vermoeijenissen dacht te vinden, valt de steen met een magtige vaart naar de diepte terug en sleept u met zich mede.

THOMSON.

Protectie.

Gaben mir Rath und gute Lehren,
Ueberschütteln mich mit Ehren,
Sagten, dass ich nur warten sollt,
Haben mich protegiren gewollt;
Aber bey all ihrem Protegiren
Hätte ich können vor Hunger krepiren

HEINE. *Reisebilder.*

Civiel Ingenieurs.

Verwondert het u, dat na zooveel doorgestaan te hebben en bij zulk een vooruitzigt een gedeelte van het gezelschap wankelmoedig werd?

J. GEEL. *Onderzoek en Phantasie.*

Civ. Ing. na het eindexamen.

Jetzt bist du geborgen!
Den ganzen Tag, von frühen Morgen
Bis abends spät, kannst du spazieren.

HEINE. *Vermischte Schriften.*

Beraadslaging omtrent de verbetering van het onderwijs.

Es reden und träumen die Menschen viel
Von bessern künftigen Tagen;
Nach einem glücklichen, goldnen ziel
Sieht man sie rennen und jagen,
Die Welt wird alt und wieder jung,
Doch der Mensch hofft immer Verbesserung.

SCHILLERS *Gedichte.*

Vleijers.

Al lacht hij met den mond, zijn mond en meijnet niet.

SEVECOTE.

Sommige vromen.

Vroeger, in zijn onervaren jeugd, was het anders met hem gesteld.

SMITS.

Troost voor sjouwers.

Wordt niet boos als van uw lot
Stad en land gewagen,

Niet dan aan de beste vrucht
Zal 't gewormte knagen.

B. KUITERT. CZ.

Gezien willen zijn.

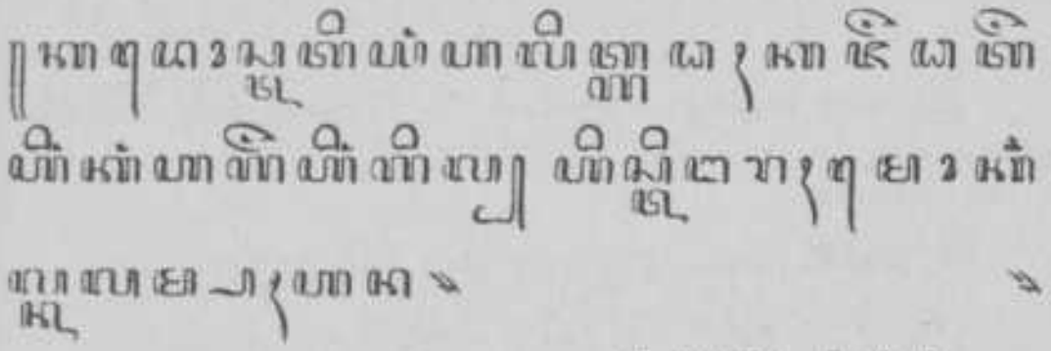

T. ROORDA. *Leesboek.*

Professorale deelneming.

Wir haben nach ihrem Befinden
Besorglich und freundlich gefragt.

HEINE. *Reisebilder.*

Dames-Concert Apollo.

Ik wou, dat ze ik weet niet waar zaten, met hunne kinderen.

Brieven v. SMITS.

Beraadslaging in de Kamer.

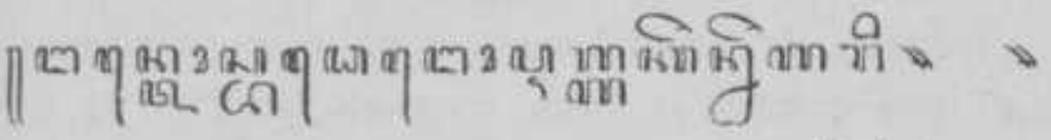

T. ROORDA, *Leesboek.*

Id.

Welk onderscheid is er tusschen mest en een amendement.

RESPONSIES.

Sjouwers.

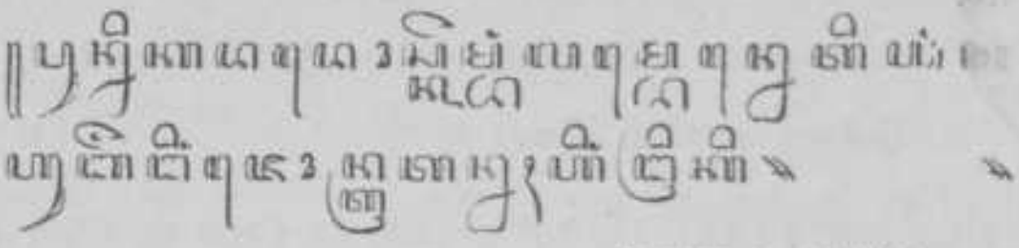

Leesboek. T. ROORDA

Menu.

Eine jute jebratene Jans
Ist eine jute Jabe Jottes.

Berliner accent.

Sammlung deutscher DIALECTE.

Beeren.

Sy clopten met eenen grammen moet
„Hoe compt, dat men niet op en doet?"

Oud Lied 1565.

Idem.

A bill, by the by, is the most extraordinary locomotive engine that the genius of man ever produced. It would keep running during the longest life-time, without even once stopping of its own accord.

DICKENS' *Pikwick.*

Schijngeleerden.

Und wie der Affe um so lächerlicher wird, je

ehr er sich den Menschen ähnlich zeigt, so rden auch jene Narren desto lächerlicher, je nünftiger sie sich gebehrden.

REINE.

1e studiejaar.

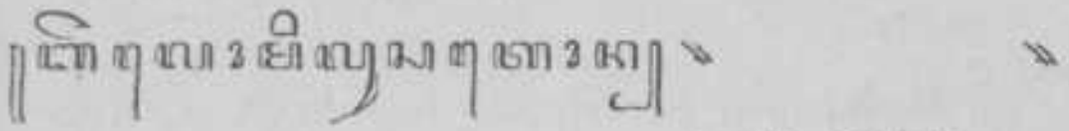

ROORDA. *Leesboek.*

Ploerten.

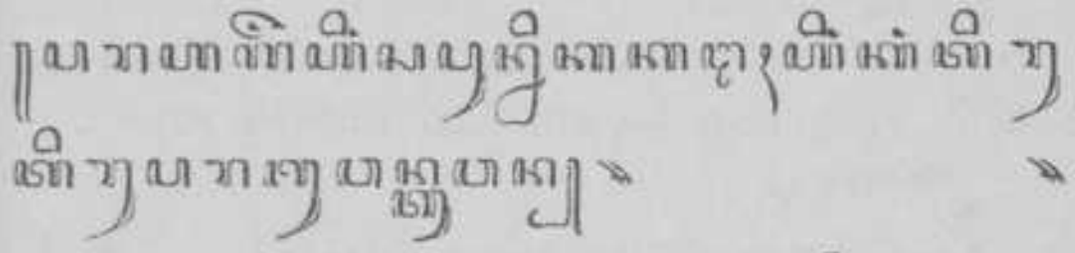

WINTER. *Zamenspr.*

Standjes schoppen.

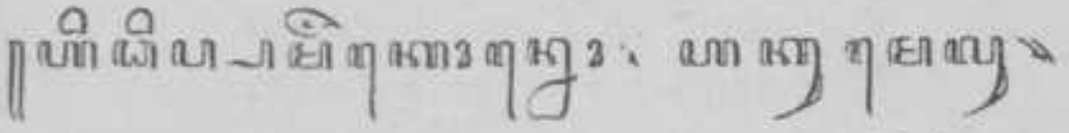

H. ROORDA. *Leesb.*

Na een standje.

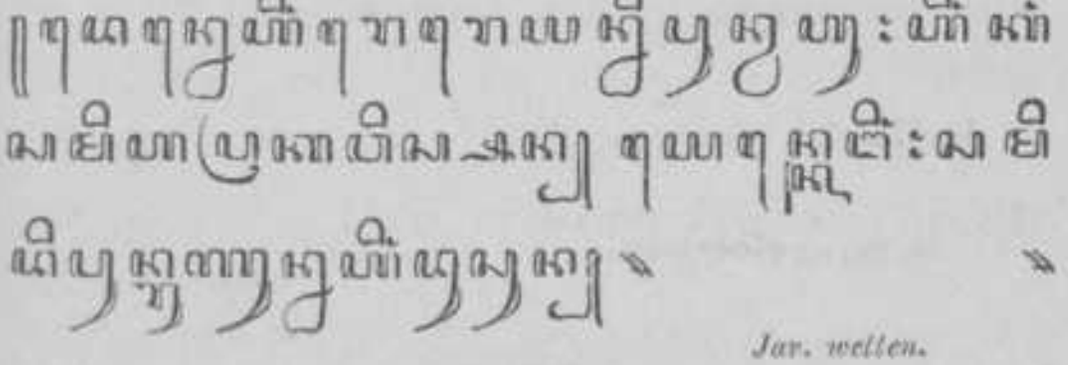

Jav. welten.

Aangelegenheden van het Corps.

Een ander gedeelte van het volk bemoeide er zich minder mede en begreep eigentlijk niet, hoe iemand met goede oogmerken zich zooveel moeite konde geven.

DE BRUIJN KOPS.

Delft.

Im algemeinen werden die Bewohner.... eingetheilt in Studenten, Professoren, Philister und Vieh.

HEINE.

Idem.

Die Stadt selbst ist schön und gefällt einem am besten, wenn man sie mit dem Rücken anseht.

ID.

Idem. (Koninklijke begraafplaats.)

Ach Gott! wie Einem die Tage
Langweilig hier vergehn,
Nur wenn sie Einem begraben
Bekommen wir etwas zu sehn.

Reiseb. ID.

Delftsche Raad.

Hoe dikmaels wort er in de stad
Een sake kwalijk opgevat.

CATS.

Delftsche straten.

Graast, koeijen, graast in vreê!

Anthologie.

Thimoussennier fecit.

's Hage, E. Spanier, lith. v. Z.M.

Te Delft bij H. Koster Boekverkooper der Koninklijke Akademie

inv. & del

's Hage. Steendr. v. F. Spanier, lith. v. Z.M.